

Gorenjski Glas

PETEK, 23. AVGUSTA 2019

LETO LXXII, ŠT. 67, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Posodobitev gorenjske železniške proge

Nadgradnja železniške proge Ljubljana–Jesenice, s katero bodo zagotovili njeno večjo zmogljivost in varnost, bo predvidoma stekla oktobra prihodnje leto. Zgradili bodo tudi več cestnih podvozov.

SIMON ŠUBIC

Žirovnica – Občina Žirovnica si prizadeva, da bi v okviru napovedane nadgradnje železniške proge Ljubljana–Jesenice, ki bo predvidoma stekla prihodnje jesen, v podvoz preuredili tudi glavno nivojsko križanje v Žirovnici.

»Že več let je naša velika želja, da se glavni prehod čez železniško progo v Žirovnici preuredi v podvoz. Gre namreč za regionalno cesto, glavno vstopno točko v našo občino, zato bi bila investicija v podvoz nujna

z vidika varnosti in pretočnosti,« je razložil žirovniški župan Leopold Pogačar, ki je omenjeno investicijo že predlagal na enem od usklajevalnih sestankov z direktorji slovenskih železnic. Hkrati so pristojne seznanili tudi z željo občine po postavitvi protihrupne zaščite na območju železniške postaje v Žirovnici.

Na direktorju za infrastrukturo so pred dnevi pojasnili, da je trenutno v usklajevanju projektna naloga za izdelavo idejne zasnove za pridobitev projektnih in drugih

pogojev za izgradnjo cestnega podvoza v Žirovnici.

Žirovniški župan pravi, da za zdaj še nimajo nobenih zagotovil, ali se bo omenjena investicija izvedla ali ne. »Stroški bi bili sicer visoki, a glede na to, koliko sredstev je zagotovljenih za celoten projekt, menimo, da izgradnja podvoza v Žirovnici vendarle ne bi smela predstavljati prevelikega zalogaja,« je ocenil.

Ob tem je Pogačar še opozoril, da je trenutna ureditev nivojskega križanja v Žirovnici le začasna.

► 7. stran

Občina Žirovnica je direktorju za infrastrukturo že predlagala, naj zagotovi zunajnivojsko križanje regionalne ceste in železniške proge v Žirovnici. / Foto: Gorazd Kavčič

Zadnje slovo od narodnega buditelja

Na pogrebni slovesnosti z vojaškimi častmi na mestnem pokopališču v Škofji Loki se je v sredo več sto ljudi poslovilo od Ivana Omana, soustanovitelja in prvega predsednika Slovenske kmečke zveze in enega ključnih posameznikov v procesu osamosvajanja Slovenije.

MATEJA RANT

Škofja Loka – »Slovinci redko koga prepoznamo za narodnega buditelja. Buditelj namreč premore izjemno moč, da ljudi skoraj dobesedno zbudi iz politične zasplosti ali otopelosti. Prevzame jih s prepričljivo vizijo in z močno osebnostjo. Ivan Oman je bil narodni buditelj,« je v svojem nagovoru na pogrebni slovesnosti poudaril predsednik države Borut Pahor. Oman so na njegovi zadnji poti pospremili še drugi vidni predstavniki slovenskega političnega in družbenega življenja.

► 2. stran

Od Ivana Omana so se na mestnem pokopališču v Škofji Loki v sredo poslovili z vojaškimi častmi. / Foto: Gorazd Kavčič

Začetek gradnje predora še letos?

Če res ne bo novih pritožb, bi se gradnja druge cevi predora Karavanke na naši strani lahko začela konec letošnjega leta.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V postopku izbire izvajalca gradnje druge cevi predora Karavanke je Državna revizijska komisija zavrgla zahtevek za revizijo, ki sta ju vložila Gorenjska

gradbena družba in Kolektor. To pomeni, da se postopek izbire izvajalca zdaj lahko nadaljuje. Dars naj bi se zdaj odločil, s katerimi od šestih ponudnikov se bo začel pogajati o znižanju cene.

► 3. stran

Priloge: **Kranjčanka**
jeseniške novice
deželne novice

GORENJSKA

Nasilje ne izbira po starosti

Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem deluje štiri leta. Kot pravi vodja programa Tina Uranič, se je v tem času po pomoč obrnilo več kot štiristo žensk, moških in tudi otrok, ki so se znašli v stiski.

5

KMETIJSTVO

Hlevske muhe so poleti zelo nadležne

Hlevske muhe negativno vplivajo na počutje živali, s tem pa tudi na prirejo mleka in mesa. Na kmetijah jih preganjajo z mehanskimi in kemičnimi sredstvi pa tudi s pomočjo umetno vzgojenih naravnih plenilcev mušje zalege.

14, 15

KRONIKA

Izgubljeno deklico iskali štiri ure

V torek popoldne je na območju Planšarije Dolga njiva nad Jelenodom potekala obsežna iskalna akcija za pogrešano devetletno deklico. Po približno štirih urah iskanja so deklico našli nepoškodovano.

16

CG+

Zlatorog »u kon'c sveta«

V Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je na ogled zanimiva dokumentarna razstava o hotelu Zlatorog. Blišč in beda u kon'c sveta je kar pravi naslov, saj je nekoč hotelski biser danes v precej klavnem stanju.

21

VREME

Danes in jutri bo spremenljivo oblačno, pojavljale se bodo krajevne plohe. V nedeljo bo nekaj več sončnega vremena.

15/25 °C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Čarobni dan v Arboretumu Volčji Potok
praznuje deset let

Pred začetkom novega šolskega leta bo v parku Arboretum za družine z otroki ponovno zelo veselo – ta dogodek bo še posebno prazničen, saj bo Čarobni dan praznoval deseti rojstni dan. Čarobni dan je prireditev, na kateri obiskovalci ves dan preživijo v naravi, se zabavajo in doživijo nekaj posebnega, nepozabnega. Več kot 150 brezplačnih ustvarjalnih, športnih in izobraževalnih delavnic na enem mestu je prav gotovo dober razlog, da 1. septembra 2019 obiščete Arboretum. Organizatorji bodo s pomočjo pokroviteljev tudi tokrat zbirali sredstva za letošnje brezplačne občolske dejavnosti za otroke iz socialno šibkih družin in nadarjene otroke. Čakajo vas tudi številne ugodnosti – najpomembnejša je ta, da za ceno ene vstopnice v parku lahko uživa vsa družina! Prijavite se lahko na spletni strani www.carobnidan.si.

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili po eno otroško knjigo. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Naštejte vsaj tri nastopajoče na Čarobnem dnevu v Arboretumu. Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 2. septembra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali na: koticsek@g-glas.si.

Dubioza kolektiv v Letnem gledališču Khislstein

V Kranj 31. avgusta ob 21. uri prihaja bosanska skupina Dubioza kolektiv, ki z izjemno energijo, lucidnimi besedili in odrskim nastopom osvaja svet. Njihove uspešnice bodo odmevale med zidovi gradu Khislstein. Vstopnice lahko kupite na vseh prodajnih mestih Eventima in Petrolovih bencinskih servisih. Dubioza kolektiv, danes visokooktanska ska-punk-reggae-rock atrakcija, beleži svoje začetke davnega leta 2003. Skupina prijatelj je ustanovila bend v času, ko se glasbena industrija v Bosni in Hercegovini ni razvijala, ko ni bilo prostora za koncerte niti priložnosti za kulturno ali politično izražanje mladine. Tako se je med globoko moralno in gospodarsko stagnacijo rodila skupina Dubioza kolektiv.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili eno vstopnico, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Katerega leta je bila ustanovljena skupina Dubioza kolektiv? Odgovore pošljite do srede, 28. avgusta 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticsek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 6. avgusta 2019, prejme arganovo olje Yanumi Štefka Možina z Bleda.

V nagradni igri, objavljeni 9. avgusta 2019, prejme dve vstopnici za koncert Andreja Šifrerja v Letnem gledališču Khislstein Nace Sušnik iz Kranja.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 13. avgusta 2019, prejme dve vstopnici za koncert skupine Perpetuum Jazzile na Škofjeloškem gradu Andreja Žerovnik iz Senčurja. Nagrajencem čestitamo!

Slovo od narodnega buditelja

◀ 1. stran

Pogreba so se med drugim udeležili predsednik državnega zbora Dejan Židan, predsednik vlade Marjan Šarac in drugi člani vlade ter visoki predstavniki državnih, političnih, pravosodnih, gospodarskih ter znanstvenih ustanov in organizacij.

Ivan Oman je bil ena osrednjih osebnosti slovenske politične pomladi in osamosvojitve, eden od ustanovnih očetov naše države, je v svojem nagovoru še poudaril Borut Pahor. Ob zori slovenske politične pomladi je razumel čas in hotenja ljudi ter ji dal svoj močan osebni pečat. »Hvaležni smo usodi, da nam je v prelomnih časih naše zgodovine dala modrega in odločnega ljudskega voditelja odprtega in mehkega srca,« je dejal in dodal, da je bil Oman najprej predvsem zelo pošten človek. »Samo tako je lahko neko drzno politično zamisel predstavil ljudem. Zaradi njegovega poguma so mu ljudje sledili.« Celozdanašnje perspektive se zdi osupljivo, kako je lahko nekdo nagovoril sprva

Borut Pahor je Omana v svojem nagovoru označil za narodnega buditelja. / Foto: Gorazd Kavčič

kmetsko prebivalstvo, da je reševanje njihovih vsakodnevni skrbi predstavil kot strateško vprašanje uvedbe demokracije in ustanovitve samostojne države, je še poudaril Pahor, ki je Omana označil za ljudskega tribuna v najbolj žlahtnem pomenu te besede. »Bil je strpen in potrpežljiv, razumeval je za dvome in drugačna stališča glede pomembnih vprašanj. To je v ljudeh dodatno poglobilo zaupanje v njegovo voditeljstvo.«

Na pogrebni maši je o Ivanu Omanu spregovoril tudi nadškof Anton Stres, ki je poudaril, da so ga spoštovali kot nekoga, o katerem rečemo, da je »iz enega samega kosa« – da v njem ni več plasti in zato tudi ni prostora za nobeno dvojnost, kaj šele igro. »S to svojo enovitostjo in celostnostjo je postavil zgled človeka, kristjana in politika, in to v času, ko je ravno politika prišla na slab glas.« Srčnost, s katero se je Ivan Oman dejavno postavil

v prvo vrsto prizadevanj za svobodo in demokracijo, ni bila lahkoverna in naivna. »Bil je preveč stvarjen in z obema nogama na zemlji, da se ne bi zavedal, v kaj se podaja,« je dejal Stres in dodal, da se je zavedal, da gre za pravično stvar, za katero velja zastaviti vse svoje moči, ne glede na to, ali bomo dočakali krono uspeha ali ne. »Odloča pravičnost, in ne uspešnost.«

V imenu družine se je s čustvenim nagovorom od Omana poslovil tudi eden od njegovih vnukov, Blaž Podobnik. Zahvalil se mu je za zgled širine, pokončnosti in neustrašnosti. Po njegovih besedah je bil razgledan in vedoželjen človek, ki je rad bral in cenil misli drugih. »Ko so kmetje ostali brez zastopnika, ste jih zagovarjali s svojim gromkim glasom. Ko je bila različnost mišljenja zatirana, ste naglas mislili različno. Ko je bil narod brez lastne države, ste jo ustanavljali,« je poudaril Blaž Podobnik in dodal, da jim bo njegov trud biti dober človek, dober oče, državljan in kristjan vedno za zgled.

Na zadnji poti je Omana pospremilo več sto ljudi. / Foto: Gorazd Kavčič

Slovesna umestitev novega stiškega opata

SUZANA P. KOVAČIČ

Stična – P. Maksimilijan File je bil za 58. stiškega opata izvoljen že 13. maja letos, na nedeljski slovesnosti v stiški baziliki je prejel še blagoslov, ki mu ga je podelil Mauro Giuseppe Laporì, generalni cistercijanski opat iz Rima. Slovesno somaševanje škofov, opatov in drugih duhovnikov je vodil ljubljanski nadškof Stanislav Zore. Maksimilijan File je po rodu iz Kranjske Gore, leta 2000 je bil v ljubljanski stolnici posvečen v duhovnika, zatem je nastopil službo kaplana v Stični. Po priporočilu takratnega opata Antona Nadraha je vmes še naprej

Slovesnega blagoslova sokrajana p. Maksimilijana Fileja, novega stiškega opata, se je udeležila tudi skupina občanov Kranjske Gore z županom Janezom Hrovatom.

študiral, in ko je leta 2007 postal župnik v Stični, je isto leto opravil tudi magisterij

znanosti. Opatovo vodilo je Sprejmi, Gospod. Slovesnosti se je udeležila tudi

skupina občanov Kranjske Gore z županom Janezom Hrovatom.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme JOŽICA DAMJANOVIČ, Zgornje Jezerško.

Za spodbudno učno okolje

Na peti konferenci ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov v Sloveniji je okrog 450 udeležencev pred začetkom novega šolskega leta razpravljalo o novostih na področju vzgoje in izobraževanja, ki so ključne za uspešno pedagoško vodenje.

MATEJA RANT

Brdo pri Kranju – Pomen pedagoškega vodenja pri delu strokovnih organov v vrtcih in šolah je bilo tudi letos v središču konference ravnateljev, ki so jo peto leto pripravili pri republiškem zavodu za šolstvo. Pedagoško vodenje namreč postaja vse bolj zahtevno in odgovorno, poudarjajo. »Učinkovito pedagoško vodenje postavlja učenje v središče ter ustvarja, ohranja in razvija spodbudno učno okolje.« Konferenca je bila tako v prvi vrsti namenjena odkrivanju novih priložnosti in izzivov za ustvarjanje spodbudnega učnega okolja, ravnatelje pa so seznanili tudi z novostmi v vrtcih in šolah v novem šolskem letu ter poudarili njihovo vlogo pri uvajanju in spodbujanju sprememb.

Minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo je v svojem nagovoru poudaril, da je pamet praktično naša edina strateška surovina, in zato moramo biti ambiciozni predvsem na tem področju. »V Sloveniji lahko napredujemo samo, če bomo imeli ambicije v povezavi s to redko dobrino. Zato pri tem želimo biti še boljše, da bo naša družba bolj humana, bolj razvojno naravnana in naprednejša.« Z našim izobraževalnim sistemom po njegovem prepričanju to ambicijo uspešno uresničujemo. V nadaljevanju je v ospredje postavil nekaj ključnih vprašanj in novosti, ki se obetajo v novem šolskem letu. Ta čas je v ospredju predvsem priprava bele knjige v vzgoji

Na peti konferenci ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov na Brdu pri Kranju so pred začetkom novega šolskega leta razpravljali o novostih na področju vzgoje in izobraževanja.

in izobraževanju, s katero želijo na novo opredeliti do-univerzitetni izobraževalni sistem. »Pri tem moramo namreč razmišljati vsaj za dvajset, trideset let naprej, saj se svet in družba hitro spreminjata in na to moramo pripraviti generacije, ki danes vstopajo v šolo.« Na to bo po njegovih besedah treba pripraviti tudi delavce v vzgoji in izobraževanju, zato je kot ključno navedel še vprašanje kariernega razvoja zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Zato si bodo po njegovih besedah prizadevali predvsem za več avtonomije pri poučevanju in opolnomočenje učiteljev, ki jih želijo tudi dlje zadržati v procesu lastnega samozagotovanja, saj je to ključ do kakovostnega izobraževanja. Ob tem se je dotaknil še vprašanja dela z nadarjenimi, ki se je po njegovem

izrodilo v nabiranje točk za pridobitev socialnih transferjev oziroma štipendij. »To bo treba urediti po celotni izobraževalni vertikali, saj je v dvamilijonskem narodu skrajno neodgovorno puščati talente, da se ne razvijajo.« Opozoril je še na problem odloženega vpisa v prvi razred, saj je takih otrok iz leta v leto več, in na težave pri uveljavljanju zakona o celostni zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami. »Navkljub težavam smo se zavestno odločili za njegovo uveljavitev, saj zaradi otrok nismo smeli čakati.« V prihodnje bodo tako še nadgradili nekatere pravilnike, da bodo zagotovili optimalno delovanje. Pri razširjenem programu pa se bodo osredotočili predvsem na odmik od rutine, saj s tem razvijajo veščine, ki jih bodo pri svojem delu potrebovale

generacije, ki danes vstopajo v šolo. »Namesto rutine in ubogljivosti, ki sta bili potrebni v industrijskem načinu proizvodnje, bodo namreč potrebne mehkejša veščine,« je poudaril Pikalo.

Na področju vrtcev je omenil spremembe zakona o vrtcih, katerih cilj je med drugim, da se ne bi ponovil primer Zavoda Kengurčki, na področju srednjih šol pa se spreminja gimnazijski program. V sklopu tega se je dotaknil tudi vprašanja aktivnega državljanstva. Skupaj z zavodom za šolstvo načrtujejo uvedbo predmeta o državljanstvu v srednješolske programe. »Z njim želimo opolnomočiti državljan. Želimo si, da bo vsak državljan do polnoletnosti posedoval osnovna in praktična znanja za udeleževanje v javnih zadevah.«

Začetek gradnje predora še letos?

1. stran

Na Darsu ocenjujejo, da bi po optimističnem scenariju drugo predorsko cev na naši strani lahko začeli graditi konec leta. A ker so tudi v nadaljnjem postopku še možne pritožbe, se začetek del še vedno lahko zamakne.

Da v prihodnje ne bi prihajalo do nenehnih pritožb v postopkih javnega naročanja, je ministrstvo za javno upravo pred dnevi predstavilo predlog novele zakona o pravem varstvu v postopkih javnega naročanja. Z novelo želijo povečati učinkovitost postopkov javnega

naročanja in jih pospešiti. Kot izhaja iz predloga, naj bi bili veliki gradbeni projekti obravnavani prednostno. Prav tako naj bi z novelo zakona preprečili podvajanje zahtevkov za odločanje na Državni revizijski komisiji, ko se lahko ponudniki nenehno pritožujejo na določeno odločitev.

Predlog novele zakona so pozdravili v Sintezi – Koaliciji civilne družbe za prenovno, ki že dalj časa kritično spremlja dogajanje okrog oddaje javnega naročila za gradnjo druge predorske cevi. Predsednik Sinteze Emil Milan Pintar je tako

Na avstrijski strani so drugo cev začeli graditi septembra lani, doslej so se pobilili okrog 1,2 kilometra globoko. Avstrijska stran mora sicer izkopati 4,4 kilometra, slovenska pa 3,5 kilometra druge predorske cevi.

ocenil, da gre do predlogi sprememb v pravo smer. Bi pa bilo po njegovem mnenju med drugim treba povečati takso, ki jo pritožnik mora plačati ob pritožbi, zlasti pri

večmilijonskih projektih. Obenem bi bilo pritožnika, ki s pritožbo zgolj zavlačuje in ne navaja resnih razlogov za spremembo odločitve, treba obremeniti z odgovornostjo za nastalo gospodarsko škodo, tako podjetje pa za pet let izločiti iz pravice do sodelovanja na javnih razpisih, je menil Pintar.

V Sintezi sicer že dalj časa opozarjajo na sedanjo nevzdržno prakso, ko lahko pritožnik ponavlja pritožbe na vsakem koraku ter povzroča velike zamude pri izpeljavi projekta, s tem pa posledično veliko gospodarsko škodo.

k

KOMENTAR
SIMON ŠUBIC

Dolgo čakanje na pokrajine

Že malodane vse od osamosvojitve Slovenije tako v strokovni kot politični javnosti obstaja konsenz, da je uvedba pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave nujna in koristna za decentralizacijo države, ne nazadnje je ustanovitev pokrajin zapisana tudi v 143. členu ustave, pa vendar jih še vedno nimamo. Le zakaj?

Poskusov regionalizacije je bilo že nekaj, zadnji je potekal pred dobrim desetletjem v času prve vlade Janeza Janše, ko je služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki jo je vodil tedanji minister Ivan Žagar, pripravila zakonodajo, po kateri bi Slovenijo razdelili na štirinajst pokrajin. Najbrž ni treba posebej poudarjati, da predlagatelj s paketom pokrajinske zakonodaje v državnem zboru niso bili uspešni. O nekoliko spremenjeni različici z dvanaestimi pokrajinami in posebnem statusu Mestne občine Ljubljana je leta 2008 potekal tudi posvetovalni referendum, ki se ga spominjamo predvsem po zelo nizki, niti enajstodstotni udeležbi, na njem pa dve pokrajini (Osrednjeslovenska in Južna Primorska) nista prejeli večinske podpore lokalnega okolja.

Kot so tedaj opozarjali kritiki referendumov in tedanjeje koncepta regionalizacije, bi bilo treba najprej razrešiti vprašanje financiranja ter

pristojnosti pokrajin. Poleg tega so se mnogi strinjali, da bi trinajst oziroma štirinajst pokrajin pomenilo pretirano razdrobljenost Slovenije, saj zaradi svoje šibkosti zagotovo ne bi pripomogle k decentralizaciji. Ne nazadnje tudi stroka že dolgo opozarja, da je za Slovenijo optimalna rešitev z največ šestimi do osmimi pokrajinami. A kot smo se naučili že ob ustanavljanju občin, ima politika tudi pri pokrajinah svojo računico o delitvi funkcij in tudi služb v javnem sektorju.

Pričakovali bi torej, da smo se iz preteklih napak kaj naučili. A kaže, da lekcija izpred dobrega desetletja ni bila zadostna, saj se je tudi ob tokratnem poskusu regionalizacije pojavila napaka izpred desetletja, saj so snovalci novega predloga pokrajinske zakonodaje razpravo – tokrat le iz vrst stroke – o tem vprašanju takoj zabelili tudi s predlogom razmejitve Slovenije na enajst pokrajin. Zato obstaja bojazen, da se bo v prihodnjih mesecih razprava, predvsem v politiki, ki bo imela odločilno besedo pri usodi novega predloga pokrajinske zakonodaje, primarno spet osredotočila na število pokrajin in njihove meje, zanemarila pa bo bistveno vprašanje, katere pristojnosti bi morale pokrajinam dodeliti, da bodo te karseda dobro služile svojemu namenu.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltredni, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

S pokrajinami do skladnega razvoja

Pokrajine so nujno potrebne za funkcionalno in fiskalno decentralizacijo države, meni Rok Šimenc, direktor BSC Kranj – Regionalne razvojne agencije Gorenjske.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Vesel sem, da so se ponovno obudile aktivnosti, vezane na ustanovitev pokrajin oz. regionalizacijo Slovenije. Pokrajine so iz praks večine držav Evropske unije nujno potrebne tako zaradi funkcionalne kot tudi fiskalne decentralizacije države. S tem bi tudi lažje zagotavljali skladen regionalni razvoj, ki je opredeljen tudi zakonsko. Preskok z nivoja države na občinsko raven je prevelik in vodi tudi v manjše regionalno povezovanje, kar ima gotovo za posledico tudi slabši regionalni razvoj in ne nazadnje visoke stroške občin, ko vsaka želi zagotoviti 100-odstotni servis za svoje občane,« se je na nov poskus razdelitve Slovenije na pokrajine odzval Rok Šimenc, direktor BSC Kranj – Regionalne razvojne agencije Gorenjske.

»Žal regionalne razvojne agencije kot trenutno edine strokovne institucije, ki se tudi v skladu z zakonom ukvarjamo z regionalnim razvojem, v pripravo zakonodaje niso bile vključene, prav tako ne Kohezijski regiji, ki sta edini uradni regiji v Sloveniji na nivoju Evropske unije, tako da je nastal dokument, ki je bolj pravno-akademsko-političen, kot pa da bi temeljil na strokovnih študijah in širši javni razpravi. Orientirati pa se moramo bolj na pospeševanje in servisno funkcijo razvoja kot na politično,« razmišlja Šimenc.

Po Šimenčevem mnenju bo končno število pokrajin predvsem politična, in ne

strokovna odločitev, zato se boji, da se bo razprava o pokrajinski zakonodaji razvnela predvsem o številu pokrajin, in ne o njihovem namenu, funkcionalnosti, pristojnosti in financiranju.

Rok Šimenc: »Žal regionalne razvojne agencije kot trenutno edine strokovne institucije, ki se ukvarjamo z regionalnim razvojem, v pripravo zakonodaje niso bile vključene.«

»Menim, da se vidi to že iz osnutka, saj je po mojem mnenju Slovenija zopet preveč razdrobljena. Na primer: namesto da bi imeli eno ali maksimalno dve močni štaterski pokrajini, so sedaj kar štiri, če še nekako razumem pokrajini Koroško in Prekmurje zaradi zgodovinskih dejstev,« opozarja.

Glede predlagane Gorenjske pokrajine, ki bi štela kar 34 občin in skoraj 400 tisoč prebivalcev, Šimenc meni, da je usmeritev prava, a se ob tem sprašuje, ali se bodo vse občine in prebivalci pristovetili z njo, kar bi lahko bilo še kako pomembno, če bi ustanovitev pokrajin spet preverjali na referendumu. »Gotovo so gorenjske občine že sedaj Kamnik, Komenda, Mengeš, Domžale ..., čeprav niso v t. i. statistični Gorenjski regiji, nisem pa prepričan za občine, kot so Vrhnika, Logatec in Dobrova - Polhov Gradec.«

Festival Paradiž tudi letos

Tržič bo v soboto, 24. avgusta, oživel s Festivalom Paradiž. Stalnica prireditve je nastop velikega orkestra Big Band RTV Slovenija, ki se mu bodo na odru pridružili Nuška Drašček, Lado Bizovičar in Romana Krajncan. Prireditve vključuje tudi Kuhno na prostem in Godalkanje s Slovenian Fiddle Gang.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – »Festival Paradiž poteka že tretje leto in je vsako leto živahen in dobro obiskan, zakar poskrbijo odlični glasbeniki, poulično dogajanje in prijeten ambient. Pomankanje kulturnega dogajanja v starem mestnem jedru je bilo razlog, da smo začeli razmišljati o koncertih na prostem, tovrstnim prireditvam so naklonjeni domačini, drugi obiskovalci iz Gorenjske in tudi turisti, ki v vedno večjem številu obiskujejo naše kraje. Ime se je ponudilo samo, saj se del tržiškega mestnega jedra ob vodnih rakah imenuje Paradiž,« je povedala direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek. Festival Paradiž bo tudi letos vrhunec Glasbenih večerov v Tržiškem muzeju, že dan prej, v petek, 23. avgusta, ob 20.30 bo v muzeju koncert glasbene skupine Katrinas. Ta koncert ima vstopnino, festivalsko dogajanje v soboto, 24. avgusta, pa bo brezplačno. Oba koncerta v vsakem primeru bosta, v primeru zelo slabega vremena bodo koncert Katrinas preselili v Pollakov salon, festival pa v Dvorano tržiških olimpijcev.

Romana in Lojze Krajncan; nastopila bosta na sobotnem Festivalu Paradiž. / Foto: osebni arhiv

Obiskovalcem bo na voljo tudi izbrana kulinarčna ponudba. V soboto ob 18.30 se bodo predstavili domačini s svojo ponudbo; od znanih štrukljev s planinu Kofce, domačih slaščičarjev, hamburgerjev Paradiž, ekološkega piva in mnogih drugih dobrot. Popestritev bo Godalkanje s Slovenian Fiddle Gang. »To so mladi glasbeniki in glasbenice, navdušeni "godalkarji", ki se kot za šalo sprehajajo po virtuoznem repertoarju ljudskih viž, klasične in

improvizirane glasbe. Nastopajo po vsej Evropi in odzivi na njihovo igranje so izjemni. Najraje nastopajo na ulici, vodi jih vrhunski glasbenik Bojan Cvetrežnik, sicer tudi član etno skupine Terrafolk,« je povedala umetniška vodja Festivala Paradiž Romana Krajncan, ki bo letos tudi nastopila. Kot je povedala: »Sama sem že kot otrok prve aplavze s kitaro in svojim glasom doživela prav v Tržiču. Rada seveda nastopam v domačem kraju in prav ponosna sem na

videospot, ki sem ga posnela na ulicah Tržiča za skladbo Čarobni taxi. Zelo se veselim koncerta.« Ob 20.30 bodo poleg nje na oder stopili Big Band RTV Slovenija z Nuško Drašček in Ladom Bizovičarjem. »Da je stalnica festivala orkester Big Band RTV Slovenija, se mi zdi enkratno, saj jih zelo redko slišimo v živo na Gorenjskem. V glavnem koncertirajo na televiziji in svojih koncertnih projektih v Cankarjevem domu, Kinu Šiška ... skratka največ v Ljubljani in tujini. Slišati uigran orkester s tako vrhunskimi glasbeniki v živo je res pravo doživetje. Seveda pa so solisti vsako leto drugi, prav tako program, tako da ostajamo sveži in zanimivi. Nuška je odlična pevka, ki ima zelo širok glasbeni repertoar. Odlična je v vseh glasbenih stilih. Veselimo se, da bo z nami v Tržiču. Z Ladom Bizovičarjem pa sem letos trikrat nastopila, tudi z Big Bandom, na skupnem koncertu za SitiTeater in na Ptujju na festivalu Arsana. Začutila sem, da bo letos prav on prava izbira, da nas nasmeje in se tudi v Tržiču izkaže kot izjemno talentiran pevec,« je povzela Krajncanova.

Orgelske mojstrovine z naglasi violine

Mekinje – V župnijski cerkvi Marijinega vnebovzeta v Mekinjah pri Kamniku bo prihodnji petek, 30. avgusta, ob 19.30 koncert ruskih organistov Irine Rozanove in Aleksandra Volkova ter violinista Vasilija Meljnikova.

Obveščanje o zaporah ceste

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – V prejšnji številki časopisa smo objavili vest o gradnji Glavne ceste skozi Naklo. Občan, ki stanuje na tej cesti, je zatem sporočil, da sprejema, da je cesta razkopana, da je dovoz do bivališč nekoliko otežen in da je občasno dostop celo onemogočen. Ne more pa sprejeti, da stanovalci o zaporah niso ustrezno obveščeni, na kar je že večkrat opozoril nakelsko občinsko upravo. Župan Ivan Meglič je pojasnil: »Izvajalec gradbenih del je podjetje Strabag in ima dovolj enje za popolno zaporo ceste z dodatkom, da mora med 7. in 19. uro, ko gradbišče deluje, zagotavljati dnevne dostope za osebna vozila do objektov; dogovore v največji možni meri upošteva. V takšnih primerih računamo na razumevanja stanovalcev. O predvidenih zaporah ceste pa je izvajalec dolžan obveščati občane v primeru, če bi bile zapore več dni. V izogib večjim problemom bi

Predviden zaključek vseh del je v drugi polovici septembra.

bilo smiselno avtomobile zjutraj parkirati izven območja gradbišča. Glavna cesta poteka tudi mimo šole; gradnja se je začela prvi dan po zaključku pouka in želja občine je, da se čim več naprav in infrastrukture uredi med počitnicami, saj je le tako zagotovljena največja varnost otrok. Izvajalec bo do začetka pouka zagotovil možnost stalnega avtobusnega dostopa do šolskega postajališča. Urejene bodo varne pešpoti,

ki se bodo prva dva tedna pouka še nekoliko spreminjale skladno s potrebami gradbišča. Predviden zaključek vseh del je v drugi polovici septembra. Dodatno so se namreč pojavile še zahteve po dograditvi telekomunikacijskega in elektro omrežja ter ustrežnejša, predvsem pa varnejša ureditev križišča pri Boleru. Potrebni bosta vsaj še dve celodnevni popolni zapori zaradi polaganja asfaltnih slojev.«

4 dnevni festival
Predoslje
pri Kranju
22. - 25. 8. 2019

ČET Klapa Šufit, Kvatropirci

PET Jan Plestenjak

SOB Pop Design, Zvita feltna,
Bečo & Co., ognjemet

NED Poskočni muzikantje,
San Di Ego, Veseli svatje

PROST VSTOP

Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

V četrtek in petek koncert pod gorami. Vstopnice v prodaji za četrtek in petek v Eventim, Petrol, Tišler bar.

Nasilje ne izbira po starosti

Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem deluje že štiri leta, po pomoč pa se je v tem času obrnilo že več kot štiristo žensk, moških in tudi otrok, ki so se znašli v stiski.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem (CIS) je v začetku prejšnjega meseca dopolnil štiri leta delovanja. O njegovem delu sva se pogovarjali z vodjo programa Tino Uranič.

Zakaj ste presodili, da je CIS sploh potreben?

Na nas so se obračale nekdanje uporabnice varne hiše in materinskega doma, potrebovale so nadaljnje svetovanje, ali telefonsko ali psihosocialne pogovore, spremljanje na institucije in podobno. Dogajalo se je tudi, da se kakšna od žrtev nasilja ni odločila umakniti v varno hišo ali materinski dom, želela pa si je poiskati drugo obliko rešitve, ob tem pa je potrebovala informacije, psihosocialno podporo in pomoč. V letu 2015 je ministrstvo za delo ponudilo možnost za odprtje centra za svetovanje in informiranje za pomoč žrtvam nasilja. Naše Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske, v okviru katerega delujeta že dva programa Varna hiša Gorenjske in Materinski dom Gorenjske, se je uspešno prijavilo na javni razpis. Prostor za izvajanje programa nam je v brezplačen najem oddala Mestna občina Kranj. Uporabniki so CIS dobro sprejeli, glas o nas pa se je hitro širil. Sočasno pa smo z delovanjem centra seznanili tudi vse institucije na Gorenjskem, ki se srečujejo z ranljivo skupino prebivalstva, in ko je treba, z njimi vzajemno sodelujemo.

Koliko uporabnikov oziroma žrtev nasilja se je v tem času oglasilo pri vas?

Po našo pomoč se je od leta 2015 do danes obrnilo več kot štiristo žrtev nasilja, med katerimi so ženske, moški, otroci in mladostniki.

Ali prihaja več žensk ali moških?

Naša statistika kaže, da se letno k nam po pomoč obrne osemdeset odstotkov žensk in dvajset odstotkov moških. Z večjo prepoznavnostjo programa se na nas vsako leto obrne tudi več moških žrtev. Pri delu opažamo porast psihičnega nasilja tako nad ženskami kot nad moškimi. Težava je v tem, da je psihično nasilje v družbi premalo prepoznano in velikokrat spregledano. Velikokrat je treba pri

Vodja programa Centra za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem Tina Uranič / Foto: Tina Dokl

svetovanju žrtve nasilja ozaveštevati, kaj je zdrav partnerski odnos in kaj je nezdrav oziroma nasilen partnerski odnos, ki zajema vzorce stopnjujočih nasilnih dejanj. Pri vseh žrtvah, ki doživljajo fizično nasilje, je istočasno prisotno tudi psihično nasilje, v večini primerov tudi spolno in ekonomsko nasilje. Nasilneži žrtve načrtno izolirajo iz okolja, nadzorujejo, vsakodnevno ponižujejo, jih naredijo finančno odvisne od sebe, zahtevajo spolne odnose in so do njih tudi fizično nasilni. Psihično nasilje se dogaja tudi po razhodu oziroma razvezi ter umiku iz nasilnega odnosa. Žrtev potrebuje veliko moči, poguma, opolnomočenja, podpore okolja in strokovnjakov, da vztrajno postavlja meje nasilnežu tudi po odmiku. To lahko traja dalj časa, tudi več let, da se situacija umiri. Ne smemo pa pozabiti na otroke, ki so večinoma prisotni pri nasilju, ga opazujejo, čustveno doživljajo ali so ga deležni tudi sami. Veliko psihičnega nasilja nad otroki je prisotnega v času razveze med partnerjema. Psihično nasilje se velikokrat raztegne tudi v čas po razvezi, v času izvajanja stikov z otroki, kjer starši zaradi zamer do nekdanjega partnerja in močnih čustev pozabijo na otrokovo doživljanje situacije ter velikokrat z medsebojnimi prepripi škodujejo otroku in mu povzročajo stisko.

Kakšna je starost tistih, ki pridejo k vam po pomoč?

Po naši statistiki za lansko leto je bila povprečna starost vključenih uporabnikov žrtev nasilja 39 let. Najmlajši uporabnik je štel osem let, najstarejši pa 56 let. To

pomeni, da nasilje ne izbira po starosti ter lahko doleti vsakega v vsakem življenjskem obdobju. V otroški dobi se največ nasilja zgodi nad otroki, ki opazujejo nasilje doma med starši ali pa so celo deležni psihične ali fizične kazni, zanemarjanja. Poudarila bi tudi nasilje nad starejšimi, ki je zelo prisotno in zelo prikrito. Velikokrat gre za žrtve, ki so odvisne od pomoči svojih otrok zaradi nezmožnosti gibanja ter ostalih zdravstvenih težav. Tukaj je nad žrtvijo prisotno velikokrat psihično, fizično nasilje in zanemarjenje.

Kakšen je postopek svetovanja?

Svetovanje poteka tako, da najprej pokličete na telefonsko številko CIS 030 380 380 in se dogovorimo za prvo srečanje. Nato sledi pogovor v pisarni CIS in prostovoljna vključitev v program pomoči, svetovanja in informiranja, po potrebi spremljanja na institucije in zagovorništvo. Z uporabnikom naredimo načrt pomoči. Sledi niz svetovanj, ki potekajo enkrat tedensko oziroma glede na dogovor z uporabnikom. V času vključitve je veliko tudi sprotnega telefonskega obveščanja in informiranja ter komuniciranja po e-pošti. Pri svetovanju skrbimo za varovanje osebnih podatkov. Naša pomoč je brezplačna. Lahko pa se na našo svetovalnico obrnete anonimno in lahko pokličete tudi samo enkrat in pri tem ni treba povedati imena.

Kateri so najpogostejši problemi, ki jih skušate reševati?

Ko se žrtev nasilja obrne k nam po pomoč, je navadno prvi problem, kako oditi iz

nasilja. Povežemo se s centri za socialno delo, policijo, kjer jih seznanimo z nasiljem v družini in razširimo podporo pomoči posamezniku za lažji in čim hitrejši, varnejši odmik iz nasilja. Problem, s katerim se soočamo kasneje, pa je finančna situacija žrtve. Te se lahko umaknejo v varno hišo ali pa izberejo umik v najemniško stanovanje, če imajo to možnost. Pomembno je, da žrtve vedo, da Zakon o preprečevanju nasilja v družini navaja, da je v primeru nasilja nasilnež dolžen preustiti stanovanje žrtvi. Problem je tudi ta, da so postopki za delitev premoženja ob razvezi predolgi.

Ali imate informacijo, v koliko primerih vaša pomoč reši problem?

Skoraj vedno smo obveščeni o razpletu situacije. Dobivamo tudi zahvale za pomoč in pozitivne komentarje. Imamo knjigo pohval in pritožb, kjer nam uporabniki ob zaključku svetovanja podajo svoja mnenja, zahvale in poudarjajo, da bi brez naše pomoči težko dobro izpeljali stvari do konca. Še bolj veseli pa smo, ko izvedemo, da je konec srečen in da so uporabniki dosegli svoj cilj in so lahko na novo svobodno zaživeli. Pri delu z otroki smo veseli, ko opazimo pozitivne spremembe v vedenju, čustvovanju. Za nas so srečno zaključene zgodbe največja nagrada dela. Veliko uporabnikov nam reče, da jim je žal, da niso prej izvedeli za nas, saj bi jim bilo še lažje pri reševanju njihove situacije. Edina rešitev je, da spregovorimo o nasilju in ga začujemo ustavljanje. Vsak ima pravico do dostojnega in lepega življenja.

V SPOMIN

Franc Rafael Kalan

(1938–2019)

Franc Rafael Kalan se je rodil 22. julija leta 1938 v Strazišču pri Kranju. Mamo je izgubil, še preden je dopolnil prvo leto življenja. Njegov oče se je ponovno poročil in Franc je odraščal še z dvema polbratoma in polsestro. Doma so imeli mesarijo, po tem so bili poznani daleč naokrog, in tudi Franc je šel po očetovih stopinjah in se odločil za poklic mesarja. Leta 1958 se je poročil z domačinko Milo, v zakonu so se rodili Darja, Andreja, Anton in Miloš, ki pa je po komaj dveh mesecih življenja umrl. Otroci so odrasli, v domači hiši pa je ostalo veselje, ki ga je Francu in Mili bogatilo osem vnukov in dva pravnuka. Franc in Mila sta bila pridnih rok, najprej sta zgradila hišo, za desetletnico skupnega življenja še mesarijo. Življenje Franca ni bilo postlano z rožicami, skrbel je za dom in družino, sebi ni nikoli veliko privoščil, delo je bilo vedno na prvem mestu. Tudi potem, ko je sin Anton, ki nadaljuje družinsko tradicijo in je z očetom delal okrog trideset let, že prevzel mesarijo, je ata še vedno pomagal, saj ga je delo osrečevalo in je bil zraven skoraj do hude bolezni. Čeprav na videz trdi Gorenjec, je Franc imel čuteče srce za mnoge, ki so pri njem iskali takšno ali drugačno pomoč, znal je posoditi in podariti, ne da bi za to pričakoval ali želel posebno zahvalo. Bil je podpornik domače cerkve, daroval je za zvonove pri cerkvi sv. Jerneja, prevzel tudi botrstvo gasilskega avta pri domačih gasilcih. Večkrat, posebno pred prazniki, je podaril kako mesno dobroto. Rad je imel domačo glasbo in podpiral je prireditve z narodno-zabavnimi ansambli.

Upokojeni nadškof Alojz Uran in Janez Dolinar

Upokojenci protestirajo zoper zvišanje premije

Kranj – V Sindikatu upokojencev Slovenije protestirajo proti napovedanemu zvišanju premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Vzajemna naj bi jo s 1. septembrom zvišala na 35,67 evra, Triglav, zdravstvena zavarovalnica, na 35,55 evra, v sindikatu pa so prepričani, da bo enako storila tudi zavarovalnica Adriatic. Ne strinjajo se s pojasnilom zavarovalnic, da morajo premijo zvišati zaradi povečanja stroškov, opozarjajo pa tudi na to, da sistem ni solidaren, saj enako premijo plačujejo tisti, ki s pokojnino ne krijejo niti minimalnih življenjskih stroškov, kot tisti, ki prejema na mesec po več deset tisoč evrov. »Bojimo se, da bo veliko zavarovancev odpovedalo plačevanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in da bo ogrožena njihova zdravstvena varnost,« še dodajajo v sindikatu.

ROKOV SEJEM 2019
- CERKLEJE NA GORENJSKEM -
24. in 25. AVGUST

PRED OSNOVNO ŠOLO CERKLEJE
V PRIMERU IZJAZA DO PROJEKTOV V SPLOŠNI DOKLAMI CERKLEJE

Vijudno vabljeno!
Vstop je prost!

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV ZA POKAL CERKELJ 2019

FOLKLORNI FESTIVAL
»ZAPOJEM, ZALUKAM, DEKLETA ZASUKAM«

RAZSTAVE

ZABAVA S ČUKI

LETNI KINO
FILM VESNA

DRUŽABNE IGRE

MINI PLANICA

DELAVNICE

PREDSTAVITEV PONUDBE DOMAČE OBRTI NA STOJNICAH

www.visitcerklje.si

Praznik Bohinja, zibelke planinstva

Občina Bohinj praznuje občinski praznik 26. avgusta, 241 let po tem, ko so se štirje srčni možje – Luka Korošec, Matevž Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willomitzer – na ta dan leta 1778 prvič povzpeli na 2864 metrov visoki Triglav. Ob tem smo se v preteklost in prihodnost zazrli z bohinjским županom Jožetom Sodjo.

ANDRAŽ SODJA

Praznik občine Bohinj ni le občinski praznik, je tudi praznik planincev, gora, bohinske narave in ljudi?

Bohinjski praznik je nepreklicno povezan s planinstvom. Bohinj je zibelka planinstva, tukaj je stala prva slovenska koč, štirje srčni možje so se prvi povzpeli na Triglav. Ko gledamo naval okoli jezera, pogosto ne vidimo množic v gorah. Naše edinstvene planine so ponekod tako oblegane, kot je jezero. So ohranjene in zanje skrbijo ljudje. Strah, da bodo izgubili, je odveč, saj se Bohinjci zavedajo njihovega bogastva. To bogastvo nam ne sme uiti iz rok, saj ne bomo izgubili le podob živih planin, ki se s starih razglednic vrača nazaj v gore, ampak tudi vodo, saj večina naše pitne vode izvira pod planinami.

Za Bohinjem je uspešno leto. Kaj bi želeli posebej poudariti?

Za Bohinjem je kaotično leto, polno investicij. Gradbišča v Stari Fužini in Češnjici so razvlečena čez vse leto. K sreči je promet potekal po spodnji dolini in obvoznicah. Občanom se moram ob tem zahvaliti za vso potrpežljivost. Pokazali so je ogromno. Zavedali smo se, da bo ta situacija stresna, saj ne gre le za zapore, ampak hrup in druge težave, ki smo jih poskušali reševati hitro in v dobro ljudi. Projekti v Stari Fužini se bodo še nadaljevali prihodnje leto spomladi. Vsi projekti prispevajo tudi k ohranjanju čiste narave Bohinja, ki se uspešno promovira kot sonaravna destinacija.

Promet ostaja problem, a ukrepi kažejo rezultate. Kako naprej?

Res je. Lanskoletne ukrepe za umirjanje prometa smo razširili na ves teden. Bili so zelo dobro sprejeti, saj je bilo prepeljanih veliko obiskovalcev, do konca julija kar dvakrat toliko kot lani,

na nekaterih relacijah celo od sedem do devet tisoč. Jezer-ska skleda je kljub temu polna in parkirišča so kljub višjim cenam polna, čeprav je to luksuz, ki so ga številni, kot kaže, pripravljeni plačati. Pri tožb glede parkiranja in kazni pa je bilo bistveno manj. Nimamo slabe vesti, saj smo gostom ponudili alternativo. Dodatno povišanje parkirnin ni rešitev, najti moramo druge možnosti. Razmišljati bo treba o zapiranju določenih predelov, da pridemo do cilja, da počasi ustavimo promet. Sam sicer ne bi prepo-vedoval, ampak usmerjal, na prvem mestu pa mora biti kakovost življenja domačinov.

Kako boste nadaljevali to strategijo, saj se tudi javni promet sooča z velikimi pritiski?

Razmišljati bo treba tudi o drugih možnostih. Vedno imam v spominu diplomsko nalogo o bohinjским ozkotirni železnici. Vemo, da bi bil tak projekt danes ogromen

Bohinjski župan Jože Sodja / Foto: Andraž Sodja

finančni zalogaj, a bi rešil težave s prevozi po vsem Bohinju. Nadgraditi moramo obstoječo ponudbo. Slej ko prej bodo ljudje sami zahtevali zapiranje določenih predelov, recimo ceste do slapa Savica, kjer imajo zaradi gneče probleme celo redni avtobusi. Stranski učinek javnega prevoza, s katerim smo želeli razbremeniti jezero, je mogoče celo nasproten, kot smo si želeli, saj se je obisk jezera celo povečal, tisti, ki jih je prej odvrnila gneča, zdaj pridejo z avtobusom. A to je del turizma in tak pritisk oziroma naval se lahko hitro konča in tudi na to moramo biti pripravljeni.

Se bohinjским turizem drži začrtane poti?

Lahko smo ponosni na naš turizem, tako na Turizem Bohinj kot Turistično društvo Bohinj in zasebnike. Smer je prava, kar kažejo tudi številne nagrade na svetovnem nivoju. Kamp Danica je postal eden najbolj prepoznavnih kampov. Novi lastnik nekoč problematičnih hotelov je enega že prenovil in odprl in kaže, da se bodo te stvari končno rešile. Izpad hotelov je poskrbel za porast zasebnih namestitev. Veseli nas, da se premika

tako pri Bellevueju kot Zlatorogu. Omejitve občina tu nima, pogoje postavljajo drugi, ki bi morali sklepati tudi kompromise. Druga plat bliskovite rasti turizma je skrb za drugo gospodarstvo v občini. Sprejemamo strategijo kmetijstva. Turizem in kmetijstvo morata biti povezana. Turisti k nam pridejo zaradi narave, jezera, hribov, a brez kmetijstva bo tudi turizem v stiski. Imam občutek, da nam je v turistični rasti kmetijstvo zamrlo. Stavbe in go-spodarska poslopja se spreminjajo v apartmaje. V občini je stanovanjski problem, ker se stanovanja spreminjajo v apartmaje, saj so zaslužki večji. Pot nazaj v primeru krize bo težka.

Bliža se zima. Ta ostaja iz-ziv?

Letos smo pristopili k pripravi zimske strategije, ki je velik zalogaj. Ideje in načrti so veliki. Pristopiti k temu v celoti je nemogoče. Občina je pripravljena pri tem pomagati, a ne more biti edina. Poskušali bomo združiti moči, pomagala bo tudi občina. Po zgledu avstrijskih središč bi se morali turistični ponudniki združiti in pognati kolo naprej. Pogovarjamo se o oživitvi

spodnjega dela Koble, Kozjega hrbta, ki bi bila izvedljiva še letos, kar bi bila velika pridobitev za bistriški turizem. Veliki so načrti za skakalnice, sankališča, a vse je povezano z ogromnimi vlaganji. Pri zimskem turizmu pa je vedno treba tudi tehtati velike investicije v luči globalnega segrevanja, ki lahko povzroči, da investicije obstanejo oziroma propadejo. Občina pa mora misliti na vse – na vrtec, stanovanja, gospodarstvo, socialo ...

Bohinjsko gospodarstvo se je po krizi vrnilo, v sodelovanju s turizmom pa našlo tudi nove priložnosti ...

Turizem je gonilo, s kmetijstvom gresta z roko v roki, znamko Bohinjško si želimo dvigniti še na višjo raven, saj je velika priložnost za bohinjским gospodarstvo. To je v dobrem stanju, iz nekdanjega Filba je nastala uspešna Venturia, uspešno dela Lip, ki se razvija v močno podjetje z veliko dela in investicijami, kjer bodo pokrili lupilno in razžagalno linijo in tako zmanjšali problematični hrup. Moramo se zavedati, da potrebujemo podjetja, in poskrbeti za prebivalce. Tehtnico moramo umiriti na pravem mestu. Občina ne sme stopiti na nobeno stran, ampak stati vmes in kar najbolje skrbeti za interese obeh strani.

Kaj si želite za prihodnost Bohinja?

Želimo nadaljevati po poti, kot jo vidimo danes. Na planinah je spet mogoče kupiti sir, domačo hrano ... To je naša prednost, ki jo drugje težko najdete. Takšno doživljanje planin želimo dati obiskovalcem. Razmišljanje, da imamo lepo pokrajino in lepo jezero, je premalo. Gostom moramo ponuditi vse – lepo besedo, domačo hrano, zgodbo, prijaznost ... Takrat je narava najlepša in takrat lahko rečemo, da smo priljubljeni.

OBČINA BOHINJ VABI NA PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Sobota, 17. 8. 2019 ob 10.00	TEK ŠTIRIH SRČNIH MOŽ , Ribčev Laz – Bohinjško jezero (ŠTART: odrasli ob 10. uri, otroci ob 12. uri) ŠD Avgust Gašperin Stara Fužina
Torek, 20. 8. 2019 od 16.30	VELIKI TORKOV VEČER V STARI FUŽINI Zabava ob zaključku večjih gradbenih del
Sreda, 21. 8. 2019 ob 18.00	ŽUPANOV DAN ZDRAVJA , v Kulturnem domu Joža Ažmana Bohinjška Bistrica (Šola zdravja Bohinj, Zdravstveno vzgojni center Bled Bohinj, gibanje, zdrava prehrana...)
Četrtek, 22. 8. 2019 ob 18.00	SPOZNAVANJE ŽIGA ZOISA KOT MINERALOGA IN GEOLOGA VODEN OGLED, v Zoisovem parku
Petek, 23. 8. 2019 ob 18.00	NASTOP LOVSKIH ROGISTOV BOHINJ , v Ceconijevem parku Bohinjška Bistrica
Sobota, 24. 8. 2019 ob 18.00	DELAVNICE ZA OTROKE , ob Kulturnem domu Joža Ažmana Bohinjška Bistrica, (Društvo KatHame, Plesalnica Bohinj, VGC Bohinj-LUJ, palačinke...)
Nedelja, 25. 8. 2019 ob 20.00	KINO NA PROSTEM (Film: To so gadi) , ob Kulturnem domu Joža Ažmana Bohinjška Bistrica
Ponedeljek, 26. 8. 2019 ob 18.00	OSREDNJA PRIREDITEV OB PRAZNIKU OBČINE BOHINJ Podelitev občinskih priznanj s kulturnim programom in koncertom DITKE, Kulturni dom Joža Ažmana Bohinjška Bistrica Občina Bohinj v sodelovanju s Planinskim društvom Srednja vas in Planinskim društvom Bohinjška Bistrica
RAZSTAVA	PLANINSTVO JE KNJIGA, KI JO BEREMO Z NOGAMI (France Zupan) Knjižnica A.T. Linhartarja v Bohinjški Bistrici

V primeru dežja bodo prireditve v Kulturnem domu Joža Ažmana.

Spoštovane Bohinjke in Bohinjci

Naj nam bo podvig štirih srčnih Bohinjcev navdih in poduk, da tam, kjer so hotenja in želje združene, ni ovir za doseganje tudi najvišjih ciljev.

Iskrene čestitke ob našem občinskem prazniku!

Jože Sodja, župan

Izšla je knjiga o kolarstvu

Tržiški muzej je zbirki knjig o nekdanjih na Slovenskem cvetočih obrtneh dodal zanimivo delo z naslovom Kolarska obrt in življenje v Kurnikovi hiši avtorja dr. Bojana Knifca.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Knjiga avtorja dr. Bojana Knifca na sto straneh podrobno predstavlja obrt, ki je v 20. in 21. stoletju skoraj popolnoma zamrla. Čeprav se naslanja na lokalno dediščino, je knjiga pomembna za cel slovenski prostor, kajti gre za prvo tovrstno obdelavo kolarstva, umetnost izdelovanja koles, ki je nekdanje živelo v vseh trgih in mestih in tudi na podeželju. V knjigi je predstavljeno kolarstvo, s katerim se je ukvarjal rod Kurnikovih v najstarejši tržiški ohranjeni hiši, preurejeni v muzej. Ob tem je predstavljen način življenja v obrtniški hiši v 19. in prvi polovici 20. stoletja, tudi življenje in

Avtor knjige dr. Bojan Knific / Foto: Tina Dokl

Kolarji in kovači / Foto: arhiv Tržiškega muzeja

delo lastnikov hiše in njenih stanovalcev. Je spomin na čas, ko v hišah ni bilo tekoče vode in električne razsvetljave, ko so jedi pripravljali v črnih kuhinjah, ko so ljudje v istem prostoru delali in spali. Ko je največji tržiški pesnik in zbiratelj Vojteh Kurnik (1826–1886) verze pisal kar na oblance.

Besedilo dopolnjujejo številne fotografije in ilustracije Jureta Engelsbergerja, ki otrokom in drugim prijetno in hkrati strokovno predstavljajo izdelovanje koles, kočij, različnih vozov. Kdo še ve, kaj je tajsel, kaj so gik,

parizar, ciza, koreta, morda sta več ljudem znana lojtrnik in zapravljivček? Kolarji so v času furmanstva predstavljali neke vrste prometni servis – kolarji so bili posebej pomembni ob pomembnih prometnih poteh, ena takšna je bila čez Ljubelj, kajti vozovi in kočije, s katerimi so prevažali tovar in ljudi, so se pogosto kvarili. Z navedenimi vsebinami se obiskovalci lahko srečajo tudi v Kurnikovi hiši, v kateri je bila letos odprta nova stalna razstava o kolarstvu, a jih knjiga predstavlja še celoviteje in podrobneje.

Posodobitev gorenjske železniške proge

1. stran

»Že pred desetimi leti, ko smo dosegli, da je zdajšnja ureditev prehoda le začasna, sem napovedal, da bo ta začasnost trajala vsaj dvajset let in res je minilo že deset let,« je povedal žirovniški župan.

Na direkciji za infrastrukturo so razložili, da je začetek nadgradnje gorenjske železniške proge predviden oktobra 2020, konec pa v prvi polovici 2022, kar je pogojeno tudi z zaporami proge in z zagotovljenimi sredstvi v proračunih za leti 2020 in 2021, ki sta pravkar v pripravi. Predvidena je nadgradnja glavne železniške proge na odsekih Kranj-Lesce Bled in Lesce Bled-Jesenice s progovnim kabliranjem na odseku Ljubljana-Jesenice, z ureditvijo postajališč in izvedbo protihrupnih ukrepov.

izvedbo protihrupnih ukrepov. Projektantski predračun pred revizijo projektne dokumentacije znaša 113,35 milijona evrov brez davka na dodano vrednost. Dela na javni železniški infrastrukturi bo financirala direkcija, občine pa bodo predvidoma financirale predvsem priključne ceste na nove izvennivojske objekte.

Do zdaj je sicer že dogovorjeno, da se v okviru nadgradnje železniške proge, ki bo približno pol leta zaprta, trije nivojski prehodi na območju občine Žirovnica, označeni le z Andrejevim križem, ukinejo, na območju Sela in Vrbe pa bodo zgradili nova podvoza. »Za zdaj še nimamo projektantske ocene, s kakšnimi sredstvi bo pri investiciji sodelovala občina, a ne pričakujemo velikega

zneska, morda okoli 50 tisoč evrov. V vsakem primeru bomo potrebna sredstva zagotovili v občinskem proračunu, saj do tako velikih projektov na železniški infrastrukturi pride le vsakih petdeset let, zato tega vlaka ne smemo zamuditi,« je še povedal žirovniški župan.

Da gre za največji poseg na gorenjski železniški progi v zadnje pol stoletja, se

Nadgradnja bo potekala na odsekih železniške proge Kranj-Lesce Bled in Lesce Bled-Jesenice s progovnim kabliranjem na odseku Ljubljana-Jesenice, z ureditvijo postajališč in izvedbo protihrupnih ukrepov.

zavedajo tudi v Radovljici, kjer bosta po besedah župana Cirila Globočnika največji pridobitvi nov podvoz za ves promet v Lescah na območju nekdanje Verige in podhod za pešce ter kolesarje na železniški postaji v Radovljici. Predvidena je rekonstrukcija železniškega nadvoza v Radovljici, v Podnartu in Zalošah pa ukinitve treh nivojskih prehodov, označenih samo s prometnim znakom Andrejev križ, z izgradnjo cestnih podvozov. Občina Radovljica bo investirala predvsem v odkup zemljišče in ureditev priključkov, za kar imajo v občinskih proračunih že pripravljenih pol milijona evrov.

Nadgradnja železniške proge Ljubljana-Jesenice, zgrajene že leta 1870, s katero bodo zagotovili večjo zmožljivost in varnost, bo potekala v več fazah. Ocenjena investicijska vrednost celovitega projekta po ocenjenih možnostih znaša med 377,71 milijona in 413,54 milijona evrov, trajanje pa po treh od štirih možnostih do vključno leta 2025, so novembra lani sporočili z vlade.

Bolnišnica bo dobila direktorja

URŠA PETERNEL

Jesenice – Svet zavoda Splošne bolnišnice Jesenice bo prihodnji teden objavil razpis za novega direktorja bolnišnice, je napovedal predsednik sveta Dušan Krajnik. Svet se bo sestal v torek in na seji obravnaval točko dnevnega reda, v sklopu katere bodo govorili o razpisu za novega direktorja. Razpis naj bi bil nato predvidoma objavljen najkasneje v petek.

Kot je znano, je Janez Poklukar, ki je jeseniško bolnišnico uspešno vodil pet let, 1. avgusta prevzel

vođenje UKC Ljubljana. Splošno bolnišnico Jesenice do imenovanja novega direktorja kot vršilka dolžnosti direktorice vodi Anja Jovanovič Kunstelj, ki opravlja tudi delo strokovne direktorice bolnišnice.

Kot je že pred časom podaril Dušan Krajnik, razpisni postopki za izbiro direktorja s polnimi pooblastili trajajo dokaj dolgo, potrebno je tudi soglasje ministra in vlade. Krajnik, ki ni naklonjen 'vedevstvu', si kljub temu želi, da bi bil direktor s polnimi pooblastili izbran čim prej.

V prodaji subvencionirane dijaške vozovnice

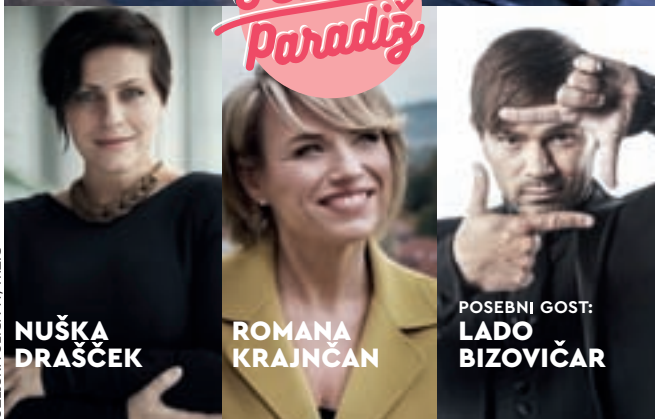
Kranj – Železniški in avtobusni prevozniki so začeli v sredo prodajati subvencionirane enotne vozovnice Integriranega javnega potniškega prometa za dijake in študente za prihodnje šolsko oziroma študijsko leto. Za mesečno enotno vozovnico za deset voženj bodo odšteli 20 evrov, za letno dijaki 150 evrov, študenti pa 135 evrov. Mesečna vozovnica za dijake in študente, ki se na izobraževanje vozijo iz do šestdeset kilometrov oddaljenih krajev, stane 25 evrov, če se vozijo iz do šestdeset do devetdeset kilometrov oddaljenih krajev, bodo za mesečno vozovnico odšteli 35 evrov, za vse, ki na izobraževanje prihajajo iz več kot devetdeset kilometrov oddaljenih krajev, pa mesečna vozovnica stane 55 evrov. Doplačilo za mestni promet v Ljubljani znaša deset evrov na mesec, na Jesenicah pa 15 evrov.

Zapora ceste zaradi gradnje krožišča

Kranj – Zaradi del pri asfaltiranju bo od sobote, 31. avgusta, od 5. ure do nedelje, 1. septembra, do polnoči popolna zapora krožišča na Primskovem v Kranju. Vsi kraki krožnega križišča bodo zaprti do prvega sosednjega križišča. V času zapore bo obvoz mogoč po državnih in lokalnih cestah. V primeru slabega vremena ali nepredvidenih zapletov pri gradnji bo popolna zapora v enem izmed naslednjih dveh koncev tedna.

FESTIVAL PARADIŽ 2019 - SOBOTA, 24. AVGUST
OD 18.30H: KUHNA NA PROSTEM, PESTRO ULIČNO DOGAJANJE IN GODALKANJE S SLOVENIAN FIDDLE GANG

OB 20.30 URI:
VELIKI KONCERT BIG BAND RTV SLOVENIJA
DIRIGENT LOJZE KRAJNČAN

STARO MESTNO JEDRO - NA PLACU

TRŽIŠKI MUZEJ, MUZEJSKA ULICA 11, TRŽIČ

Tržiški muzej | BigBAND | GORENJSKI GLAS | GABLEX

Deset pisanih škofjeloških dni

V okviru festivala Pisana Loka, ki se začne danes, se bo do 1. septembra v starem mestnem jedru Škofje Loke zvrstilo šestnajst različnih dogodkov – od koncertov in različnih predstav do ustvarjalnih delavnic in prireditev za otroke.

MATEJA RANT

Škofja Loka – Zaključek poletja bodo v Škofji Loki tudi letos polepšali s festivalom Pisana Loka, ki se je po besedah župana Tineta Radinje v nekaj letih razširil in dozorrel ter bo znova ponudil program, s katerim poskušajo zadostiti najrazličnejšim okusom. Obetajo se nastopi tako klasičnih glasbenikov kot vrhunskih izvajalcev popularne glasbe, različne predstave in tudi prireditve za najmlajše. Ob tem se

Za glasbeni uvod v festival bosta nočoj koncertom v kavarni na Loškem gradu poskrbela Zala Kralj in Gašper Šantl, ki sta letos Slovenijo zastopala na tekmovanju za pesem Evrovizije.

je župan zahvalil vsem društvom in posameznikom, ki pomagajo oblikovati program in tako poskrbijo, da je Škofja Loka v času festivala tako pisana. »Festival pa ni pisan samo po svoji vsebini, ampak izraža dušo pisane Loke, ki je že od nekdaj umetniška, kreativna in vedra,« je še dodal.

Največji škofjeloški poletni festival v desetih dneh prinaša kar šestnajst različnih prireditev v starem mestnem jedru, je razložila koordinatorica kulturnih prireditev na Občini Škofja Loka Jana Fojkar. Za glasbeni uvod v festival bosta nočoj s koncertom v kavarni na Loškem gradu poskrbela Zala Kralj in Gašper Šantl, ki sta letos Slovenijo zastopala na tekmovanju za pesem Evrovizije. Osrednji dogodek festivala se bo odvil teden dni kasneje, ko bo na Loškem gradu nastopila vokalna zasedba Perpetuum Jazzile, ki se bo tokrat predstavila z izborom skladb in aranžmajev, ki črpajo izključno iz slovenske glasbene zakladnice, je razložila Jana Fojkar. Ob zaključku Bralnice na vrtu Sokolskega doma bodo prihodnje sredo nastopili Uršula Ramoveš in Fantje in Jazbecove grape. »Letos bodo izdali novo ploščo, zato bodo poleg 'železnega repertoarja' odigrali tudi nekaj novih skladb.« Posebej za festival Pisana Loka pa so se zbrali loški klasični glasbeniki. Devet solistov bo prihodnji četrtek skupaj z Orkestrom Amadeo nastopilo v nunski cerkvi, na Cankarjevem trgu pa bo ta dan mogoče prisluhniti pevskemu zboru Sankofa, ki

bo poslušalce s pesmijo odpeljal v Afriko. V zadnjih dveh dneh festivala bodo postregli še z dvema »koncertnima poslasticama«. V soboto, 31. avgusta, bo na Loškem gradu nastopila kulturna elektronska alter rokova zasedba Borghesia, v nedeljo, 1. septembra, pa bo na terasi mladinskega oddelka Knjižnice Ivana Tavčarja koncert dua Silence.

Ob koncertih se bo v sklopu festivala odvijalo še več gledaliških in drugih predstav. V nedeljo, 25. avgusta, si bo mogoče ogledati komedijo Počivaj v miru, Kud Ljud pa bo v soboto, 31. avgusta, uprizoril Mestne metamorfoze. Tako malim kot velikim ljubiteljem lutk bo namenjena predstava Sose di Teatra PolPet, vsem generacijam bodo pripovedovali tudi zgodbe, je razložila Jana Fojkar. Odraslim je namenjena glasbeno-pripovedovalska predstava Soje-

V okviru festivala Pisana Loka se bo v starem mestnem jedru Škofje Loke zvrstilo šestnajst različnih dogodkov.

nice rojenice, najmlajši pa bodo lahko prisluhnili pravljici pod zvezdami z naslovom Čarobni večer z Luno. »Pisane Loke si ne moremo

Festival Pisana Loka so predstavili (od leve proti desni): Agata Pavlovec, Tine Radinja, Jana Fojkar in Jernej Tavčar.

predstavljati brez ustvarjalnosti, zato bodo v mestu potekale tudi raznovrstne delavnice,« je še dodala Jana Fojkar in vse ljubitelje foto-

grafije povabila na današnjo fotografsko delavnico, ki jo vodi slikar in fotograf Mito Gegič. Tretje leto zapored bo potekala tudi delavnica

animiranega filma, letos so jo naslovili LE-GO Loka – otoci bodo risanke ustvarjali s pomočjo ene najbolj priljubljenih igrač, lego kock. V okviru ustvarjalne delavnice Naredi si sam pa bodo otroci izdelovali unikatne priponke. Vse prireditve bodo po besedah Jane Fojkar izvedli tudi, če bo deževalo, saj so v tem primeru zagotovili nadomestne lokacije.

Koordinatorica razstavnega programa v Sokolskem domu Agata Pavlovec je ob tej priložnosti napovedala še

nocojšnje odprte razstave ljubiteljskih likovnih ustvarjalcev s Škofjeloškega, ki jo pripravlja Javni sklad za kulturne dejavnosti, območna izpostava Škofja Loka. Več razstav se obeta tudi v septembru, še nekoliko skrivnostni pa so bili glede »budnice«, kot so poimenovali jutranji koncert 1. septembra v Crngrobu. Ob 4. uri zjutraj naj bi se namreč zbrali pred Namo v Škofji Loki in krenili proti cerkvi v Crngrobu, kjer bo ob 5. uri sledil koncert.

MAN avtoservisni tehnik/
avtomehanik za tovorna
vozila m/ž (KFZ-Techniker)

Podjetje MAN Truck & Bus Vertrieb Österreich GesmbH, Avstrija / Celovec / Klagenfurt, zaposli avtoservisnega tehnika/avtomehanika za tovorna vozila m/ž (KFZ-Techniker). Pogoj je zaključena poklicna oz. srednja izobrazba ene od tehničnih smeri s področja motornih vozil, gradbenih strojev oz. poljedeljske mehanizacije. Pogoj so tudi ustrezne delovne izkušnje s področja tovornih vozil. Mesečna plača najmanj 2.574,68 EUR bruto. Veselimo se vaše vloge v nemščini na: **g. Gerhard Kruppl, e-pošta: gerhard.kruppl@man.eu, telefon: 0043 463 2755-14**

MAN Truck & Bus Vertrieb Österreich GesmbH
Schatterweg 9, A-9020 Celovec / Klagenfurt

**TOYOTA AUTOHAUS
KINZEL**

A-9020 Celovec / Klagenfurt | Völkermarkter Strasse 145
Telefon +43 463 322 31 0 | www.kinzel.at

posvečeni vam vedno prijazni družinsko vzdušje

V naši vrhunski mehanični delavnici zaposlimo

**1 avtoservisnega tehnik (1 KFZ-Techniker)
1 avtokleparja m/ž (1 KFZ-Spengler)**

Od vas pričakujemo:

- zaključeno poklicno izobrazbo
- večletne delovne izkušnje
- samostojnost
- izkušnje dela s tehničnimi pripomočki
- dobro poznavanje dela z računalnikom
- sposobnost delati v timu
- vozniško dovoljenje kategorije B

Nudimo vam:

- delo za polni delovni čas – 38,5 ure/teden
- prijetno delovno vzdušje
- uvajanje v delo
- mesečno plačo po kolektivni pogodbi 2.540,70 EUR bruto, v primeru boljše kvalifikacije tudi več

G. Ferdinand Kinzel se veseli vaše vloge v nemščini, z življenjepišom in fotografijo, na: **f.kinzel@kinzel.at**

Prenova razsvetljave

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Športni dvorani Medvode so po končanem postopku javnega naročila ta teden začeli izvajati največjo investicijo zadnjih let – energetsko prenovo celotne dvoranske razsvetljave.

»Z njo bomo zagotovili ustrezno svetilnost, boljše pogoje za izvajanje vseh aktivnosti, možnost regulacije s pametnim sistemom upravljanja Dali, ki omogoča samodejno prilagajanje

ravnini osvetljenosti glede na potrebe, od najnižjega nivoja za čiščenje dvorane, do najvišjega nivoja, ki bo v uporabi za mednarodna športna tekmovanja,« je pojasnila Ines Iskra iz Javnega zavoda Sotočje Medvode.

Zaključek del bo predvidoma v petek, 30. avgusta. Celotna vrednost investicije je 48.800 evrov. Prenova bo v celoti izvedena s presežkom prihodkov nad odhodki, ki jih je zavod ustvaril v preteklih letih.

Danes odprte projekta Hiša na hribu

Žlebe – Zavod CCC vabi na ogled projekta Hiša na hribu. Gre za razstavo sodobnih umetniških del v naročju Polhograjskih dolomitov, ki bo odprta od 23. avgusta do 15. septembra vsak dan od 15. do 20. ure na treh različnih lokacijah: mežnarija pri sv. Marjeti v vasi Žlebe, kjer bo osrednji razstaveni prostor in informativna točka, pri cerkvi sv. Katarine v vasi Topol in na domačiji Pr' Lenart v vasi Belo. Odprte bo danes, 23. avgusta, ob 20. uri na sv. Marjeti v Žlebeh. Hiša na hribu je skupnostni umetniški projekt. Razvijajo ga peto leto. Zasnovan je na kreiranju novih publik sodobnih umetniških praks, ki jih interaktivno umešča (instalira) v okolje kulturne in naravne dediščine na prehodu med urbanim in ruralnim.

Razstave ob dnevih narodnih noš

Kamnik – Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik pripravlja že 49. Dneve narodnih noš in oblačilne dediščine, ki bodo letos med 5. in 8. septembrom. Ob tem bodo pripravili tudi štiri strokovne razstave, dve od njih bodo odprli že danes, 23. avgusta. Ob 16. uri bo v prostorih Občine Kamnik najprej odprte razstave Ljudska glasbila sveta, ki prikazuje različna ljudska glasbila iz 27 držav, pri čemer vsakemu pripada fotografija glasbila in opis glasbila v štirih jezikih: slovensko, angleško, špansko in francosko. Ob 17. uri bo v Samostanu Mekinje še podprte razstave Skok čez mejo, ki bo prikazala oblačilno dediščino slovenske in hrvaške manjšine v sosednjih državah. Zaradi obsežnosti razstave je ta razdeljena na dva dela, drugi del bo v Galeriji nad Kavarno Veronika. Obe razstavi bosta na ogled do 20. septembra. V okviru 49. Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine bosta potekali še dve razstavi, in sicer: #Zlato in belo# v Galeriji Dika (odprte razstave bo 5. septembra ob 17. uri) ter že omenjeni drugi del razstave Skok čez mejo (odprte razstave bo 5. septembra ob 18. uri).

Prikazali bodo starodobno taljenje železa

Železniki – Muzejsko društvo (MD) Železniki vabi jutri, v soboto, na ogled taljenja železa, kakor so to pred 2500 leti počeli na Štalci, starodobnem gradišču nad Češnjico v Železnikih. Prikaz taljenja bo potekal med 7. in 20. uro pri pošti na Češnjici. Prikazali bodo izdelavo talilne peči iz gline, pripravo rude in oglja, taljenje in kovanje »volkov« – zmesi železa, žlindre in drugih neželenih primesi. Še posebej zanimivo dogajanje se obeta popoldne oz. proti večeru. Ob 16. in 18. uri bodo na starodobnem kovaškem ognjišču prekovali »volka«, pridobljena na junijskih Fužinarskih dnevih v Bohinju. »Nestrno bomo čakali zaključek taljenja, ki bo med 18. in 20. uro. Takrat bomo peč razdrli in dobljenega volka neposredno prekovali v kovno železo,« je napovedal član MD Železniki Bojan Rihtaršič.

Gradu vračajo dobro ime

Stari grad nad Kamnikom je priljubljena pohodniška in izletniška točka, ki pa je imela v preteklosti zaradi težav z najemnikom že precej slab prizvok. Občina se, odkar ima objekt znova v posesti, trudi z obnovo in investicijami, potencial pa v tej točki vidita tudi Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik in novi najemnik.

JASNA PALADIN

Kamnik – Dobri dve leti sta že minili, odkar je objekt na Starem gradu nad Kamnikom dobil novega

najemnika, ki je v stavbi znova odprl gostišče in letošnjega maja še težko pričakovano kuhinjo. Po tem, ko je občina pred dveh letoma sprva temeljito

prenovila kletno etažo, kjer je prostor dobila kavarnica, so lansko poletje začeli obnavljati še srednjo etažo, kjer so maja letos zagrnali še kuhinjo in uredili

večnamenski prostor z veliko jedilnico.

»Z občino smo sprva podpisali najemno pogodbo za pet let, letos pa smo jo podaljšali še za pet let, saj smo večji del kuhinjske opreme kupili sami. Občina je poskrbela za obnovo prostorov, oprema pa bi bila v tem hipu za občinski proračun prevelik zalogaj,« nam je povedal najemnik Boris Golob z Rov pri Radomljah, ki na Starem gradu ob veliki pomoči žene Veronike in sodelavcev vodi Grajsko teraso. Obnovljene zgradbe je zelo vesel, a opozarja, da bo občina morala čim prej obnoviti tudi fasado in zagotoviti primerno izolacijo, saj bo brez tega investicija zadnjih let slej ko prej izgubila vrednost.

S sodelovanjem z občino je sicer zadovoljen. Del najemnine Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik vrača v vzdrževanje tako poti kot obzidja. Markacisti

Boris Golob, najemnik Starega gradu, v prenovljeni drugi etaži objekta, ki jo je občina obnovila lansko leto.

Ponudbo na Starem gradu od maja bogati tudi kuhinja z jedmi na žlico, Okusi Kamnika in sladicami, ki jih pripravlja Vida Bahč.

Planinskega društva Kamnik so letos znova obnovili del pešpoti, ki vodi na grad, in je bila ob deževnih dneh precej blatna, temeljito pa so letos po skoraj dveh desetletjih spet očistili obzidje, ki je zdaj iz doline še bolj vidno. Za prijetno vzdušje in urejeno okolje je najemnik namestil tudi igrala za otroke, stojala za kolesa, ležalnike, stojala za pohodne palice in vrsto drugih malenkosti, ki pričakajo obiskovalce gradu. Ti se na vrh podajo peš ali pa z avtomobilom po asfaltirani cesti. Letošnje

poletje so našteali vedno več tujcev. Na obisk jih zdaj privablja tudi kuhinja, saj imajo ponudbo Okusov Kamnika z divjačinskim golažem, kamniško kajžerico in trničjem, jedi na žlico in domače sladice, kot so potica, zavitki in štruklji, ki jih pripravlja kuharica Vida Bahč.

Poleg številnih dogodkov pa bo ponudbo na Starem gradu že kmalu obogatila tudi razgledna ploščad, ki pa jo na svojem zemljišču ob neposredni bližini gostišča postavlja zasebnik Stanislav Knez.

Novo vozilo za gozdne požare

Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Kamniška Bistrica so v soboto praznovali devetdesetletnico delovanja in ob tem slovesno prevzeli novo gasilsko vozilo.

JASNA PALADIN

Zgornje Stranje – Praznični dan v Zgornjih Stranjah, kjer stoji gasilski dom tamkajšnjih gasilcev, se je začel s slavnostno parado gasilcev, praporščakov, gasilskih vozil, godbenikov in narodnih noš skozi kraj, kjer so jih pozdravili številni občani in predstavniki gasilskih organizacij in občine, nadaljeval pa pod šotorom ob Osnovni šoli Stranje.

Predsednik PGD Kamniška Bistrica Nejc Koželj

Kot je na kratko povzel predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Kamniška Bistrica Nejc Koželj, je bilo društvo ustanovljeno 15. avgusta 1929 na pobudo petih mož iz Godiča, Stranj

in Stahovice in s podpisi 27 ustanovnih članov, že istega leta pa se je članstvo povzpelo na 51 gasilcev. Zavedali so se, da je za gašenje treba dobiti osnovno orodje, in že leta 1930 so kupili lastno motorno črpalko skupaj z gasilskim vozom, istega leta pa so na cerkveni zemlji zgradili tudi gasilski dom, ki nekoliko večji (in od letošnjega leta z novo fasado) na istem mestu stoji še danes. Gasilci so vseskozi kupovali novo opremo, se izobraževali, posodabljali svoj vojni park in zadnja leta veljajo za gasilsko društvo znotraj Gasilske zveze Kamnik, kjer skoraj ne mine leto, da se pri njih ne bi zaključila kakšna pomembna investicija. In tako so letos kupili novo gasilsko vozilo GVGP-2. »Ker je v območju našega delovanja ogromno gozdnih in težko dostopnih površin, smo želeli okretnejše in za požare v naravi prilagojeno vozilo. Po tehtnem razmisleku smo se odločili za tipizacijsko oznako GVGP-2. Gre za zelo zmogljivo in okretno vozilo, dolgo le 5,5 metra. Vozilo je opremljeno in prilagojeno našemu področju delovanja, saj je s specialno

Novo vozilo gasilcev PGD Kamniška Bistrica je posebej prilagojeno za gašenje požarov v naravi.

opremo primerno tako za gašenje požarov v naravi, kar je osnovni namen vozila, kot tudi s splošno opremo za gašenje požarov, saj ima v nadgradnji dva izolirna dihalna aparata ter visokotlačno hitro napadalno napravo z večjim pretokom, ter srednjo količino vode. Vozilo je primerljivo tudi za prevoz pitne vode. V vozilu je tudi veliko ostale tehnične opreme za najrazličnejša posredovanja ob tehničnih intervencijah ter nahrbtnik z opremo z vrhno tehniko za posredovanja na težko dostopnih območjih,«

je novo pridobitev predstavil Nejc Koželj.

Gasilce PGD Kamniška Bistrica sta nagovorila tudi poveljnik Gasilske zveze Kamnik Gašper Baloh in župan Matej Slapar. Ob jubileju so podelili priznanja in odlikovanja članom društva za zasluge in delo na področju preventive, operative, vzgoje in usposabljanja ter druge organizacijske dejavnosti v prostovoljni gasilski organizaciji. Po blagoslovu vozila, ki ga je opravil stranski župnik Anton Prijatelj, je sledila še gasilska veselica.

Petindvajsetletnica prvega bazena v Snoviku

Snovik – Terme Snovik vabijo na počastitev petindvajsetletnice postavitve prvega pilotnega bazena Term Snovik, ki bo v sredo, 28. avgusta, ob 11. uri v prireditvenem prostoru term. Osrednji dogodek prireditve bo okrogla miza z naslovom Termalna voda – darilo narave za danes in jutri, ki se je bosta udeležila tudi minister Zdravko Počivalšek in župan Matej Slapar.

Sailer
Hotel - Café

A-6580 St. Anton am Arlberg | Dorfstrasse 4
0043 664 307 66 34 | info@hotelsailer.com

V zimski sezoni zaposlimo

1 natakarka m/ž
(1 Zahlkellner)

Mesečna plača 1.900,00 EUR neto. Potrebno je dobro znanje nemšine in osnovno znanje angleščine.

2 sobarici m/ž
(2 Zimmermädchen)

Mesečna plača 1.600,00 EUR neto.

TRATTORIA PIZZERIA
Villa Lido
Klagenfurt am Wörthersee

V gostinskem podjetju **Villa Lido**, ob Vrbskem jezeru / Wörthersee na avstrijskem Koroškem, takoj zaposlimo

- KUHARJA m/ž (Koch/Köchin)**
Mesečna plača najmanj 1.615,00 EUR brutto.
- PICOPEKA m/ž (Pizzakoch/Pizzaköchin)**
Mesečna plača najmanj 1.615,00 EUR brutto.
- NATAKARJA m/ž (Kellner/In mit Inkasso)**
Mesečna plača najmanj 1.615,00 EUR brutto.
- POMOČNIKA V KUHINJI m/ž (Küchenhilfe)**
Mesečna plača najmanj 1.500,00 EUR brutto.

Po dogovoru oz. v primeru boljše kvalifikacije plačamo tudi več. Prosimo, javite se nam na:
office@villa-lido.at ali **+43 463 21155, ga. Salzer**
Villa Lido GmbH, Friedelstrand 1, A-9020 Celovec / Klagenfurt

Na Jazz kampu

Kranj – Po sredinem vrhuncu Jazz kampa Kranj s klavirskim duetom Davida Gazarova in Emila Spanyija v družbi dveh bobnarjev ter stalnih profesorjev na kampu kitarista Primoža Grašiča in basista Maria Mavrina (na fotografiji), danes zvečer na Pungertu sledi še koncert Janeza Benčine in prijateljev ter v soboto zaključni koncert udeležencev Jazz kampa.

Foto: Gorazd Uršič

Zaključna koncerta Festivala Radovljica

Radovljica – S koncertnima večeroma jutri in v nedeljo se zaključuje 37. Festival Radovljica. V cerkvi sv. Petra bo jutri na sporedu bizantinski koral romunske pravoslavne cerkve v izvedbi Vokalnega ansambla Byzantion, ki ga vodi Adrian Sîrbu. Tradicija bizantinskega koral izvira iz svetih himnografov pravoslavne cerkve. Njegova navidezna preprostost zakriva kompleksnost lestvic in modusov, ritmov in melodičnih obrazcev, etosa in yphosa (sloga). Vokalni ansambel Byzantion bo pričaral atmosfero velikonočne liturgije s spevi, kakršne so stoletja peli tako v Bizancu kakor v slavnih romunskih samostanih v Moldaviji. Na zaključnem koncertu v nedeljo, 25. avgusta, ob 20. uri bo nastopil The English Cornett and Sackbut Ensemble s ciklom Odmevi Benetk – glasba za trobila iz mesta na vodi. Benetke so tesno povezane z zvokom trobil, saj so v njihovi zlati dobi tam delovali nekateri izmed najboljših cinkistov in pozavnistov vseh časov. Nastopali so na prostem in v palačah, sodelovali pri bogoslužju in spremljali praznične procesije. Obe glasbili, cink in pozavno, so cenili zaradi njune podobnosti s človeškim glasom, cink pa so primerjali tudi s sončnim žarkom, ki posije skozi mrak.

The English Cornett and Sackbut Ensemble / Foto: arhiv organizatorja

Ves teden za osemdeset let

Loški muzej bo svojo osemdesetletnico praznoval teden dni, od 27. avgusta do 3. septembra.

Praznovanje se bo začelo s slovesnostjo na dvorišču Loškega gradu na dan, ko so se leta 1939 v mestni hiši prvič odprla muzejska vrata. Ves teden bodo javnosti na različne načine približali muzejske zbirke in delo.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Osemdesetico v Loškem muzeju na različne načine pravzaprav beležijo že vse leto, iz prve roke smo je bili deležni že sredi junija ob odprtju razstave 80 let Loškega muzeja, tokrat se bo praznovalo ves teden. »Lani, ko smo snovali celoletni program za praznovanje osemdesetletnice, sta bila v načrtih slovesna prireditve na dan odprtja muzeja in dan odprtih vrat. Ko pa sva s sodelavko Biljano Ristič med pripravami na razstavo ob osemdesetletnici Loškega muzeja v Galeriji na Gradu raziskovali po našem arhivu, sva naleteli na plakat za promocijo Muzejskega tedna v letu 1954, je padla ideja, da program praznovanja namesto v enem dnevu izpeljemo v celem tednu.« pojasnjuje Marija Demšar, vodja projekta 80 let Loškega muzeja. »Pri pripravi programa smo pazili na to, da se najde za vsakega nekaj in da pokažemo čim več muzejskih zbirk.«

Teden tako v torek začnemo z dnevom odprtih vrat, vodstvom po razstavi 80 let Loškega muzeja in večerno slovesno prireditvijo na dvorišču Loškega gradu. Zakaj 27. avgusta? Prav na ta dan leta 1939 je bil odprt Loški muzej v mestni hiši, letos pa mineva tudi šestdeset let, odkar je muzej naseljen v Loškem gradu. Dogajanje se bo potem nadaljevalo vse do 3. septembra. Prav vsak dan lahko pridete na obisk

V prihodnjem tednu boste Loški grad od zunaj in od znotraj lahko spoznavali tudi v večernih urah. / Foto: Sašo Kočevar

na grad na vodstva po zbirkah, na delavnice, na pogovorne večere, pozdravili pa vas bodo tudi v dislociranih enotah – v Dražgošah, na Visokem, v Galeriji Ivana Groharja in Kašči.

V teh dneh bodo loški muzealci institucijo častitljivih let razkrivali z vseh zornih kotov. »Na neki način se razgaljamo že celo leto. Pripravili smo že dve razstavi, prvo v marcu v Galeriji Ivana Groharja smo posvetili predvsem našim obiskovalcem, na že omenjeni razstavi v grajski galeriji pa poudarjamo zgodovino muzeja in omogočamo vpogled v zakulisje muzejskega dela. Poleg tega v kotičku FOKUS v Loškem muzeju izpostavljam predmete, ki so bili med prvimi v muzeju, skozi celo

leto pa utrinke iz muzejske zgodovine delimo tudi na Facebooku in Instagramu. Res pa je dogajanje zgoščeno v tem muzejskem tednu, ko se bomo lahko srečali vsak dan, prepričana sem, da bo vsak v tem tednu našel kak zanimiv dogodek zase,« poudarja Demšarjeva. Praznovanja s tem še ne bo konec, saj ob koncu leta pripravljajo še izid zbornika ob osemdesetletnici.

Poleg vodenj kustosov in direktorice Loškega muzeja po posameznih razstavah bo zagotovo zanimivo predavanje sestre Marte Triler o nunskih šolah na Loškem gradu, za ustvarjalne bo to delavnica stripa z Leo Vučko in Damirjem Grbanovičem, za ljubitelje zgodb pa priredni večer Pijana smrt,

pripovedovalski večer za odrasle z Ano Duša. Dvakrat bodo podaljšali odpiralni čas muzeja – v soboto, 31. avgusta, in v torek, 3. septembra, boste obiskovalci lahko začutili muzejski utrip tudi v večernih urah, saj bo muzej odprt do 21. ure.

Kljub koncu poletja in začetku šole v Loškem muzeju pričakujejo dober obisk, saj je kar nekaj zvestih obiskovalcev, pa tudi sicer je obisk na muzejskih dogodkih dober. Na Loškem gradu se bo tokrat teden začel v torek, slavnostna govornika bosta direktorica Loškega muzeja Škofja Loka Saša Naberger in škofjeloški župan Tine Radinja. Po koncu uradnega dela bo sledilo druženje ob glasbi domače zasedbe Moon Time Quartet.

Dnevi za Sveto Lucijo

Danes zvečer bodo v Gledališču Za plotom v Dražgošah premierno uprizorili igro na prostem Sveta Lucija. Ponovitve sledijo še ta in naslednji konec tedna.

IGOR KAVČIČ

Dražgoše – V Kulturno-turističnem društvu Dražgoše so po dvanajstih letih ponovno obudili igro na prostem v treh dejanjih, ki jo je leta 1913 napisal dr. Janez Evangelist Krek. Režiser Rok Pintar je v igralsko ekipo skupaj z otroki zbral več kot dvajset nastopajočih, od tega jih ima polovica izkušnje igre izpred let. »Takrat je igra doživela res dober odziv, zato smo se zanjo ponovno odločili,« je povedala predsednica društva Lidija Jelenc.

»Med domačini je še posebno priljubljena tudi zato, ker se dogaja v Dražgošah. Glede na to, da gre za igro na prostem, kamor dogajanje v njej tudi sodi, se gledalec še lažje vživi v igro samo.«

Krek je besedilo napisal v času, ko je bila vas pod Jelovico ideološko zelo razklana, kar ga je tudi spodbudilo, da Dražgošanom podari igro, s katero jim je na nevsiljiv način pokazal drugačno pot – pot k spravi. Tako je dogajanje umestil v zgodovino, upe pa položil v mlajše rodove, svoja najmočnejša

sporočila pa v usta Kroparja, ki Dražgošanom v igri natrosi nekaj krepkih, a pohvali tudi njihovo odločnost in vztrajnost. Režiser poudarja, da v predstavi ne manjka brezčasnih sporočil, ne le za njihovo vas, ampak za ves slovenski prostor.

Igra traja uro in pol, v njej pa z izjemo enega nastopajo domačini iz Dražgoš. Najmlajši je star štiri leta, najstarejši nekaj čez petdeset. V igri nastopajo Marko Lotrič, Alenka Lotrič, Brane Kavčič, Jure Šolar, Klara Šolar, Ajda Peternelj, Danica

V dražgoški Sveti Luciji nastopa več kot dvajset domačinov. / Foto: Lidija Jelenc

Jelenc, Špela Luznar, Neža Habjan, Miloš Šmid, Andrej Frelj, Janez Šolar in otroci Ajda Jelenc, Lenart Jelenc, Neja Jelenc, Neža Jelenc,

Jure Pintar, Nace Pintar, Tine Pintar, Gašper Šolar, Urša Šolar in Vid Šolar. Premiera bo na sporedu ob 20. uri, prav tako pa ponovitvi v

soboto in nedeljo ter ponovitve naslednji teden v petek, 30. avgusta, naslednji dan v soboto, v nedeljo, 1. septembra, pa ob 19.30.

V Obertilliachu brez Faka

Biatlonci so priprave v Obertilliachu opravili brez našega najboljšega Jakova Faka, ki je ostal doma, saj se je razveselil rojstva drugorojenke Lucije. Biatlonsko kariero je zaključil Mitja Drinovec.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Na zimsko sezono se pripravljajo tudi biatlonci. Do začetka svetovnega pokala konec novembra na Švedskem so še trije meseci.

A-reprezentanca trenira pod vodstvom trenerja Uroša Velepca, ki mu v letošnji pripravljalni sezoni občasno pomaga Ljubo Tomažič, v prejšnjih sezonah predvsem strelski svetovalec za vse selekcije. Nov obraz je tudi fizioterapevtka Ula Hafner. Prvi del treninga so opravili na Pagu, kjer so izvajali predvsem daljše treninge na kolesu. Sledile so priprave na Pokljuki in v Obertilliachu v Avstriji, v juliju še v Hochfilznu. Za avgustovske skupne priprave so znova odšli v Obertilliach, kjer so v ključnem delu pripravljalne sezone opravili zelo naporene treninge. Tam ni bilo Jakova Faka, ki je te

Drinovec, ki se je odločil za konec biatlonske kariere in se bo posvetil študiju.

Skupaj pa se na sezono pripravljajo članice in mladinke. Ženska reprezentanca je tako združena in trenira pod vodstvom Andreje Mali, ki se ji je letos pridružil Lenart Oblak. Skrbita za sedem deklet – Urško Poje, Polono Klemenčič, Leo Einfalt, Nino Zadavec, Niko Vindišar, Živo Klemenčič in Tais Vozelj. Pozimi bo ekipa razdeljena, saj bo del na tekmovanjih svetovnega pokala, druge pa na pokalu IBU ali junior pokalu IBU. V biatlonskih vrstah pravijo, da so cilji za letošnjo sezono visoki in realni: napredek pri tekmovalkah na vseh nivojih, v svetovnem pokalu se redno uvrščati na mesta, ki prinašajo točke, redno nastopati z žensko štafeto v svetovnem pokalu, ohraniti trenutno kvoto števila tekmovalk

Klemen Bauer, Rok Tršan in Miha Dovžan na pripravah v Obertilliachu / Foto: arhiv SZS

priprave v Obertilliachu in Kobaridu.

Moška mladinska reprezentanca se od lanske sezone ni bistveno spremenila. Nov član je Jernej Goropečnik. Trener ostaja Janez Marič, pomočnik je Jure Ožbolt. Mladi slovenski biatlonci so v preteklih sezonah pokazali velik napredek. Lani so na mladinskem svetovnem prvenstvu osvojili štiri medalje. Prvo ime ekipe je Alex

Cisar, ki si je po uspešni sezoni vzel nekaj več časa za maturo, ki jo je uspešno opravil. V letošnji sezoni se bodo lahko vsaj nekateri že preizkusili v svetovnem pokalu, predvsem Cisar bo imel možnost, da nabere potrebne izkušnje na najvišji ravni tekmovanja.

V biatlonskih vrstah gradijo ekipo, ki bo lahko uspešno nastopala na domačem svetovnem prvenstvu leta 2021 na Pokljuki.

Biatlonska A-reprezentanca se je vrnila s priprav v Obertilliachu v Avstriji. Treninge za zimsko sezono bodo nadaljevali na domači Pokljuki. Danes naj bi končno dobili tudi predsednika Zbora za biatlon v Smučarski zvezi Slovenije, naslednika nekdanjega biatlonskega reprezentanta Marka Dolenca, ki je s te funkcije odstopil.

priprave zaradi rojstva hčerke Lucije izpustil. V Avstriji so trenirali Klemen Bauer, Rok Tršan in Miha Dovžan. Tam prav tako ni bilo Mitje

v svetovnem pokalu, v mladinski kategoriji pa se uvrščati med najboljše. Dekleta največ treninga opravijo na Pokljuki, imela pa so tudi

Veslači na svetovno prvenstvo

V nedeljo se začne letošnje svetovno prvenstvo v veslanju. Barve Slovenije bodo zastopali trije veslači, ki bodo nastopili v dveh čolnih.

VILMA STANOVNIK

Bled – Letošnje veslaško svetovno prvenstvo bo potekalo med 25. avgustom in 1. septembrom na kanalu reke Donave v Ottensheimu v bližini Linza. Prvenstva se bo udeležilo rekordno število veslačev. Nastopilo naj bi jih namreč blizu tisoč dvesto. V Avstriji pričakujejo športnike in športnice iz kar osemdesetih držav, saj bo svetovno prvenstvo tudi glavno kvalifikacijsko tekmovanje za uvrstitev na olimpijske igre, ki bodo drugo leto v Tokiu.

Slovenijo bodo tokrat zastopali trije veslači v dveh čolnih. V lahkem enojcu bo nastopil Rajko Hrvat, ki je letos v dobri formi, kar je

že dokazal s šestim mestom na evropskem prvenstvu ter drugim in četrtem mestom na tekmah svetovnega pokala. Svetovni podprvak iz leta 2015 bo v Linzu nastopil v konkurenci 32 tekmovalec. Ker je lahki enojec neolimpijska disciplina, se ne bo boril za olimpijsko vozovnico za Tokio.

Se bosta pa zanjo pomerila Nik Krebs in Miha Aljančič, oba še tekmovalca do 23 let. V dvojnem dvojcu, v katerem je prijavljenih 31 čolnov, je na voljo 11 olimpijskih vozovnic. Lani sta se naša mlada veslaška upa s pogumnimi predstavami na svetovnem prvenstvu prebila do finala C, letos je cilj finale B in tam vsaj peto mesto. Mariborsko-blejska dvojica je

Štajerac Nik Krebs in Gorenjec Miha Aljančič se bosta borila za veslaško olimpijsko vozovnico.

skupaj že nekaj sezon, leta 2015 sta bila tako tretja na mladinskem EP, leta 2017 tretja na EP do 23 let, lani pa peta na SP do 23 let. Tega

sta, potem ko je Krebs saniral poškodbo hrbta, letos načrtno izpustila in se posvetila pripravam na veliko priložnost v Linzu.

V Kranj prihajajo Celjani

Nogometaši Triglava bodo v nedeljo gostili Celje, Domžale jutri igrajo doma z vodilnim Aluminijem.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telekom bodo konec tedna odigrali tekme sedmega kroga.

Domžalčani bodo jutri iskali svojo priložnost za prvo letošnjo zmago, a nasprotnik ni lahek, saj bodo gostili vodilnega na tekmovalni lestvici Aluminij iz Kidričevega. Statistika govori sicer v korist Domžalam: v dosedanjih 16 medsebojnih srečanjih so bili uspešnejši dvanajstkrat, štiri srečanja so končala neodločeno. Tekma se bo začela ob 18. uri. Triglavani bodo igrali v nedeljo pred domačimi navijači. V goste prihaja Celje na krilih domače zmage proti Mariboru, s katero so se na lestvici povzpeli na četrto mesto. Kranjčani upajo, da se bo njihova igra popravila in da bo na ravni uvođa v tekmovalno sezono. Po tretjem krogu so imeli šest točk, nadaljevali pa s tremi

zaporednimi porazi. Trener Dejan Dončič stavi na svoje igralce, v moštvo se vračata Tilen Mlakar in Žan Rogel, ki ju ni bilo zaradi kazni na zadnji tekmi v Sežani. Tekma se bo začela ob 16. uri.

Konec tedna bodo nogometaši v drugi slovenski nogometni ligi odigrali tekme petega kroga. Kalcer Radomlje in Roltek Dob tokrat gostujeta: Kalcer Radomlje pri ekipi Fužinar Vzajemci na Ravnah na Koroškem, Roltek Dob pa pri lanskoletnem prvoligašu Gorici. Obe tekmi bosta jutri z začetkom ob 17. uri.

Nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi – zahod, v kateri nastopajo štirje klubi z Gorenjskega, pa bodo konec tedna odigrali tekme drugega kroga. Jutri ob 17.30 se bosta začeli tekmi Brinje Grosuplje – Sava Kranj ter Bled Hirter – Žiri, v nedeljo ob 17.30 pa se bo začela tekma Farma Vipava – Tinex Šenčur.

Smučarji v hitrih disciplinah ostajajo v Evropi

Kranj – Slovenska moška reprezentanca alpskih smučarjev v hitrih disciplinah se je letos odločila za spremembo v pripravah na sezono in ne bo potovala v Južno Ameriko. »Odločili smo se, da ostanemo v Evropi. Ledeniki tu sicer niso najbolj prijazni smučaškimi ekipam, a bomo naredili drugačen plan. Začeli bomo bolj s tehničnimi deli, ko se bo začela jesen in v Alpah zima, pa bomo poskusili narediti več treningov hitrih disciplin. V tem, da se nismo odločili za Južno Ameriko, vidimo tudi določene prednosti. Imamo dodatne tri tedne, da naredimo še kakšen kondicijski trening ali pa zamenjamo smučičišča,« je pojasnil glavni trener Peter Pen, ki ima v ekipi štiri smučarje: Gorenjca Miho Hrobata in tri Štajerce (Boštjana Klineta, Klemna Kosija in Martina Čatra).

Kolesarji za kralja in kraljico Krvavca

Cerklje – Ta konec tedna bo Krvavec v znamenju kolesarstva. V soboto, 24. avgusta, bodo na že 14. vzponu na Krvavec okronali kralja in kraljico Krvavca. Vzpon bo štel za Pokal Slovenije in za državno prvenstvo amaterskih kolesarjev. Kot novost bo letos organiziran tudi rekreativni vzpon brez merjenja časa. Start bo ob 10.15 v Dvorjah. V nedeljo, 25. avgusta, bo na Krvavcu še tekmovalje Sloenduro Race, ki bo štel za državno prvenstvo. Start prvega tekmovalca bo ob 11.30. Organizator obeh dogodkov je ŠD BAM.Bi

V Ljubljani danes sprejem za plezalce

Ljubljana – Svetovno prvenstvo v športnem plezanju Hačiodži 2019 na Japonskem je bilo za naše najuspešnejše do zdaj. Slovenska reprezentanca v športnem plezanju pod vodstvom selektorja Gorazda Hrena in trenerjev Luke Fonde in Urha Čehovina se domov vrača s štirimi odličji, eno olimpijsko normo in vrsto drugih vrhunskih rezultatov. Skupna bera treh zlatih in srebrne medalje jo postavlja na mesto najuspešnejše reprezentance na letošnjem svetovnem prvenstvu. Danes, 23. avgusta, v Ljubljani zanje pripravljajo sprejem. Začel se bo ob 19. uri pred ljubljansko Mestno hišo. Še prej bo slovensko reprezentanco v športnem plezanju sprejel minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo.

Slovenski pokal v spustu na Soriški planini

Železniki – Ta konec tedna, 24. in 25. avgusta, bo na Soriški planini potekalo tekmovalje Downhill Sor'ca – slovenski pokal v spustu z gorskimi kolesi. Jutri bo trening od 10. do 17. ure, v nedeljo se razvrstitvena vožnja začne ob 12. uri, finalna pa ob 14.30. Organizatorja sta MTB Železniki in Turistični center Soriška planina.

V Triglavu porast premije in dobička

Skupina Triglav je v prvi polovici leta dosegla 41,7 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Skupina Triglav je v prvi polovici letošnjega leta obračunala 630 milijonov evrov kosmate premije, kar je bilo v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za deset odstotkov več. Premijsko rast je dosegla na večini trgov in tudi pri vseh vrstah zavarovanja. V Sloveniji, kjer je zbrala več kot tri četrtine celotne premije, je bila rast v povprečju 8-odstotna, na trgih zunaj Slovenije pa 10-odstotna. Pri premoženjskih zavarovanjih je dosegla 10-odstotno rast, pri zdravstvenih 21-odstotno ter pri življenjskih in pokojninskih zavarovanjih manj kot enoodstotno. Škodno dogajanje je bilo dokaj ugodno, obračunala je za 335 milijonov evrov škod ali dva odstotka več kot v enakem lanskem obdobju.

Skupina je v prvem polletju ustvarila 41,7 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo ali približno šestino več kot v lanski prvi polovici leta. Naložben portfelj v višini 3,2 milijarde evrov je upravljal dokaj konservativno. Na področju življenjskih zavarovanj je zaradi nadaljnega zniževanja obrestnih mer oblikovala dodatne zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 8,6 milijona evrov.

V skupini so z družbama Triglav Skladi in letos prevzeto družbo Alta Skladi še povečali obseg sredstev v upravljanju. Ob koncu junija sta družbi v vzajemnih skladih upravljali 947,8 milijona evrov čiste vrednosti sredstev ali 12 odstotkov več kot ob koncu lanskega leta, poleg tega pa 73,7 milijona sredstev individualnega upravljanja premoženja.

V NLB odslej še bolj prijazni do gluhih

Kranj – V NLB so storitev video klic prilagodili gluhim uporabnikom. Storitev, prek katere lahko bančni svetovalci rešijo marsikatero zagato strank (povišajo limit na kartici, dajo informacije o kreditu, pomagajo pri plačilu računov ali nakazilu sredstev ...), so nadgradili s tolmačenjem v slovenski znakovni jezik. Video klic s tolmačem je gluhim na voljo vsako sredo med 17. in 19. uro preko spletnega mesta NLB. V NLB načrtujejo za gluhe tudi delavnice finančnega opismenjevanja.

Nihalki bodo zamenjali vrvi

Družbo Velika planina bo še naprej vodil Leon Keder, so te dni odločili nadzorniki, saj je v teku nekaj velikih projektov, ki jih želi dokončati.

JASNA PALADIN

Velika planina – Leonu Kedru, direktorju družbe Velika planina, ki se mu je julija iztekel štiriletni mandat, je bil na predlog nadzornega sveta družbe ter ob soglasju Občine Kamnik, ki je stoođstotna lastnica družbe, direktorski mandat podaljšan še za trideset mesecev oz. dve leti in pol, saj bi bilo na vrhuncu poletne turistične sezone zelo neugodno menjati vodstvo. Za to so se odločili tudi zaradi dobrih poslovnih rezultatov ter dejstva, da je Keder že začel nekaj velikih projektov, ki jih bo treba izpeljati v prihodnje.

Eden večjih projektov bo gradnja novega objekta, v katerem bo poleg gostilne tudi uprava družbe Velika planina. Spomnimo, da je bil objekt pred dvema letoma in pol močno poškodovan v požaru, zato so ga do tal porušili in takoj začeli priprave na novega. »Čakamo zadnje soglasje od Arsa, vse ostalo je že pripravljeno za vlogo za gradbeno dovoljenje, ki ga bomo, upam, prejeli čim prej, tako da bi jeseni že lahko začeli gradnjo. Ves denar smo za ta projekt že imeli zagotovljen, a smo ga nato morali preusmeriti v nekatere

Leon Keder bo družbo Velika planina vodil vsaj še dve leti in pol.

Z nihalko so na Veliko planino od 1. januarja do 31. julija letos prepeljali že več kot 35 tisoč obiskovalcev, kar je največ, odkar podatke beležijo elektronsko.

druge projekte, tako da imamo za zdaj dvestotisoč evrov, kar bo zadostovalo za začetek gradnje, naslednje leto bomo pa nadaljevali,« nam je povedal Leon Keder, ki s sodelavci družbe od požara naprej deluje v zaboju, v katerem so si uredili začasne pisarne za upravo družbe, v posebnem zaboju

so uredili tudi prodajo voznic za nihalko.

Prav nihalka pa je tista, za katero bo letos znova treba nameniti približno pol milijona evrov. »Letos moramo zamenjati vrvi, ki smo jih že kupili, čakamo le dobavitelja, da nam jih do decembra dobavi, nato pa bomo takoj začeli menjavo. Nihalka je pač

objekt, ki ga je treba redno vzdrževati, in ker vrsto let, če ne desetletij, stvari niso bile menjane, je treba opraviti tudi takšne večje obnove. Strojnice je obnovljena, te nove vrvi bodo svoje delo opravljale vsaj trideset let, čaka pa nas le še menjava kabin. Letos jih bomo obnovili, v prihodnjih letih pa bo treba zamenjati tudi te,« nam še pojasni Keder in doda, da bodo vse ostale investicije – poleg naštetega si želijo predvsem asfaltirati in zarisati parkirišči pri spodnji postaji nihalk in prek ceste ter razširiti kamp in ga posodobiti z glampingom. Vse to si direktor želi uresničiti še v tem podaljšanem mandatu.

Velika planina je letošnje leto sicer izredno dobro obiskana, kar se kaže na prihodkih družbe, žal pa tudi na prometnem kaosu. Od 1. januarja do 31. julija so na planino prepeljali rekordnih 35 tisoč potnikov, kar je največ od leta 1996, odkar podatke beležijo elektronsko. Veliko obiskovalcev se na planino poda tudi peš ali z avtom, zaradi česar je v lepih dneh ob koncih tedna cesta na Kranjski Rak in naprej praktično neprevozna in povsem zaparkirana, kar pa bo z ukrepi, ki so že v načrtih, morala rešiti občina.

V praksi niso vsi delavci enakopravni

Slovenska zakonodaja ne pozna razlikovanja med redno zaposlenim in delavcem, napotnim prek kakšne od agencij za posredovanje dela. A v praksi prihaja do številnih kršitev, pravi Goran Lukić iz Delavske svetovalnice.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Število delavcev, ki delajo prek agencij, je v zadnjih letih precej naraslo in je že pred dvema letoma preseglo število dvajset tisoč. Čeprav po zakonodaji med delavci, zaposlenimi prek kakšne od agencij, in redno zaposlenimi ne bi smelo prihajati do razlik, pa se v praksi pojavljajo številne težave.

Uporabniki, torej podjetja, ki prek agencije najamejo delavce, bi morali v praksi zagotoviti enake pogoje in delavce enako plačati kot redno zaposlene v podjetjih. Čeprav pri večjih agencijah, ki so uveljavljene na mednarodnem trgu, do večjih kršitev načeloma ne prihaja, pa v Delavski svetovalnici opažajo, da se vse bolj razraščata sistem neregistriranih agencij,

agencijski delavci pa v praksi še vedno niso izenačeni z redno zaposlenimi.

V Sloveniji je po podatkih ministrstva za delo 186 pravnih in fizičnih oseb registriranih za zagotavljanje dela delavcev uporabniku – ali po domače agencij za posredovanje dela. A kot pravi Goran Lukić iz Delavske svetovalnice, se v Sloveniji poleg registriranih agencij predvsem v dejavnostih, kot so gradbeništvo, varilstvo, montaža in drugih oblikah fizičnega dela, razraščata še mreža podjetij, ki niso registrirane kot agencije, a se ukvarjajo s posredovanjem delavcev. »Takšnih firm je v Sloveniji ogromno in predstavljajo neloyalno konkurenco registriranim agencijam. "Na zalogi" imajo lahko po sto delavcev, ki delajo tudi po 250 ali tristo ur

Goran Lukić /Foto: Tina Dokl

mesečno. Pri nas pa se uveljavlja poslovni model, ko imajo podjetja nekaj delavcev najetih prek registriranih agencij, preostanek pa prek takšnih firm, ker jim tako bolj ustreza. Presenečeni bi bili, če bi vedeli, koliko

jih je in da so priklopljene tudi na velike poslovne sisteme,« opozarja Lukić. Druga zgodba pa so kvazi posredniki, ki prek družbenih omrežij iščejo delavce, predvsem tiste z območja držav nekdanje Jugoslavije,

in jim, seveda za plačilo nekaj sto evrov, iščejo delo.

Osnova agencijskega dela je začasnost, poudarja Lukić. Podjetja naj bi agencijske delavce najemala v primeru, da se za krajše časovno obdobje izkaže potreba po dodatni delovni sili, a v praksi se izkazuje, da mnogi prek agencij delajo tudi več let. Do najpogostejših kršitev pa prihaja, ko uporabniki agencijskim delavcem ne zagotavljajo enakih pogojev oz. prejemkov kot redno zaposlenim. »Delavec mora spremljati, kakšni so njegovi prejemki, in se informirati o svojih pravicah. V primeru, če ugotovi, da prihaja do kršitev, pa lahko seveda ukrepa,« še svetuje Lukić in dodaja, da v Delavski svetovalnici tudi sami večkrat opozarjajo na nepravilnosti in pritiskajo na podjetja, naj

odpravijo kršitve, oz. delavce zaposlijo, če pri njih prek agencije delajo že dlje časa.

Nadzor nad napotnimi delavci sicer zagotavlja inšpektorat za delo, ki v zadnjem letnem poročilu opozarja na preobremenjenost. Lani je bilo na inšpektoratu na področju nadzora nad delovnimi razmerji zaposlenih 48 inšpektorjev, število poslovnih subjektov v državi pa je lani že preseglo 215 tisoč.

V Delavski svetovalnici opažajo, da se vse bolj razraščata sistem neregistriranih agencij, agencijski delavci pa v praksi še vedno niso izenačeni z redno zaposlenimi.

»Na področju agencijskega dela se je vzpostavilo več slojev različnih podjetij, ki imajo od tega koristi. Bojim se, da bo to postalo povsem normalen pojav, če ne bo kmalu prišlo do usklajene akcije med resorji,« opozarja Lukić.

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Sejem Agra zanimiv tudi za Gorenjce

Jutri, v soboto, bodo na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni odprli tradicionalni, že sedeminpetdeseti mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra, na katerem sodeluje 1850 razstavljalcev iz dvaintridesetih držav. Sejem je zanimiv tudi za gorenjske izdelovalce in prodajalce kmetijske in gozdarske mehanizacije.

CVETO ZAPLOTNIK

Gornja Radgona – Jutri, v soboto, se bo na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni začel sejem Agra, trajal bo šest dni, do vključno 29. avgusta. Sejem bo uradno odprl predsednik vlade Marjan Šarec, zbrane pa bosta nagovorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec in komisar Evropske unije za kmetijstvo in razvoj podeželja Phil Hogan.

Sejem bo predvsem velik poslovni dogodek z veliko ponudbo vrhunske tehnologije in tehnike za poljedelstvo, živilnorojo, gozdarstvo, vinogradništvo, vinarstvo in živilsko-predelovalno industrijo ter s ponudbo živil, različnih storitev pa tudi blaga

za široko porabo, hkrati pa bo tudi mesto za predstavitev najpomembnejših ustanov in organizacij, ki delujejo v državi na področju kmetijstva, gozdarstva in živilstva, za strokovne razprave in posvetovanja, za svetovanje o koriščenju evropskega denarja ter o pridelavi in predelavi pridelkov, za druženje in zabavo ...

Razstave živali

V času sejma bo več strokovnih razstav živali. Na razstavi avtohtonih pasem živali bo eno od pasem – jezersko-solčavsko pasmo ovc – predstavila ekološka Kovkova kmetija s Spodnjega Jezerskega. Na razstavi govedi bodo predstavili plemenske telice, kraje do jilje in plemenske

bike različnih pasem pa tudi vola. Razstava konj bo obsegala dvanajst živali slovenske avtohtone in tradicionalne pasme, lipicance bo zastopala Vzrejna hiša Barbana iz Globokega pri Mošnjah. Razstave prašičev letos zaradi tveganja z okužbo z afriško prašičjo kugo ne bo, bodo pa na predstavitvi slovenske prašičereje sodelovali predstavniki krovnih rejskih in strokovnih organizacij. Na razstavi drobnice bo po dvajset ovc in koz iz slovenskega selekcijskega programa. Na razstavi malih živali bodo predstavili fazane, golobe, kunce, kokoši in race. Razstava rib bo prikazala sladkovodne ribe v ribniku. Državno razstavo čebelarstva bo spremljala predstavitev

Kranjska območna enota Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije bo tudi letos za svoje člane organizirala brezplačni avtobusni prevoz v Gornjo Radgono na ogled tamkajšnjega kmetijsko-živilskega sejma Agra. Ogled sejma bo v torek, 27. avgusta, prijave pa sprejemajo do ponedeljka, 26. avgusta, oziroma do zasedbe avtobusa na telefonski številki 04/280 46 24.

panjev, opreme za čebelarjenje, medu in izdelkov iz medu.

Rastlinski nasadi

Obiskovalci sejma, med njimi jih je vsako leto tudi veliko z Gorenjskega, si bodo lahko ogledali tudi različne rastlinske nasade. V osrednjem sejmskem vrtu, ki ga ureja Biotehniška šola Rakičan, bo na ogled več kot tristo rastlin. Na poligonu Zeleni dragulji narave bodo

prikazali sonaravne rešitve za prilagoditev na podnebne spremembe pa tudi štiri- najst sort industrijske konoplje. V permakulturnem vrtu bodo na ogled nekatere posebne pa tudi manj znane rastline ...

Predstavitve in posveti

Sejmsko dogajanje bodo zaznamovale tudi predstavitve, posveti in pogovori. Na sejmu bodo med drugim razpravljali o rešitvah

in projektih s področja digitalizacije in novih tehnologij, o pametnem kmetijstvu, skupni kmetijski politiki Evropske unije po letu 2021, spodbujanju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, pomenu poznavanja različnih označb na živilih, rabi satelitskih posnetkov v kmetijstvu, nepoštenih praksah v verigi preskrbe s hrano, trženju ekoloških živil in izzivih za izboljšanje prehrane v javnih zavodih ...

V sejmskih dneh bodo podelili tudi sejmska priznanja za različne živilske izdelke in kmetijsko mehanizacijo, priznanja združene zveze, priznanja živinorejcem, priznanja najboljšim v akciji S kmetije za vas – in še bi lahko naštevali.

VABLJENI V SVET BLAGOSTANJA, AGRA 2019!

AGRA 2019 bo v Gornji Radgoni od 24. do 29. avgusta s svojo 57. ponovitvijo eden najpomembnejših mednarodnih kmetijsko-živilskih sejmov v tem delu Evrope. Digitalizacija v kmetijstvu in agroživilstvu, novosti, praktične nasvete ter pester program dogajanja ponuja 1850 razstavljalcev iz 32 držav na skupaj 71.800 m² razstavnih in predstavitvenih površin. Dežela partnerica je avstrijska Štajerska. Kot veleva tradicija, bo druženje na Agri poslovno uspešno, strokovno in koristno, na več kot 150 dogodkih pa tudi družabno, veselo, prijateljsko, okusno in zabavno. Za vsakogar, ki prisega na okusno in zdravo hrano, pridevano s spoštovanjem do človeka in okolja.

Mednarodna sejmska razstava bo prikazala vrhunske tehnologije in tehnike za kmetijstvo, gozdarstvo, vinarstvo, živilstvo, ekološko pridelavo ter najboljše pridelke, vina in jedi.

Ob avstrijski Štajerski se bodo predstavile **Madžarska, Hrvaška, Severna Makedonija, Poljska, Bolgarija in Vietnam.**

Najboljše tradicije in nove trajnostne prakse bodo oživljale **strokovne predstavitve govedoreje, konjereje, drobnice** ter razstava **avtohtonih pasem** domačih živali s **ponudbo izdelkov** kmetij. **Maneža bo vsak dan prostor zanimivega dogajanja in atraktivnih revij.** V **Vrtcu malih živali** bodo otroci lahko pobliže spoznavali živali in jih tudi pobožali. Z zanimivimi delavnicami, predavanji in nasveti vabijo

bujni sejmski vrtovi. Osrednji **sejmski vrt** prikazuje več kot 300 rastlin za zdravo samooskrbo, prvič tudi riž. Na poligonu **Zeleni dragulji** narave boste spoznali različne sorte konoplje, zdravilne, aromatične in medovite rastline, namakalne sisteme in energijske točke. Videli boste **stare, nove pa tudi bodoče sorte slovenskega krompirja.** **Permakulturni center** vabi s podkvastimi gredicami, s posebnimi rastlinami, ki so razen v kulinariki dobrodošle kot okras na vrtu, v kuhinji in na krožniku. Pri hiški iz slamnatih bal bodo dnevno predstavljali trajnostno ekološko gradnjo, permakulturo v poljedelstvu, sadjarstvu in v vrtnarstvu ter uporabo endokanaboidov v zdravstvu. **Gozdno parkovni nasad** vabi s gozdno pedagogiko, Gozdom eksperimentov in

strokovnim vodenjem. **Robot** se bo vsakodnevno odpravil po sejmišču do vzorčnega nasada, tam pa demonstriral svoje delo. Zasaditev murve v vzorčnem nasadu opozarja na pozabljen **pomen svilogojstva.**

Slovenija – Evropsko gastronomsko regijo 2021 bo napovedovala **Agrina kuhinja** z dnevno svežo kulinariko iz izdelkov, nagrajenih na strokovnih ocenjevanjih kakovosti ter iz pridelkov sejmskih vrtov.

Najpomembnejša slovenska živilska podjetja bodo ponujala vsakodnevna **pokušnja in ugodne nakupe izdelkov.** Vabijo **Agrina tržnica, kulinarčna in turistična ponudba Pomurja, Medeni in Vinski hram ...**

Vljudno vabljeni!
<http://www.sejem-agra.si/>

AGRA
SEJEM NOVE GENERACIJE!

57. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

24. – 29. 8. 2019
Gornja Radgona

AVSTRIJSKA ŠTAJERSKA
DEŽELA PARTNER

Das Land
Steiermark

POMURSKI SEJEM
www.sejem-agra.si

Hlevske muhe so poleti zelo nadležne

Hlevske muhe negativno vplivajo na počutje živali v hlevu in na paši, s tem pa tudi na prirejo mleka in mesa. Na kmetijah jih preganjajo z mehanskimi in kemičnimi sredstvi, vse bolj pa tudi na biološki način s pomočjo umetno vzgojenih naravnih plenilcev mušje zalege.

CVETO ZAPLOTNIK

Tenetiše – Ko sem bil v teh vročih poletnih dneh v enem od gorenjskih hlevov, so me z vseh strani 'napadle' muhe. »Muhe so poleti res velik problem, ne vemo, kako bi se jih znebili,« je potarnal gospodar in nas spodbudil, da smo se po odgovore napotili v Veterinarsko prakso Tenetiše. Kot nam je povedal magister Marjan Tacer, doktor veterinarske medicine, so živali v hlevih in na paši izpostavljene raznim krvosesnim mušicam, komarjem, brencljem, klopom in tudi različnim vrstam muh, še zlasti to velja za poletje, ko se muhe zelo hitro razmnožujejo in predstavljajo hudo nadlego. Neprestano vznemirjajo živali in jih silijo k nenehnim obrambnim reakcijam, to pa negativno vpliva na njihovo počutje in s tem tudi na prirejo mleka in mesa,

Hlevske muhe so večje od hišnih muh in so v primerjavi z njimi bolj nadležne, na mestu pika tudi bolj srbi.

po strokovnih ocenah se prirast lahko zniža od dva do tri odstotke. Pa ne le to. »Pri sesanju krvi nastajajo vdorna mesta za različne infekcije,« opozarja Marjan Tacer in poudarja, da ima mrčes pomembno vlogo tudi pri širjenju nekaterih bolezni.

Na muhe je treba misliti spomladi

Zatiranje muh ni enostavno, pri tem je uspešnost zelo odvisna od tega, ali se kmetje nanje spomnijo že spomladi, ko je njihovo število še majhno. »Takrat jih bodo z malo truda uspešno uničili, z nadaljnjo pravilno uporabo sredstev pa preprečili, da bi se pojavile v obsegu, ki ne

bi bil več obvladljiv,« pravi Marjan Tacer in dodaja, da se muhe zelo hitro razmnožujejo. V enem poletju se lahko razvije tudi do devet generacij muh, pri ugodnih temperaturah je celoten razvojni krog zaključen v sedmih do desetih dneh. Samica lahko v treh, štirih dneh odloži do šeststo jajčec, zalega jih tudi v površinske in globinske rane na živalih, zato morajo rejci poletni takšne rane čim prej primerno oskrbeti. Ko se iz bub razvijejo odrasle muhe, se te po treh, štirih dneh že naprej razmnožujejo. Odrasla muha živi približno mesec dni, v tem času se iz ene muhe lahko razvije več kot 250 tisoč muh, a k sreči zaradi naravne selekcije vse ne preživijo.

Odrasle muhe le vrh ledene gore

»Rejci se pri zatiranju muh večinoma osredotočajo le na uničevanje odraslih

Magister Marjan Tacer, doktor veterinarske medicine:
»Takšnega kemičnega sredstva, s katerim bi enkrat na leto poškopili muhe v hlevu in bi potlej imeli vse leto mir pred njimi, ni.«

muh, pri tem pa pozabljajo, da so odrasle muhe le vrh ledene gore in da kar štiri petine celotne populacije predstavljajo mušja jajčeca in ličinke. Pri zatiranju muh bodo zato uspešni le, če jim bodo preprečili razmnoževanje. To bodo

dosegli le z uporabo larvicidov, to je kemičnih in bioloških sredstev za uničevanje mušjih ličink, s čimer prekinejo razvojni krog,« pravi Marjan Tacer in dodaja, da s prekinitvijo razvoja na stopnji ličink tudi preprečijo, da bi muhe razvile

odpornost na insekticid. Pri večletni uporabi istega insekticida namreč muhe postanejo odporne na aktivno snov, noben insekticid tudi ne uniči popolnoma vseh muh, vedno jih ostane nekaj, ki preživijo in se razmnožujejo naprej.

Naseljeni plenilci žrejo zalego hlevskih muh

Kot pravi Marjan Tacer, je muhe možno zatirati na mehanski, kemični in biološki način. Mehansko jih je možno zatirati z muholovci in električnimi pripomočki, ki privabljajo muhe s pomočjo UV-žarkov. Pri uporabi kemičnih sredstev je za učinkovito zatiranje dobro kombinirati pripravke, ki zatirajo le ličinke, in tiste, ki uničujejo le odrasle muhe. V zadnjem času se vse bolj uveljavlja biološki način zatiranja s pomočjo umetno vzgojenih naravnih plenilcev mušje zalege,

Kmetija Hribar se nahaja v vasi Predoslje, ki leži severno od mesta Kranj in je v neposredni bližini protokolarnega objekta Brdo. Hišna specialiteta kmetije je Hribarjeva klobasa, ki je letos drugič zapored na ocenjevanju Dobrote slovenskih kmetij na Ptujju prejela znak kakovosti.

Hrenovka v naravnem ovoju

Hribarjeva klobasa
Markova salama
Želodček s kašo

KMETIJA
HRIBAR
Pripravljeno s srcem
PREDOSLJE

Kmetija Hribar, proizvodnja in prodaja mesnih izdelkov
Marko Dolenc, s. p., Predoslje 78, Kranj
041 608 763
kmetijahribar.predoslje@gmail.com
http://www.facebook.com/hribarpredoslje

Od konca leta 2013, ko je bila registrirana dopolnilna dejavnost na kmetiji, se kmetija ukvarja s proizvodnjo in prodajo mesnih izdelkov, ki na ocenjevanjih vsako leto prejmejo visoka priznanja za odlično kakovost. Na letošnjih Dobrotah slovenskih kmetij so prejeli tri zlata priznanja, dve srebrni in tri bronaste medalje, na Agri pa tri zlate medalje in eno bronasto. Kmetija Hribar je decembra 2014 prejela certifikat za izdelavo Kranjske klobase z geografsko označbo. S tem je postala 14. certificirani proizvajalec Kranjske klobase v Sloveniji.

Priznanja za živilske izdelke in kmetijsko mehanizacijo

Sejemska priznanja za živilske izdelke in kmetijsko mehanizacijo bodo prejeli tudi gorenjski izdelovalci in prodajalci.

CVETO ZAPLOTNIK

Gornja Radgona – V okviru letošnjega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni so potekala tudi mednarodna ocenjevanja mleka, mesa ter mesnih in mlečnih izdelkov, vina, medu, sadnih sokov, pijač in embalaranih vod ter kmetijske mehanizacije in opreme. Na teh ocenjevanjih, na katerih je (brez upoštevanja kmetijske mehanizacije in opreme) s 1347 izdelki sodelovalo več kot štiristo izdelovalcev, so se izkazali tudi gorenjski izdelovalci.

Na ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov je naziv šampion kakovosti prejelo 25 izdelkov, med njimi tudi zlata mortadela Anton in zlata mortadela Anton z olivami iz podjetja Meso Kamnik, ki je sicer dobilo še tri zlate medalje, pet zlatih medalj za tržno ponudbo, pet srebrnih medalj in dve srebrni medalji za tržno ponudbo. Mesarstvo Oblak iz Žirov je prejelo zlato medaljo za pet izdelkov, srebrno medaljo za osem in

bronasto za tri izdelke, Marko Dolenc s Hribarjeve kmetije v Predosljah zlato za tri izdelke in bronasto za en izdelek, Nimrod iz Škofje Loke pa šest zlatih medalj za tržno ponudbo.

Na sejmu bodo razglasili rezultate ocenjevanj in podelili priznanja najboljšim na slovesnih podelitvah, ki bodo v nedeljo, ponedeljek in v torek.

Na mednarodnem ocenjevanju mleka in mlečnih izdelkov so od šestih šampionov kakovosti štiri dobile Ljubljanske mlekarne, ki del mleka za svoje izdelke odkupijo tudi na Gorenjskem. Biotehniški center Naklo je dobil dve srebrni medalji ter eno bronasto, Moji štruktli Slovenije iz Tržiča pa eno srebrno in eno bronasto medaljo.

Na ocenjevanju sadnih sokov, pijač in embalaranih vod je Dragica Štirn s Suhe pri Predosljah prejela

dva šampiona kakovosti – za zeliščni sirup ingver in za tovrstni sirup brez dodanega sladkorja, poleg tega pa še veliko zlato in srebrno medaljo. Kmetija Princ s Hudega pri Tržiču je za svoje sokove prejela tri velike zlate medalje, tri zlate, tri srebrne in še šest bronastih, Nektar Natura iz Kamnika eno zlato in dve bronaste medalji, družba Voda 902 iz Podloma pri Stahovici pa eno veliko zlato medaljo, tri zlate ter po eno srebrno in bronasto medaljo.

Na ocenjevanje medu je eden od šestih prvakov vrste postal kostonjev med Čebelarstva Kimovec iz Šenčurja. Poleg Kimovca so priznanja prejeli še nekateri čebelarji s širšega gorenjskega območja: Jure Andrejka iz Domžal zlato in srebrno medaljo, Jože Ribnikar z Golnika prav tako zlato in srebrno medaljo, Viljem Rozman iz Radovljice pa srebrno medaljo.

Včeraj in danes poteka na sejmu še ocenjevanje kmetijske mehanizacije in opreme, ki jo razstavljalci predstavljajo na sejmu.

Poleti so živali v hlevih zelo izpostavljene nadležnemu mrčesu, še zlasti muham.

med takšne plenilce sodijo biološke muhe in mini ose. Biološke muhe, ki jih umetno vzgajajo v danskih laboratorijih, se prehranjujejo z ličinkami hlevskih muh in tako prekinjajo njihov razvojni krog, v hleve jih je po navodilih proizvajalca treba naseljevati na vsakih sedem do deset tednov. Mini ose, ki so namenjene hlevom, v katerih še uporabljajo nastilj, se prehranjujejo z bubami hlevskih muh, v hleve pa jih je treba naseljevati na dva do štiri tedne. »Kmetje takšen način zatiranja muh uporabljajo premalo, predvsem pa prepozno,« ugotavlja

Goveda na paši lahko zaščitimo pred muhami in tudi pred klopi z insekticidnimi kožnimi polivi. En poliv (približno deset mililitrov na žival) ščiti živino pred mrčesom približno šest tednov, vendar pa takšna zaščita ni prav poceni.

Marjan Tacer in poudarja, da je biološke muhe in mini ose treba naseliti v hlev že zelo zgodaj spomladi.

»Število muh v hlevih je možno precej zmanjšati tudi s preventivo oziroma s čistočo. V hlevu naj ostane le toliko gnoja, da nudi bivališče hroščem, pršicam in osam, ki so naravni plenilci muh,« svetuje Marjan

Tacer in navede podatek, da je v enem kilogramu gnoja tudi 1200 ličink, iz katerih se lahko razvijejo muhe.

V poletnem času so pogost problem tudi rdeče pršice, ki zajedajo pri perutnini, ter bolhe, ki zajedajo pri psih in mačkah. Tudi v teh primerih je glavnina težav povezana z nevidno zalego zajedavcev, ki je v okolici živali.

Določili bodo še sprejemljivo število zveri

Na septembrskem sestanku naj bi se dogovorili za potrebne spremembe upravljanja z zvermi v Sloveniji.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Predsednik vlade Marjan Šarec in ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec sta se v torek zaradi vse pogostejših napadov zveri na pašno živino sestala z vodstvom Sindikata kmetov Slovenije, ki je pred nedavnim organiziralo protestni shod v Velikih Laščah, napovedalo še nove proteste in zahtevalo odstop ministra za okolje in prostor Simona Zajca. Kot je po srečanju povedala ministrica Aleksandra Pivec, naj bi se predstavniki ministrstev za okolje in kmetijstvo, zavoda za gozdove, lovske zveze, sindikata kmetov in drugi pristojni na sestanku na začetku septembra dogovorili za potrebne spremembe sistema upravljanja z zvermi, dotlej pa bodo nadaljevali izvajanje interventnega zakona. Po mnenju ministrice je treba v Sloveniji čim

prej določiti število medvedov in volkov, ki bo sprejemljivo tako za okolje kot družbo, in določiti administrativno enostaven sistem upravljanja z zvermi. Predsednik sindikata kmetov Anton Medved je predlagal uvedbo dežurne telefonske številke, na katero bi kmetje lahko prijavljali škodo po zvereh; v sindikatu pa še naprej vztrajajo pri izplačilu škode v tridesetih dneh od dneva prijave.

Interventni zakon že daje podlago za odstrel 175 medvedov (še 25 medvedov predstavljajo izgube zaradi trkov v prometu, boleznih in iz drugih razlogov) ter za odvzem 11 volkov. Lovci so doslej odstrelili okoli osemdeset medvedov, ne pa tudi volkov, za katere veljajo posebni pogoji. Agencija za okolje je doslej izdala dovoljenje za odstrel sedmih volkov na območjih, kjer povzročajo škodo, v kratkem pa naj bi odločila

o dovoljenju še za dva volka.

V Sindikatu kmetov Slovenije so na podlagi zavez, danih na torkovem sestanku, sklenili, da bodo do nadaljnjega »zamrznili« protestne aktivnosti in zahteve za odstop ministra za okolje in prostor Simona Zajca in da bodo v skladu s tem tudi preložili protestni shod, ki so ga napovedali za jutri v Gornji Radgoni. Medtem pa so iz SLS sporočili, da bodo nadaljevali aktivnosti za protestni shod v Radgoni, če vlada do danes, petka, ne bo sprostila odstrela volka v primerih napada živali na ograjenih pašnikih ali pojavljanja v neposredni bližini domačin in če do jutri ne bo z odlokom določila letnega nadomestila najmanj 150 evrov za hektar kmetijskega zemljišča in najmanj 100 evrov za hektar gozdne zemljišča v vseh občinah, kjer je zveri preveč ali napadajo živali.

Državno sekaško tekmovanje

CVETO ZAPLOTNIK

Gornja Radgona – Zavod za gozdove Slovenije bo tudi z aktivnostmi na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni obeležil 25-letnico delovanja javne gozdarske službe in samostojni Sloveniji. V nedeljo bo pripravil tradicionalno, že enaindvajseto državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, na katerem bodo sodelovali

lastniki gozdov z vseh gozdnogospodarskih območij. Vsak dan bo prikazal varno delo z motorno žago in pravilno uporabo zaščitne opreme pri sečnji v gozdu, predstavil bo največje dosežke in primere dobre prakse javne gozdarske službe ter v sodelovanju z gozdarskim inštitutom in ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravil pogovor o prihodnjem

delovanju javne gozdarske službe v Sloveniji. Predstavil bo informacijski, svetovalni in izobraževalni servis, ki ga nudi lastnikom gozdov, in jim pri tem tudi omogočil vpogled v bazo podatkov, na podlagi katerih bodo lahko bolje spoznali svoje gozdove in načrte za gospodarjenje z njimi. Obiskovalcem bodo predstavili tudi drevesne vrste in nekatere zanimivosti o gozdu.

Klasične travne mešanice
AGROSAAT 1-8
AGROSAAT 9 NOVO

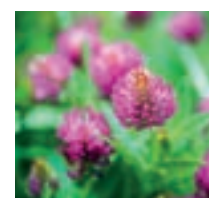
PLUS travne mešanice
AGROSAAT 1-5 PLUS

Mnogocvetna ljuljka
HUNTER TEANNA

Lucerna
EMILIANA OSLAVA

Neprezimni dosevki
AJDA, PROSO, SUDANSKA TRAVA, BELA GORJUŠICA, OLJNA REDKEV, ALEKSANDRIJSKA DETELJA, FACELIJA ...

Prezimni dosevki
INKARNATKA, KRMNA OGRŠČICA, ČRNA DETELJA, MNOGOCVETNA LJULJKA, PANONSKA GRAŠICA

Agrosaat

Več informacij v novem prospektu Travinje in dosevki, v Gospodarjevem priročniku 2019 ter na vseh maloprodajnih mestih.

www.agrosaat.si

RWA Slovenija, d. o. o.
Dolenjska cesta 250 a
1291 Škofljica
t: 01 514 00 70
e: semena@agrosaat.si

Klasje

POPRAVILA KARDANOV

Trgovina Klasje vam ponuja:

- rezervne dele za traktorje in drugo kmetijsko mehanizacijo,
- traktorje: Zetor, IMT, UTB, Štore, Torpedo, Ursus, Tomo Vinkovič,
- novejšje tipe traktorjev: John Deere, New Holland, Lindner, Lamborghini, Landini, Same, Steyer, Massey Ferguson, Fendt, Deutz, Hurlimann, Carraro,
- rezervne dele za priključke: Sip, Creina, Tehnostroj, kosilnice BCS, plugi (tuj proizvajalci),
- ponujamo vam tudi stekla za kabine, vse tipe akumulatorjev, olja, maziva, filtre, svetlobno opremo ...,
- popravilo traktorjev in montažo stekel kabin,
- prodajo in popravilo kardanov, rezervne dele za kardane,
- prodajo nožev za freze in vrtavkaste brane,
- rezervne dele pošljemo po pošti.

Več informacij dobite pri nas: Klasje, d.o.o., Kranj, Cesta na Klanec 9, 4000 Kranj
Tel.: 04/2331 375, 04/2357 710, GSM: 041/628 065, 031/628 065

E-pošta: klasje@siol.net

Pogrešanega našli na snežišču pod Kredarico

SIMON ŠUBIC

Kredarica – Na snežišču pod Kredarico je prejšnji teden tuji planinec našel moško truplo. Kasneje so ugotovili, da gre za pogrešanega Uroša Šunto iz Boštanja, zato je policija v ponedeljek njegovo iskanje preklicala. Okoliščine njegove smrti niso sumljive, so poudarili na policiji.

Šunto so iskali vse od 18. novembra lani, ko so svoji policiste obvestili, da se ni vrnil s Triglava. Policija je tedaj sprožila iskalno akcijo, v kateri so poleg policistov sodelovali tudi gorski reševalci in vodniki psov. Iskanje je na terenu že od prvega dne zelo oviralo slabo vreme, ki se je v naslednjih dneh samo še slabšalo, nato je zapadel še sneg.

V prvih dneh iskanja sta dve skupini gorskih reševalcev pregledali pot čez Prag

do Triglavskih podov in Kredarice ter Tominškovo pot, potem pa ponovno še pot čez Prag do Vrat. Ob izboljšanju razmer so aktivirali tudi policijski helikopter z usposobljenimi iskalci, ki so bili na območju vsakič, ko so ga preleteli tudi zaradi drugih nalog, še vedno pozorni na pogrešanega Šunto, a sledi niso našli, pojasnjujejo na policiji.

Večje iskanje so izvedli tudi 24. julija, ko so policijski letalske policijske enote, gorske policijske enote ter gorski reševalci postaj GRS Mojstrana, Kranjska Gora in Rateče na območju Triglava prečesali več smeri proti Vratom. Uporabili so tudi brez-pilotne letalnike, a pogrešanega niso našli. Tedaj so se odločili, da bodo do konca avgusta podobno preverili še vsa zasnežena območja, ko bi se sneg še nekoliko stopil in bo mogoče iskanje.

Za reševalce ni miru

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorski reševalci tudi ta teden niso imeli pravega počitka. Samo v torek je ekipa za helikoptersko reševanje v gorah posredovala štirikrat.

Dopoldan je na zahtevni poti z Malega Triglava proti Kredarici obnemogla mlajša planinka. Zaradi slabih vremenskih razmer je hkrati potekalo tako helikoptersko kot tudi klasično reševanje v izvedbi gorskih reševalcev iz Mojstrane. Skoraj istočasno so reševalci prejeli še klic obnemoglega planinca na območju Krna, malo kasneje pa je bila intervencija sprožena še v Ukancu, kjer je starš z otrokom povsem zašel s poti in se znašel

na nevarnem območju prepadnih sten. Popoldan so s helikopterjem reševali še osebo, ki se je poškodovala pri skoku v tolmun v dolini Zadnjice. Poleg tega so kamniški gorski reševalci v torek pomagali turistki, ki se je poškodovala pri sestopu s sedežnice na Veliki planini. Že v ponedeljek pa so s planinske poti na Triglav s helikopterjem odpeljali tudi obnemoglega planinca.

Planinske ture je treba prilagoditi tako svojim zmognostim kot tudi poznavanju terena, opozarjajo policisti. Kdor gre v gore z otrokom, mora turo prilagoditi njemu, predvsem pa otrok ne izpostavljati zahtevnemu terenu in prepadnim stenam, so dodali.

Vlak trčil v mladoletnico

SIMON ŠUBIC

Kamnik – V sredo okoli 19. ure je na železniški progi med Duplico in Kamnikom vlak trčil v mladoletno osebo. Po ugotovitvah policije je do nesreče prišlo, ko je bila ob progi skupina mladoletnih oseb in je iz smeri Ljubljane proti Kamniku

pripeljal potniški vlak. Trčil je v eno od oseb v skupini, menda je šlo za deklico v najstniških letih, ki se je preveč približala železniškemu tirom.

Ponesrečenko so z reševalnim vozilom odpeljali v Klinični center Ljubljana, kjer so ugotovili, da je hujše poškodovana.

Otroku zasegli airsoft pištolo

Kranj – Policisti so v sredo v Čirčah starejšemu otroku zasegli airsoft pištolo, s katero je streljal proti gozdu. Nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov, ki sicer niso orožje (imitacije orožja, plašilno orožje ...), a se z njimi lahko povzroči vznemirjenje ali ogroženost, je namreč prepovedano.

Tujo planinko ugriznil gad

Tuja planinka je na Doliču v roke prišla gada, ki jo je pri tem ugriznil. Mislila je, da v Sloveniji ni strupenih kač, so pojasnili policisti.

SIMON ŠUBIC

Dolič – Pri planinski koči na Doliču je v ponedeljek ekipa za helikoptersko reševanje v gorah posredovala zaradi ugriza kače. Tuja planinka je namreč menila, da v Sloveniji ni strupenih kač, in je v roke prišla gada, ki jo je pri tem ugriznil, so razložili na Policijski upravi Kranj. Planinko so odpeljali v ljubljanski klinični center, od koder sporočajo, da se pacientka dobro počuti in da njeno življenje ni ogroženo. Ameriška turistka je sicer kasneje za informativno oddajo Svet na Kanal A dejala, da kače ni prišla, ampak je le spustila roko proti tlem, kjer je iskala oporo.

V Sloveniji sicer živi enajst vrst kač, tri so strupene: poleg navadnega gada tudi laški gad in modras, njihov ugriz pa je lahko tudi ogrožajoč za zdravje ljudi. Njihovi strupi lahko povzročajo hude oteklino in motnje v delovanju sistema strjevanja krvi. »A da bi odrasel človek umrl zaradi ugriza strupenjače iz naših krajev, bi moral imeti že zelo veliko

smolo.« poudarja zdravnik Damjan Grenc iz Centra za zastrujitve UKC Ljubljana. V centru so letos obravnavali štiri ugrize kač (po dva ugriza modrasa in gada), trem osebam pa so zagotovili protiserum. V letih 2017 in 2018 so obravnavali vsakič po dvanajst primerov ugrizov kač.

»V Center za zastrujitve UKC Ljubljana pridejo le bolniki, ki imajo srednje hude do hude znake zastrupitve zaradi ugriza strupenih kač. Če pride od zelo velike lokalne oteklino, če imajo ljudje hude bolečine ali bruhanje, imajo drisko, nizek pritisk, težko dihanje ali imajo kako drugo sistemsko reakcijo, poiščejo zdravniško pomoč. Veliko ljudi zdravniške pomoči sploh ne poišče, ugrizi kač namreč najpogosteje sploh niso nevarni. Ljudem svetujem, naj se kačam v naravi izogonejo in ne drezajo vanje. V kače torej ne drezamo, se jih izogibamo. Zavedati se je treba, da kače so in da posegamo v njihovo naravno okolje,« razlaga Grenc. Pri odločitvi, ali zaradi ugriza kače

Tujo planinko je ugriznil navadni gad (na sliki), ki ga najdemo v višje ležečih predelih Slovenije. Pri nas so sicer od strupenih kač najbolj razširjeni modrasi, ki živijo tudi v nižinah. / Foto: arhiv GG

poiskati zdravniško pomoč, naj se vsak ravna po svojem počutju, še svetuje. »Ko kača ugrizne, je lahko to videti zelo različno, lahko sta klasični dve luknjici, lahko je samo ena luknjica, lahko je opraskanina, odvisno od situacije, v kateri je do ugriza prišlo,« pravi.

Ugrizno mesto je treba očistiti, če bi ob mestu ugriza še ostalo kaj strupa, ga je treba obrisati stran od mesta rane, da se ne zanese še

dotatno v rano, nato se rano pokrije. Prizadeti ud se imobilizira po načelih prve pomoči in se poskuša bolnika na čim manj travmatičen način spraviti do zdravnika. »Ne zarezujemo, ne podvezujemo, ne sesamo, ne izžigamo, to so dokazano metode, ki ne učinkujejo, ne pomagajo. Strupa kače ne morete dobiti ven iz rane, počasi se širi v tkiva, po žilah se raznese po telesu,« še poudarja Grenc.

Izgubljeno deklico iskali štiri ure

Na območju Dolge njive nad Jelendolom so v torek po štirih urah našli devetletno deklico, ki je na poti proti tamkajšnji planšariji zatavala na brezpotje.

SIMON ŠUBIC

Jelendol – V torek popoldne je na območju Planšarije Dolga njiva nad Jelendolom potekala obsežna iskalna akcija za pogrešano devetletno deklico. Po približno štirih urah iskanja, v katerem je sodelovalo okoli petdeset policistov, gorskih reševalcev, vodnikov reševalnih psov in gasilcev, so deklico našli nepoškodovano. Pri iskanju je sodeloval tudi policijski helikopter, zaradi bližine meje z Avstrijo pa so o iskalni akciji obvestili tudi tamkajšnje varnostne organe.

Deklica se je izgubila okoli 15. ure na poti do kočice na Dolgi njivi. Na Policijski upravi Kranj so razložili, da

je hodila pred starši od zadnjega parkirnišča pod planšarijo proti koči, ko je na zadnjem križišču pred planšarijo zgrešila smer. Ko so starši opazili, da je najverjetneje zašla, jo je najprej začel iskati oskrbnik kočice, ki pa je ni našel, zato je o pogrešani deklici obvestil policijo. Takoj je stekla iskalna akcija.

Medtem ko je deklica več ur tavala po brezpotjih ter gozdni cesti in se ves čas spuščala nazaj proti Jelendolu, so njeni iskalci pregledovali velik in zahteven teren. Po podatkih policije so pregledali veliko hribovito območje (Pečovnik, Košuta, Tegoška planina, Plešivec, Zgornja Dolga njiva, skalne peči), brezpotja in gozdove.

Deklico so iskali tudi s pomočjo policijskega helikopterja.

»Aktivnosti so bile ves čas zelo intenzivne in visoko zahtevne,« je med opisovanjem zgodbe s srečnim koncem pojasnil Bojan Kos s PU

Kranj. Deklico je eden od iskalcev okoli 19. ure našel na cesti v kraju Medvodje, ki je od planšarije oddaljen približno pet kilometrov.

V tovarnjaku skritih šest Afganincev

Kranj – Policisti so v torek na območju Kranja odkrili šest tujcev, ki so bili skriti v priklopnem vozilu tovarnjaka tujega proizvajalca. Na ta način so tudi nezakonito prečkali državno mejo med Slovenijo in Hrvaško. Gre za državljane Afganistan, ki so zaprosili za mednarodno zaščito. Policisti pri vzniku tovarnjaka niso ugotovili znakov kaznivega dejanja.

Policistom prinesel prašnato snov

Domžale – V ponedeljek okoli poldneva je na Policijsko postajo Domžale občan prinesel pošiljko z neznanom prašnato snovjo, ki jo je prejel po pošti. Snov so takoj odpeljali na analizo na Inštitut za mikrobiologijo in parazitologijo Veterinarske fakultete, do prejema njenih prvih rezultatov pa dostop na policijsko postajo ni bil mogoč. Izkazalo se je, da snov ni bila nevarna.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Krvna skupina o+, trideset litrov

Rina Klinar je v skoraj štiridesetih letih krvodajalstva kri darovala kar enainsedemdesetkrat. Nekdanja direktorica Radia Triglav in bivša ministrica je danes dejavna upokojenka, ki še vedno spremlja medije, njena prva ljubezen pa ostaja radio.

URŠA PETERNEL

»Kri sem darovala 71-krat, nazadnje 19. decembra 2017. To je bilo le dan pred mojim 65. rojstnim dnevom. Petinšestdeset let je namreč pri ženskah najvišja starost, do katere se še lahko daruje kri,« pripoveduje Rina Klinar iz Plavškega Rovta, ki je kot krvodajalka z največ darovanimi enotami krvi nedavno prejela priznanje Območnega združenja Rdečega križa Jesenice.

Kar med službo skočili darovat kri

Dobro se spominja tudi svoje prve krvodajalske akcije 13. septembra 1978. Takrat je bila stara 26 let, de-

darovala trikrat, kar je tudi največje dovoljeno število pri ženskah (moški jo lahko darujejo štirikrat na leto). Vsako leto si je že na začetku leta pripravila načrt, v katerih mesecih se bo udeležila akcije. »Denimo aprila, septembra in decembra. Ali pa januarja, maja in septembra. Zame je bil to vselej lep, prijeten dogodek. In zanimivo, prav nikoli se nisem počutila slabo, nikoli nisem bila utrujena, nasprotno, zdelo se mi je, da se po darovanju krvi počutim odlično!« Tudi zato ni nikoli izkoristila prostega dne v službi, se je pa vedno držala pravila, da je ob darovanju krvi treba veliko piti. Tako je vselej popila vse, kar so ji ponudili: vodo, čaj in kavo. Kot pravi, je ena

Kri bi z veseljem še darovala

Klinarjevo posebej veseli, da se za krvodajalstvo odločajo mladi, na Jesenicah tako krvodajalske akcije organizirajo tako na Gimnaziji Jesenice kot v Srednji šoli Jesenice in na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin. Obenem pa meni, da bi najvišjo starostno mejo za krvodajalce s sedanjih 65 let lahko nekoliko dvignili; življenjska doba se podaljšuje in v nekaterih državah je ta meja že postavljena na sedemdeset let. »Tudi sama bi z veseljem še darovala kri, saj se odlično počutim!« dodaja sogovornica, ki je na Jesenicah sicer poznana kot dolgoletna direktorica Radia Triglav. Slabi dve leti (v obdobju 1995-1996) je bila tudi ministrica za delo, družino in socialne zadeve, kar je bila po njenih besedah odlična izkušnja, na Jesenicah pa je med drugim vodila skupno strokovno službo (SIS) in bila tudi predsednica jeseniškega izvršnega sveta.

Radio: prva in zadnja ljubezen

A prva in zadnja ljubezen je vendarle ostal radio. Potem ko je diplomirala na takratni Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo, na kratko FSPN, je prvo službo leta 1975 dobila prav na Radiu Triglav, kjer je sicer delala že kot študentka. Kot direktorica se je na radio vrnila leta 1997 in tam ostala do uradne upokojitve leta 2012 oziroma še dve leti dlje.

Rina Klinar na jeseniškem Čufarjevem trgu / Foto: Gorazd Kavčič

Vmes je opravila tudi magistriraj na temo neprofitnega menedžmenta in prepotovala dobršen del sveta. Bila je na Kitajskem, Japonskem, v Singapurju, Avstraliji, Južni Ameriki, na Švedskem, nedavno na družinskem srečanju v ZDA ... Dejavnost je pri združenju Europa Donna, pri območnem združenju veterancev vojne za Slovenijo, je

tudi članica nadzornega odbora Občine Jesenice.

Še vedno pa spremlja tudi medije, je tudi članica sveta za radiodifuzijo, ob tem pa kritično razmišlja o vplivu sodobnih medijev na mlade, opozarja na pomen medijske vzgoje in na nujnost dostojnosti javne besede.

Spremlja televizijo, veliko bere, predvsem pa ves čas

– poslušajo radio. Ne le Radio Triglav, temveč tudi ostale radijske postaje.

»Zjutraj, ko vstanem, najprej prižgem radio. Ta navada mi je ostala še iz otroštva, ko je bil radio zame okno v svet ... In kadar se peljem v druge dele Slovenije, v avtu nenehno preklapljam, poslušam različne lokalne radijske postaje, Radio Slovenija 1, 2 in 3, tudi Ognjišče. Zanima me glasbeni izbor, izbor novic, kakšen govor uporabljajo ... To je pač moja profesionalna deformacija ...«

Rina Klinar poudarja tudi pomen prostovoljnega, brezplačnega, anonimnega krvodajalstva, kakršnega imamo v Sloveniji.

V skoraj štirih desetletjih krvodajalstva je darovala kar okrog trideset litrov krvi (ima najbolj univerzalno krvno skupino o pozitivno), k sreči pa je ni potrebovala niti enkrat. Krvodajalka sta bila že njena starša, tradicija pa se v družini nadaljuje.

lala je na Radiu Triglav in skupaj z novinarskim kolegom Jankom Rabičem in Štefko Ferbežar, ki je delala na kulturni skupnosti, so kar med službo skočili darovat kri. Krvodajalske akcije so takrat potekale v Delavskem domu pri Jelenu, kasneje tudi v TVD Partizanu pa v gasilskem domu na Senožetih ... Kasneje je transfuzijski oddelek zaživel v jeseniški bolnišnici, kjer deluje tudi danes. Klinarjeva pripoveduje, da je vsako leto

od pozitivnih stvari krvodajalstva tudi ta, da ti pred tem opravijo mini zdravniški pregled, saj ti izmerijo krvni tlak, vrednost hemoglobina. »Za povrh pa dobiš še prost dan in malico, kar je posebej pomembno tukaj na Gorenjskem,« pravi v smehu. Kot dodaja, razume posameznike, ki krvi ne morejo darovati zaradi bolezni, nekateri tudi iz strahu pred iglami. A prepričana je, da bi vsakdo, ki ima to možnost, lahko pomagal sočloveku na ta način.

V spomin

Ivan Oman je kmetu vračal čast in se zavzemal za urejeno državo z veliko svobode. **Stran 20**

Zanimivosti

V Muzeju Tomaža Godca je na ogled dokumentarna razstava o hotelu Zlatorog. **Stran 21**

Zgodbe

Od gostišča Cofišče, ki so ga na Šmarjetni gori odprli 1895. leta, do Hotela Bellevue ... **Stran 22**

Od petka do petka

Minister za javno upravo Rudi Medved je ta teden predstavil tudi predlog novele zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja. / Foto: Tina Dokl

Foto: Corazid Kavčič

Načelnica generalštaba Slovenske vojske Alenka Ermenc je opozorila, da so plače vojakov nekonkurenčne na trgu dela.

Vrhovno sodišče je zavrnilo revizijo ljubljanskega župana Zorana Jankovića v zadevi sklepnih ugotovitev nadzora Komisije za preprečevanje korupcije nad njegovim premoženjskim stanjem. / Foto: arhiv GG

Pogajanja o novi formuli

Minister za javno upravo Rudi Medved je napovedal, da se bodo o novi formuli za izračun primerne porabe občin še pogajali. Prepričan je, da bo z župani našel skupni jezik.

SIMON ŠUBIC

Formula še stvar pogajanj

Minister za javno upravo Rudi Medved se je v sredo s predstavniki združenj občin pogovarjal o novi formuli za izračun primerne porabe občin. Ministrstvo za javno upravo je namreč julija predstavilo predlog novele zakona o financiranju občin, ki predvideva spremembo formule za izračun primerne porabe in s tem višine povprečnine tako, da bo več denarja namenjenega za plače javnih uslužbenec, ki pa so mu v Skupnosti občin Slovenije in v Združenju občin Slovenije nasprotovali. Kot je po sredinem srečanju povedal Medved, se bodo o formuli še usklajevali, izrazil pa je optimizem, da bodo našli primerno rešitev tako glede formule kot višine povprečnine za 2020, saj na ministrstvu razumejo potrebo občin, na drugi strani pa tudi župani razumejo omejitve državnega proračuna. Težava zaradi velikega razkoraka med dejanskimi stroški občin in sredstvi, ki jih zagotavlja država, obstaja že več let, zato jo je nemogoče razrešiti v enem letu, ne da bi ogrozili fiskalno pravilo, je opozoril. S trenutnim dialogom so zadovoljni tudi župani, ki opozarjajo, da je

bilo v preteklosti veliko nalog preloženih na občine, čemur pa ni sledila ustrezna finančna podpora države, zato so mnoge občine prisiljene primanjkljaj kriti iz lastnih virov.

Pospešiti želijo postopke javnega naročanja

Minister za javno upravo Rudi Medved je ta teden tudi predstavil predlog novele zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja, s katero želijo po njegovih besedah povečati učinkovitost postopkov in jih pospešiti. S predlogom novele zakona se krepi neodvisnost in strokovnost Državne revizijske komisije in učinkovitost pravnega varstva večjih projektov, predvsem s področja infrastrukture, je dejal in poudaril, da podatki sicer ne potrjujejo vtisa v javnosti, da je v Sloveniji na področju javnega naročanja vse narobe. Na leto imamo več kot 6000 javnih naročil, skupaj vrednih okrog pet milijard evrov, samo dva odstotka oziroma manj kot 300 postopkov pa se konča s pritožbo na Državni revizijski komisiji. Polovica pritožb se nanaša na velike projekte, vredne več kot 10 milijonov evrov, večinoma gre za infrastrukturne projekte. Predlog novele zakona bo zaostрил odgovornost naročnikov,

ponudnikov in revizijske komisije, ki bo o velikih projektih, vrednih več kot 10 milijonov evrov, odločala prednostno, je razložil.

Vojaške plače nekonkurenčne

Načelnica generalštaba Alenka Ermenc se je v torek po dolgem času s pet srečala s predstavniki medijev in podala svojo oceno stanja v Slovenski vojski (SV) in smernice delovanja generalštaba v prihodnjih letih. Opozorila je, da se Slovenska vojska še naprej bojuje s kadrovske težavami in premalo sredstvi, ki ji jih namenja država. Tako bi po vladnih načrtih morala slovenske oborožene sile sestavljati 8454 pripadnikov, od tega 7254 pripadnikov stalne sestave SV-ja in 1200 pogodbenih rezervistov, trenutno pa imajo 848 manj poklicnih vojakov in 493 manj pogodbenih rezervistov. Stalna sestava se je samo od konca lanskega leta zmanjšala za 155 vojakov in častnikov. Ob tem se tudi zvišuje starostna struktura, ki se je pri vojaki od leta 2005 dvignila za 6,6 leta, povprečna starost pripadnikov SV-ja pa je zdaj že 42,2 leta. Kot je poudarila, so trenutne plače vojakov glede na dela in naloge nekonkurenčne na trgu dela.

Stoletnica priključitve Prekmurja matični državi

V soboto so v Beltincih slovesno zaznamovali 100. obletnico združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. »Prekmurje in Slovenija pripadata evropskemu prostoru, kjer narodi sobivajo in soustvarjajo pot gospodarskega, političnega in kulturnega razvoja, temelječega na spoštovanju različnosti in iskanju skupnih točk. Evropska ideja je lepa in po temnih obdobjih zgodovine edina, ki lahko prepreči ponovno gledanje drug drugega skozi daljnogledne in puškine cevi,« je v govoru izpostavil premier Marjan Šarec.

Končan postopek KPK v primeru Jankovića

Vrhovno sodišče je zavrnilo revizijo ljubljanskega župana Zorana Jankovića v zadevi sklepnih ugotovitev nadzora Komisije za preprečevanje korupcije (KPK) nad njegovim premoženjskim stanjem. S tem je končan večletni postopek, ki ga je KPK začel v letu 2012 in v njem ugotovil, da je Jankovića od nastopa županske funkcije leta 2006 večkrat kršil zakon o preprečevanju korupcije, za 208 tisoč evrov transakcij pa je ugotovil izrazita korupcijska tveganja.

Slovenci v zamejstvu (708)

Drava še igra in poje

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Preteklo soboto je bilo dvorišče Slovenskega prosvetnega društva Borovlje pri Cingelcu na Trati polno. Ljudje iz različnih krajev Koroške, predvsem iz Roža in okolice Borovelj, so prišli na prireditev v čast 40-letnice delovanja ansambla in tria Drava. Dravo so najprej v sestavi ansambla ustanovili koroški slovenski glasbeniki z Romanom Verdellom iz Borovelj na čelu. Leta 1979, torej pred štiridesetimi leti, je nastal trio, v katerem so poleg Romana Verdela stopili na oder še njegov mlajši brat basist Marjan Verdel in kitarist Anton Boschitz. Njim sta se pridružila Klaus Sauli na bobnih in Bruno Petrišek na klaviaturah. V soboto so igrali in peli na vso moč, sproščeno in

razigrano, kot da ne bi bilo za njimi že toliko let igranja. Po koncertu so pod zvezdnatim nebom igrali do naslednjega dne. Trio in ansambel še ne nameravata zapusti-

V nedeljo, 25. avgusta, se bo v Zahomcu na Zilji z dopoldansko mašo ob 10. uri začelo tradicionalno Zahomsko žegnanje. Popoldne od 14.30 naprej pa bo na osrednji zahomški ulici potekalo tradicionalno »štehvanje«, edinstven ziljski običaj, ki je ob ziljski narodni noši vpisan tudi na Unescov seznam kulturne dediščine.

ti koroških odrov, saj jih vabijo na najrazličnejše prireditve. Ponudijo lahko širok in pester program skladb in pesmi, med katerimi so tudi pesmi slovenskih pesnikov.

Na sobotni prireditvi je sodeloval tudi mešani pevski

zbor iz Sel, ki ga že več kot dvajset let vodi Roman Verdel, ki počne v življenju marsikaj. V Borovljah je mestni svetnik in predsednik združenja, ki je ustanovilo in vodi

zelo uspešen dvojezični zasebni vrtec Jaz in ti. Je profesor glasbe na Slovenski gimnaziji v Celovcu in zborovodja dveh zborov: domačega slovenskega v Borovljah in mešanega v Selah. Poleg vsega je tudi skladatelj.

Trio Drava v elementu: (od leve) Roman Verdel, Anton Boschitz in Marjan Verdel

zborovodja dveh zborov: domačega slovenskega v Borovljah in mešanega v Selah. Poleg vsega je tudi skladatelj.

Federalistične unije evropskih narodnosti (FUENS). Prvenstvo bo potekalo prihodnje leto med 20. in 28. junijem, nanj pa se je že prijavilo 32 moških in ženskih nogometnih ekip. V Borovljah pa se bo v nedeljo, 25. avgusta, dopoldne v mestnem parku začel tradicionalni Praznik pogače, na katerem sodelujejo tudi koroški Slovenci in njihova društva.

Po svetu

Prekmurje v Trianonu

Po prvi in drugi svetovni vojni so velike sile prekrajale politični zemljevid Evrope, Sloveniji največkrat v škodo. Izjema je Trianonska mirovna pogodba (1920), ki je potrdila priključitev Prekmurja v Kraljevino SHS...

MIHA NAGLIČ

Trianonska mirovna pogodba

Za kaj je šlo v Trianonu? »Trianonska mirovna pogodba je bila sklenjena po koncu I. svetovne vojne med antantnimi silami in njihovimi zaveznicami na eni strani in Madžarsko, kot naslednico Avstro-Ogrske oz. ogrskega dela nekdanje monarhije, na drugi strani. Madžarska je izgubila več kot dve tretjini ozemlja, ki je bilo pred koncem vojne še ogrsko, ter približno dve tretjini prebivalcev Ogrske, od tega cca 3,3 milijona ljudi, ki so se štelili za Madžare. Z mirovno pogodbo so največ ozemlja po razpadli Avstro-Ogrski pridobile Romunija, Češkoslovaška in Kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev. Trianonska mirovna pogodba je bila podpisana 4. junija 1920 v palači Grand Trianon, v Versaillesu pri Parizu. Eno od glavnih določil pogodbe je omejilo število vojakov na 35.000. S to pogodbo so bila Ogrski odvzeta naslednja ozemlja: Slovaška in Podkarpatska Rutenija sta pripadla Češkoslovaški, Gradiščansko je pripadlo Avstriji, dve tretjini Slovenske krajine (Prekmurje), Slavonija in Banat so pripadli Kraljevini SHS, Transilvanija je pripadla Romuniji.« (Vir: Wikipedija)

Ozadje Trianona

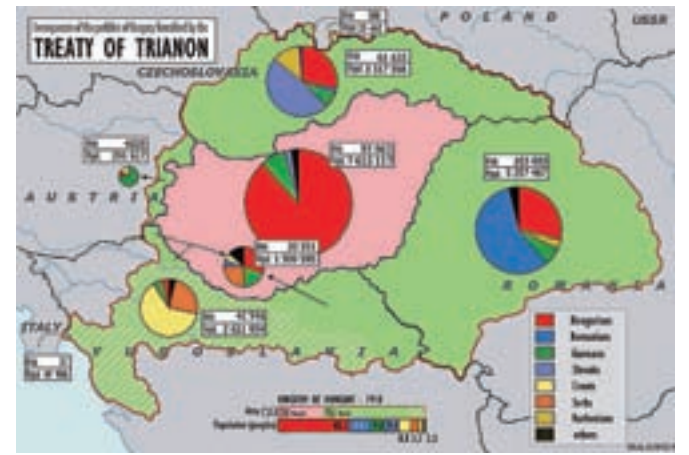
Poglejmo si zdaj še ozadje Trianonske pogodbe. O tem piše dr. Uroš Lipušček v svoji knjigi Prekmurje v vrtincu pariške mirovne konference 1919; na strani 17 beremo, kar sledi. »ZDA so imele odločilno vlogo pri določanju mej v Evropi po prvi svetovni vojni. Ameriški predsednik Wilson je na pariški mirovni konferenci 1919. leta nastopal kot vrhovni razsodnik. Evropski narodi in tudi Slovenci so v njem videli državnika, ki bo postavil temelje novega, bolj pravičnega mednarodnega sistema, temelječega na demokraciji in pravici narodov do samoodločbe. Potek pariške mirovne konference je pokazal, da je Wilson kljub dobrim namenom postal žrtev stare diplomacije oziroma tajnih sporazumov, ki so jih med seboj sklepale najmočnejše članice antante. Ameriška delegacija je med konferenco razpadla na več nasprotujočih si skupin. To je na svoji koži občutila tudi delegacija Kraljevine SHS, v kateri so bili tudi slovenski predstavniki. Predsednik Narodnega sveta dr. Anton Korošec je novembra 1918. leta med pogovori v Parizu skoraj slepo zaupal zagotovilo Wilsonovega najbližjega sodelavca, polkovnika Edwarda M. Housa, da bodo na

mirovni konferenci priznali upravičene slovenske oziroma jugoslovanske zahteve. Le nekaj mesecev kasneje je bil Korošec zaradi prelomljenih Housovih obljub odločno proti temu, da bi Wilsonu prepustili arbitražo glede meje z Italijo. Slovenci smo na mirovni konferenci izgubili ne samo Trst in Gorico, ampak celo več ozemlja, kot ga je Italija dobila na podlagi tajnega londonskega pakta iz 1915. leta, po plebiscitu leta 1920 pa tudi Koroško. Zahvaljujoč nekaterim ameriškim ekspertom, predvsem majorju in univerzitetnemu profesorju Douglasu Johnsonu, predsedniku teritorialne komisije in francoskemu diplomatu Tardieuju ter prizadevnosti nekaterih slovenskih delegatov v delu južne Koroške, ki je ostala v Sloveniji, in na južnem Štajerskem skupaj z Mariborom, ni bil razpisan plebiscit. Prav tako je imel omenjeni ameriški ekspert največ zasluge, da so mejo med Kraljevino SHS in Madžarsko določili severno od reke Mure, kjer poteka še danes. Čeprav so imele ZDA največji vpliv pri prekranjanju meja v tem delu Evrope po prvi svetovni vojni, njihova vloga še do danes ni v celoti pojasnjena.« To je avtorjev uvod v knjigo o tem, kako je Prekmurje prišlo v Jugoslavijo. Po prvi svetovni

vojni smo Slovenci doživeli dve veliki narodnostni tragediji, izgubo Primorske in Koroške. Prekmurje pa smo na novo pridobili. Ta pridobitev pa ni prišla sama od sebe, v tej zgodbi so veliko vlogo odigrali nekateri posamezniki, najvidnejši je ameriški ekspert Douglas Johnson. Glavno vlogo so seveda odigrali številni naši posamezniki in organizacije, nazadnje pa še vojska Kraljevine SHS, ki je 17. avgusta 1919 zasedla Prekmurje. To zasedbo je Trianonska pogodba naslednje leto samo še potrdila.

Nismo naprodaj!

Pa še ena čisto sveža o trgovalni z ozemlji. Predsednik Trump se baje ogreva, da bi ZDA od Danske kupile od nje odvisno Grenlandijo. Grenlandska vlada diplomatsko odgovarja, da Grenlandija ni naprodaj. »Dobro sodelujemo z ZDA in to vidimo kot izraz povečanega interesa za vlaganje v naši državi in možnosti, ki jih ponujamo.« Pa še nekaj podatkov o Grenlandiji. Glavno mesto: Nuuk. Površina: 2.166.086 kv. km (največji otok sveta). Prebivalstvo: 56.615 (najmanj naseljeno odvisno ozemlje na svetu). Samouprava od leta 1979. Prekritost z ledom: 84 odstotkov (se krči).

Zemljevid ogrske tragedije: Madžarska polovica Avstro-Ogrske do 1918 je obarvana zeleno, današnja Madžarska pa je v rožnati barvi. Zgovorno samo po sebi. / Foto: Wikipedija

Takole je prišla madžarska delegacija 4. junija 1920 podpisat Trianonsko pogodbo. Z njo je bila mednarodnopravno potrjena tudi priključitev slovenskega Prekmurja v Kraljevino SHS. / Foto: Wikipedija

Pogled na mesto Nuuk, prestolnico Grenlandije. Bi to vlogo obdržalo tudi po priključitvi v ZDA? / Wikipedija

Za boljšo šolo (35)

V šoli se nagrajuje in kaznuje

IVKA SODNIK

Danes se o otrocih pogosto posplošeno govori, da imajo preveč pravic in premalo dolžnosti. Mogoče v družinah, v šoli zagotovo ne. Osnovna otrokova pravica in hkrati dolžnost je obiskovanje pouka in drugih organiziranih dejavnosti v šoli. Za redno obiskovanje pouka so dolžni poskrbeti starši. Šola pa mora učencem zagotoviti varnost in nemoten pouk. In tukaj je srž problemov. Vsi starši pričakujejo, da bodo njihovi otroci v šoli varni, tudi tisti, katerih otroci ne upoštevajo šolskih pravil in s svojim vedenjem ogrožajo lastno varnost in varnost drugih. Zato so šole v svojih pravilih v dogovoru z učenci in starši predvidele številne preventivne vzgojne dejavnosti, s

katerimi skušajo zagotoviti vsem učencem varno in spodbudno učno okolje in hkrati otroke naučiti sprejemljivega vedenja. Učenci, ki se primerno obnašajo in izstopajo pri pouku in drugih šolskih dejavnostih, so deležni pohval, priznanj in nagrad. Za kršitelje šolskega reda pa so predvidene kazni oziroma vzgojni ukrepi. Ker se vedenje nič več ne ocenjuje, vsaka šola po svoje izdelava kriterije, za katere dosežke naj bodo učenci pohvaljeni in kdaj grajani. Edino kaznopolna politika je za vse šole enotno urejena v zakonu o osnovni šoli. Kadar učenci ne izpolnjujejo dolžnosti in šolskih pravil ter nobena opozorila in vzgojne dejavnosti ne zaležejo, se otroku lahko izreče vzgojni

opomin. Z izrečenim opominom mora šola seznaniti starše. Učenec v posameznem šolskem letu lahko dobi največ tri vzgojne opomine, ki pa se ne prenašajo v novo šolsko leto. Kadar tudi trije opomini niso učinkoviti, šola lahko začne brez soglasja staršev postopek prešolanja učenca v drugo šolo, če druga šola s tem soglašajo. V primeru odklonitve novo šolo poišče šolsko ministrstvo, saj učenec osnovne šole ne more biti izključen, dokler je šoloobvezen. Izvajanje vzgojnih ukrepov v primeru kršitev šolskega reda je mukotrpno početje, saj terja zelo dosledno spremljanje in beleženje otrokovega vedenja. Predlog za izrek vzgojnega opomina lahko poda vsak učitelj, vendar

mora razrednik natančno raziskati, ali je kazen upravičena. Razrednik se mora pogovoriti z učencem in starši ter potem pripraviti pisni predlog za učiteljski zbor, ki edini lahko potrdi vzgojni opomin. O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina mora šola voditi natančne zabeležke. Vzgojna dejavnost pri učencih, ki se neprimerno obnašajo, mora biti natančno dokumentirana, saj se starši na vzgojni opomin lahko pritožijo. Za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, mora šola nato pripraviti individualni vzgojni načrt in potem tudi dosledno spremljati njegovo izvajanje. Skratka ogromno pogovarjanja in natančnega zapisovanja – in to so tista

administrativna opravila, nad katerimi se najpogosteje pritožujejo učitelji. Moti jih, da morajo svoje vzgojno ukrepanje argumentirano zagovarjati in dokazovati. Kako je bilo včasih enostavno, ko so se otroci večine svojih učiteljev in staršev še bali ... V današnjih razmerah pa šolam preostane le to, da učence pridobijo s čim bolj kvalitetnim poukom, zgradijo z njimi spoštljive medsebojne odnose, vzdržujejo primeren šolski red in dosledno ter enotno odreagirajo ob vsaki kršitvi šolskih pravil. K sreči je v naših šolah še vedno veliko učiteljev z močno avtoriteto, ki imajo otroke radi in znajo v vsaki situaciji presoditi, kdaj je treba otroka pohvaliti in kdaj grajati.

V spomin

Gospod kmet in domoljub iz Zminca

Čprav je bil pokojni Ivan Oman brez formalne izobrazbe, je bil razumnik, intelektualec, glasnik delovanja po zdravi pameti in zagovornik doslednosti, delavnosti, poštenosti, solidarnosti in sodelovanja. Zato so mu mnogi rekli 'gospod kmet'.

JOŽE KOŠNJEK

Na nekatera srečanja in pogovore v svojem osebnem in poklicnem življenju sem še posebej ponosen. Kar nekaj jih je bilo in med njimi postavljam zelo visoko srečevanja s pokojnim Ivanom Omanom. Srečevala in pogovarjala sva se v parlamentu, na najrazličnejših prireditvah in zborovanjih, pa na njegovem domu v Zmincu, za mizo, za katero so sedele ugledne osebnosti slovenskega političnega in javnega življenja. Zadnjič sva se pogovarjala leta 2015 v Bohinjski Bistrici, na pogrebu dr. Franceta Bučarja, njegovega sopotnika in sorbora za samostojno Slovenijo.

Kmetu je vračal čast

Karlinovega Janeza, tako se po domače reče pri Omanu, Janez pa je krstno ime pokojnega politika, je zanimala politika. Blizu mu je bila misel Janeza Evangelista Kreka, programi

»Moja pokojna žena je bila Rohotnikova Marica iz Breznice pod Lubnikom, izpod zvona svetega Lovrenca. Marico, rojeno Križnar, sem poznal vseskozi, pri svojih petindvajsetih pa sem se odločil zanj. Potem pa skozi štiri leta hodil vasovat. Poročila sva se na binško nedeljo, 5. junija 1960, v župni cerkvi svetega Jakoba v Škofji Loki. Nekaj mesecev pred poroko sem prevzel kmetijo od očeta,« se spominja Ivan Oman. Ivanu in Marici se je rodilo sedem otrok. Prvi dve sta bili punčki, vendar je druga umrla. Tretji je bil sin Janez, ki sedaj gospodari na Karlinovem domu.

Zdravica članov Predsedstva Republike Slovenije: (od leve) dr. Dušan Plut, Ciril Zlobec, Ivan Oman, dr. Matjaž Kmecl in Milan Kučan /Foto: arhiv Gorenjski glas

evropske krščanske demokracije in predvojne Slovenske ljudske stranke, ki jih je spoznaval v pogovori s profesorjem klasičnih jezikov Ivanom Dolencem, vidnim članom predvojne ljudske stranke. Začel je v lokalni in občinski politiki kot škofjeloški občinski odbornik med letoma 1968 in 1974, predsednik Kmetijske zadruge Škofja Loka in predsednik sveta krajevnega skupnosti Zminec. V teh

letih preberemo o Omanu marsikaj zanimivega. Med drugim so mu očitali, da je na dan pogreba pokojnega jugoslovanskega predsednika Tita, ko je večina ljudi pred televizorji spremljala njegov pogreb, polival po svojih travnikih gnojnice. V pogovoru za knjigo Erike Jazbar in Dejana Valentinčiča »Ivan Oman – za naš dragi dom in rod« je povedal, da je tisti dan razvažal gnoj, in ne gnojnice, ker je bil pač lep in za tako opravilo primeren dan.

Ivanu Omanu je položaj kmečkega stanu, sam je prevzel vodenje domače kmetije leta 1960, ležal na duši. V začetek osemdesetih let segajo njegovi poskusi ustanavljanja kmečkih društev in kmečkega sindikata. Zaradi tega je bil klican na zagovor.

Prelomna pa so bila osemdeseta leta. Skupaj z dr. Emilom Erjavcem in pokojnim dr. Francetom Zagožnom.

Maja leta 1988 je bila v Unionski dvorani v Ljubljani ustanovljena Slovenska kmečka zveza, geslo zborovanja pa je bilo »Ali mora kmet res samo ubogati?«. Čprav smo bili uradno res samo zveza, smo bili tudi dejansko prva politična stranka v Sloveniji, je pogosto ponavljal Oman in odgovarjal tistim, ki so častili svoj primat v ustanavljanju političnih stran na Slovenskem. Slovenska kmečka zveza je po Omanovi zaslugi dejavno stopila na slovensko politično prizorišče, se vključila v Demos in leta 1992 postala Slovenska ljudska stranka. Ivan Oman je tudi njen idejni oče.

Za urejeno državo z veliko svobode

Veliko besed je bilo te dni že napisanih in povedanih o politični sliki pokojnega Karlinovega Janeza iz Zminca. Življenje je poznal iz življenja in iz svojih izkušenj, ne le iz knjig. Pisal in govoril je tisto, o čemer so si nekateri takrat komaj upali sanjati. Poguma mu ni manjkalo. Če ga ne bi imel, ne bi januarja leta 1990 na zborovanju Demosa v Cankarjevem domu po tem, ko je nekdo iz Slovenske demokratske zveze 'cincal', da bi bile volitve tveganje, stopil za govornico in izrekel sedaj že znamenite besede: »V olitve gremo zato, da zmaga mo! In požel je velik aplavz. Tudi ko so nekateri oklevali glede sodelovanja v Demosu, jih je povabil na svoj dom v Zminec in prepričeval, da je to pogoj za spremembo političnega sistema.

Pokojni graditelj samostojne Slovenije je bil zagovornik liberalne države z veliko svobode, na drugi strani pa tudi konservativnosti, ki je ni jemal kot nazadnjaštvo, ampak kot upoštevanje vrednot, kot so delo, poštenje, vzajemnost, solidarnost, zupanje in medsebojno spoštovanje. Domoljubja ni štel k nacionalizmu. Dom in rod sta bila zanj nekaj svetega. Po njih se je ravnal tudi sam. Čprav je bil odločen in je znal naglas in neposredno povedati, kaj misli, je bil potrpežljiv in razumevaajoč do drugače mislečih. To

Pokojni Ivan Oman je bil rad kmet. Kmečkemu stanu je ostal zvest do konca življenja. Dokler je zmoget, je pomagal sinu Janezu in snahi Marjani. /Foto: arhiv Gorenjski glas

Ivan Oman je v pogovoru z Eriko Jazbar in Dejanom Valentinčičem, objavljenem v knjigi z naslovom Ivan Oman – Za naš dragi dom in rod, povedal, da so nekateri razmišljali, da bi moral on namesto Jožeta Pučnika sodelovati na volitvah za predsednika Predsedstva Republike Slovenije leta 1990. »Meni je po volitvah France Bučar rekel, da bi moral jaz kandidirati, da bi zmagal. A tega ne verjamem. Meni se zdi, da je v Avstriji Ljudska stranka pričakovala, da bom jaz kandidiral, ker so me to tudi direktno spraševali,« je povedal Ivan Oman.

pripovedujejo njegovi sodelavci v stranki, tako v Slovenski ljudski stranki in v stranki Slovenskih krščanskih demokratov, v katero je prestopil, da bi pomagal k njuni združitvi, v Predsedstvu Republike Slovenije, katerega član je bil, in kot poslanec državnega zbora. Trudil se je, da je predsedstvo republike, kljub politični različnosti, sprejemalo ključne osamosvojitvene odločitve enotno. Kritičen je do nekaterih dejanj tedanjega časa. Glede na toliko neumnosti, ki smo jih počeli, je pravi čudež, da je osamosvojitve uspela, je povedal pred tremi leti. Bil je kritičen, pa tudi razumevajoč do svojih političnih sopotnikov in tudi do drugače mislečih. Razumel je njihove razloge, zakaj so ravnali tako. Do konca je zagovarjal pravna dejanja. Zanj je bilo eno takih tudi odpoved lustraciji po zamenjavi oblasti.

Obletnice delijo, ne združujejo

Pokojni Ivan Oman, za katerega pravijo in pišejo, da je bil svetla zvezda slovenskega

javnega življenja, je zadnja leta redkeje posegal v slovenski politični vsakdan, ni pa molčal. Znal je jasno povedati, kaj misli. To človeku, ki ve, kaj hoče, ni težko. Težko razume, ali pač, da se vsaka obletnica namesto v slavni spremini tudi v politični obračun. »Ko bomo normalno sodelovali in se zavedali samega sebe, bomo prava demokracija,« je povedal leta 2016. »Bog nas je popeljal iz Egipta skozi Rdeče morje, sedaj pa tavamo po puščavi. Pravim, da nam mora bog poslati preroka, ki nas bo peljal čez Jordan.« Na lanski počastitvi 30. obletnice ustanovitve Slovenske kmečke zveze pa je opozarjal, da države nismo vzeli dovolj resno. Med seboj moramo začeti normalno sodelovati, brez sovraštva, ob zdravi konkurenci. Pričakovali smo, da bomo druga Švica, pa nismo. Sprejemamo reformo za reformo, vendar ostaja vse po starem, je kritičen do sedanjih razmer v državi. Za njeno ustanavljanje je tvegaval vse, kar je lahko, zato je vreden našega trajnega spoštovanja.

Ivan Oman v družbi žene in politikov – Franceta Bučarja, Lojzeta Peterleta in Franceta Tomšiča na večer 26. junija 1991 na Trgu republike, ko so bile še dovoljene sanje ... /Foto: arhiv Gorenjski glas

Zanimivosti

Zlatorog »u kon'c sveta«

V Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je na ogled zanimiva dokumentarna razstava o hotelu Zlatorog. Blišč in beda u kon'c sveta je kar pravi naslov, saj je nekoč hotelski biser danes v precej klavnem stanju. Novi lastnik je novo upanje za Zlatorog.

IGOR KAVČIČ

Lahko bi dejali, da gre za razstavo o nekdanjem z mislijo na prihodnji hotel Zlatorog, saj ta trenutno ne obratuje in – blago rečeno – tudi objekt sam ni v najboljšem stanju. Na to morda namiguje že sam naslov razstave Blišč in beda u kon'c sveta, ki lepo povzame njeno celotno vsebino: od blišča do bede. V želji po celoviti predstavitvi razvoja hotela od njegovih začetkov do neslavnega propada sta ga že na začetku raziskovanja te zanimive teme zapisali avtorici, ki sta se podali v zgodovinsko kraljestvo Zlatoroga, Anja Poštrak in Barbara Kalan iz Gorenjskega muzeja. Od letošnje pomladi ima hotel novega lastnika Damiana Merlaka, ki vendarle vzbuja tudi novo upanje, da nekdanji bohinijski ponos spet postane to, kar je nekoč že bil.

Izvem, da je ime za del Bohinja, ki se imenuje Ukanc, izpeljanka iz besedne zveze »u kon'c sveta«, kar je lepo razloženo v knjigi Naš voča so včas zapodval: bohinijske pravljice. »Težava je bila pri prevodu, ker za tujce pojem »u kon'c sveta« ne pomeni nič. Zato je na predlog prevajalke v angleškem naslovu besedna zveza Blišč in beda na obali Bohinjskega jezera (The Splendours and Miseries On The Shores of Lake Bohinj),« pojasnjuje Kalanova.

Spodbudo za razstavo sta muzealki našli v bogati muzejski zbirki starih razglednic z motivi Bohinja: Bohinjskega jezera in cerkve sv. Janeza v Ribčevem Lazu, slapa Savica, panoramskih

Omnibus, s katerim je v dvajsetih letih prejšnjega stoletja Ivan Hajnrihar vozil goste z železniške postaje v Bohinjski Bistrici do hotela Zlatorog. / Foto: Igor Kavčič

posnetkov Bohinjskega jezera in seveda razglednic s podobo hotela Zlatorog v Ukancu v različnih časovnih obdobjih: od prvega lesenega hotela, ki je bil zgrajen leta 1906, do hotela v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. »Menili sva, da bi bilo zanimivo vse te podobe umestiti v zgodovinski okvir in jih povezati v zgodbo. Termin razstave preko poletja je izbran načrtno, da bi tudi tujci, ki pridejo v Bohinj, se sprehajajo v Ukancu in sprašujejo, kaj se je zgodilo s hotelom, izvedeli nekaj o njegovi zgodovini,« pojasnjujeta avtorici razstave, ki ju je v procesu nastajanja razstave »ujelo« še aktualno dogajanje okrog novega lastništva hotela.

Tri obdobja razcveta turizma

Po odprtju bohinijske železniške proge v prvih letih dvajsetega stoletja je bil Bohinj prepoznani kot eden najbolj perspektivnih turističnih krajev v habsburški monarhiji. Povečano

številu gostov je zahtevalo večje prenočitvene zmogljivosti. Gostinec Jože Rauhekar, ki je bil takrat eden najvidnejših turističnih delavcev v Bohinju, je v Ukancu leta 1906 zgradil prvi hotel Zlatorog – ta je bil sprva še lesen. Že prva poletna sezona je bila uspešna, saj so o Bohinju poročali kot o naravnem klimatskem zdravilišču z milim podnebjem in čistim zrakom. Že dve leti kasneje je tako Zlatorog na oni strani ceste dobil še »zidanega brata«, večji, sodobno opremljen hotel. Ob jezeru je bilo kopaljšče, hotel pa je imel tudi kočijo in lasten čoln za prevoz po jezeru. K dobremu obisku izven poletja je kasneje prispeval tudi razvoj zimskih športov.

Ko se je lastnik leta 1912 znašel v finančnih težavah, je hotel na javni dražbi kupilo Slovensko planinsko društvo, ki je v njem videlo izhodišče za gorske ture v Bohinjsko in Triglavsko pogorje. Hotel so takrat tudi temeljito prenovili.

Obdobje do prve svetovne vojne kot uspešno za celotni bohinijski turizem prav tako označujeta avtorici razstave; da je k temu pripomogla tudi Deželna zveza, ki je propagirala kraje z zimskim turizmom. Zlatorog pa ima v svoji zgodovini vsaj še dve obdobji večjega razcveta. Potem ko je tujski turizem s prvo svetovno vojno zastal – leta 1915, po vstopu Italije v vojno, so bili v njem najprej nastanjeni avstro-ogrski častniki, kasneje pa je bilo v njem okrevališče za lažje ranjence in bolnike – so domači in tuji gostje hotel začeli množičneje obiskovati spet v dvajsetih in še bolj v tridesetih letih preteklega stoletja, ko ga je še vedno upravljalo Slovensko planinsko društvo, ki ga je propagiralo kot svojo najdragocenejšo planinsko postojanko.

»Tretje obdobje razcveta je bilo od petdesetih let dvajsetega stoletja dalje, ko sta Bohinj in z njim hotel Zlatorog spet postala zanimiva tako za domače kot tuje goste, zlasti za tiste, ki so v Bohinj prišli po mir,« ugotavljata Poštrakova in Kalanova, da je bilo to tudi zadnje obdobje uspešnosti hotela, ki se je končalo leta 2002, ko ga je kupil Zmagor Pačnik. »V vsakem obdobju se je pojavila tudi kriza, predvsem je šlo za sezonska nihanja. So pa ves čas poudarjali podobne stvari, kot jih poudarjamo danes: lokacija ob jezeru, mir, narava, čist zrak ... To so bili vedno glavni atributi hotela Zlatorog.«

Hotel gostil znane osebnosti

Avtorici sta svoje raziskovalne poti torej usmerjali predvsem v zgodovino hotela Zlatorog: kdaj in kdo je zgradil prvi hotel Zlatorog, kako se je ta razvijal v zlatih časih bohinijskega turizma do začetka prve svetovne vojne, kako si je Slovensko planinsko društvo po prvi svetovni vojni prizadevalo oživiti hotel in vanj privabiti čim več turistov, kakšnih prenov in posodobitev je bil deležen v času svojega delovanja, kakšna je bila usoda hotela po drugi svetovni vojni, ko je deloval v okviru Gostinskega podjetja ... Vse to si lahko preberemo na 12 panojih. Zapisano je vseskozi podkrepljeno s fotografijami, z načrti prenov in zanimivimi podatki. Največ sta jih dobili v časopisih iz časa do druge svetovne vojne, kot so Gorenjec, Planinski vestnik, Promet in gostilna, Gostilničar, Slovenski narod, Slovenec

Originalni predmeti iz hotela Zlatorog, ki jih hrani Gorenjski muzej, iz časa med letoma 1908 in 1912, ko je bil lastnik še Jože Rauhekar: mlinček za kavo, naprava za izdelavo sladoleada, sekalo – kuhinjski nož na deski, nož za sir in omarica za začimbe. / Foto: Igor Kavčič

..., ter v strokovni literaturi in posameznih prispevkih o razvoju bohinijskega turizma v prvi polovici dvajsetega stoletja. Za drugo polovico dvajsetega stoletja pa sta podatke našli zlasti v Glasu Gorenjske oziroma Gorenjskem glasu in Turističnem

hotel pa je gostil tudi najvišje politike v novi slovenski državi od Milana Kučana, Dimitrija Rupla, Franceta Bučarja do Janeza Drnovška, takrat še nadškofa Franca Rode ta ... »Na slavne goste so vezani tudi spomin nekdanjih zaposlenih, razstava pa je spod-

»Prav tako se pripravljajo za silvestrovanje v hotelu Zlatorog v Bohinju. Tu imajo že več kot en mesec vse rezervirano. Za veselo razpoloženje bodo poskrbeli s poskočnimi vižami ljubljanski študentje. Izbira vsekakor ne bo majhna. Vsak se bo zabaval tam, kjer mu bo najbolj ugajalo,« je hotel oglaševal 14. decembra 1959 v Glasu Gorenjske.

vestniku. Načrte o obnovi hotela iz leta 1938 hranijo v Arhivu Republike Slovenije, zanimiva je tudi knjiga gostov iz leta 1956, ki jo hrani kranjska enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Posebej zanimiv je del razstave, v katerem prepoznavamo goste hotela v petdesetih in šestdesetih letih preteklega stoletja, zlasti kdo vse ga je obiskoval v času, ko je bil Titov protokolarni objekt v Bohinju, in kako se je tradicija visokih državnih obiskov v hotelu Zlatorog nekaj časa nadaljevala tudi v času samostojne Slovenije. Tu so gostovali ruski predsednik Nikita Hruščov, severnokorejski voditelj Kim Il Sung, predsednik švedske vlade Olof Palme, nemški politik Willy Brandt, igralka Vivien Leigh, filozof Jean Paul Sartre,

budila precej nostalgije pri obiskovalcih, ki se spominjajo plesov v hotelu, pa "kofetkanja", tudi plavalnih tečajev v bazenu,« pripoveduje muzealka, sicer tudi domačka Anja Poštrak. Prav Zlatorog je imel prvi notranji bazen v Bohinju.

Avtorici sta zgodovinski pregled zaključili na začetku 21. stoletja, a ne v negativnem smislu, saj je z novim lastnikom hotela Zlatorog, Damianom Merlakom v Bohinj prišlo tudi novo upanje po vnovičnem blišču Zlatoroga. Podobno razmišljata tudi sami, podpirata pa tudi idejo, da bi nekoč podobna razstava stala v novem hotelu Zlatorog. Če bo le interes zanjo, jo bosta z veseljem pripravili. Razstava bo v Muzeju Tomaža Godca na ogled še do 22. septembra.

Jugoslovanski predsednik Josip Broz - Tito je v Zlatorogu gostil številne svetovne voditelje, med njimi je bil leta 1975 tudi severnokorejski predsednik Kim Il Sung. / Foto: Igor Kavčič

Današnja podoba hotela Zlatorog / Foto: Igor Kavčič

Zgodbe

Od Cofišča do Bellevueja

Od gostišča Cofišče, ki so ga na Šmarjetni gori odprli 18. avgusta 1895, do Hotela Bellevue, ki je od 1986. leta v lasti Jekovčevih ...

DR. ZDENKA PAJER -
LIKOZAR

Pionir Šmarjetne gore je bil moj praded Ivan Cof (1856–1938), ki je njen vrh dobil v posest 28. oktobra 1893 in postal za sto goldinarjev njegov lastnik od 9. septembra 1896 vse do 20. junija 1919. Zemljišče je bilo do tedaj last mežnarja Janeza Benedika in njegove žene Rozalije. Obsegalo je tri parcele: 972/2 (gozd), 976/2 (travnik) in 979/2 (pašnik). Ivan Cof je posekal drevje, razredčil grmovje in zravnal vrh, izkopal vodnjak, posadil lipe ter postavil prvo leseno gostišče, ki je dobilo po njem ime Cofišče. Gostišče je bilo prvič odprto 18. avgusta 1895. Najemnik Cofišča je postal leta 1897 Janko Ev. Sirc, trgovec iz Kranja. Ko je stavba do tal pogorela v noči z nedelje, 26., na ponedeljek, 27. februarja 1899, Ivan Cof ni klonil, temveč je na pogorišču sezidal večjo stavbo iz kamna in opeke. Ta je imela v gostinski sobi okoli in okoli velika okna, ki so omogočala lep razgled na vse strani, in preprosto razgledno teraso. Za vstop na Cofišče je bilo treba plačati štirideset helerjev. Leta 1902 je v Slovenju pisalo: »Razgled od tu je krasen in smelo trdim, da je na celem Gorenjskem težko najti tako gostilno, kjer bi bil tako lep razgled in tak užitek narode kot tu. Zato opozarjamo cenjene čitatelje na to krasno postojanko«. Leta 1906 je lastnik Ivan Cof napovedal, da bo gostišče z novim letom zaprl, če ne bo dobil novega najemnika. Šmarjetna gora pač ni bila tako privlačna kot sosednji Sv. Jošt.

Ivan Cof se je rodil 5. junija 1856 kot nezakonski sin Terezije Cof iz Stražišča pri

Ivan Cof pred letom 1919

Kranju. Oče je bil Ivan Novak, ki je okoli leta 1842 prišel v Kranj iz Tacna pod Šmarjno goro. Bil je izdelovalec sodov. Leta 1881 je hišo v Kranju z darilno pogodbo podaril svojemu sinu Ivanu Cofu, ki je bil po poklicu cesarsko-kraljevi merosodec. Z vodo je izmeril, koliko litrov drži sod, in vžgal izmerjene litre v les soda. Bil je tudi lovec in preparator živali. Poročil se je leta 1883 z Marijo Fock. Rodilo se jima je šest otrok, od katerih so preživeli le trije: Ivan (1883–1965), Bogomir (1888–1972) in Albina (1895–1971). Ivan Cof je umrl 20. junija 1938, njegova žena Marija pa leta 1942. Oba sta pokopana na kranjskem pokopališču.

Olepševalno društvo iz Kranja je 4. aprila 1908 sklenilo za šestdeset kron na mesec vzeti Cofišče v najem in odprlo gostilno 19. aprila 1908 brez obvezne vstopnine. Najemnik je postal Jernej Škofic, gostilničar pri Slonu v Kranju. Vendar je društvo zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev Ivanu Cofu odpovedalo najemno pogodbo že leta 1910.

Cof je naredil tudi širšo stezo na vrh iz kranjske smeri. Kasneje je Olepševalno društvo stezo razširilo v vzhodno pot od Kalvarije v Stražišču do sedla. Od tam do vrha pa je pot izdelal Cof's pomočjo prijateljev in sorodnikov. Le del poti skozi skalovje je napravil s tujo pomočjo.

Dne 20. junija 1919 je gostišče od Ivana Cofa kupil poseben konzorcij kranjskih meščanov, ki je dal stavbo močno povečati, moderno opremiti in jo preuredil v Hotel Bellevue (kar pomeni lep razgled). Odprli so ga 5. septembra 1919. Septembra leta 1921 sta ga imela v najemu Janko Bidovec in njegova žena, ki je bila znana kot odlična kuharica. Na razpolago sta imela pet sob in deset skupnih ležišč na senu v »šupi« pod hotelom. Na Šmarjetno goro so napeljali tudi telefon. Leta 1923 je prvič v hotelu posvetila elektrika. Stavbo, ki je bila v zelo slabem stanju, so tedaj tudi obnovili. Leta 1928 so obesili nov zvon v zvonik cerkvice sv. Marjete.

Kranjska podružnica Slovenskega planinskega

društva (SPD) je 27. septembra 1934 na občnem zboru v Kranju sklenila, da kupi propadajoči planinski dom na Šmarjetni gori. Začeli so kupovati lastniške deleže in leta 1936 izvedli obširno prenovo gostinskih prostorov in terase ter uredili plesno dvorano.

Med drugo svetovno vojno je bil planinski dom 20. junija 1944 požgan. Po vojni je SPD na požganih ruševinah začelo graditi nov Hotel Bellevue, ki je bil odprt šele leta 1964, čeprav ni bil nikoli zgrajen do konca. Obnovili in razširili so tudi cesto. Manjkalo pa je obiskovalcev. Kranjčani hotela niso vzeli za svojega in postajal je vedno bolj osamljen. Ob njem pa je za delavce zrasla lesena brunarica, baraka. Ta je vrsto let med gradnjo hotela nudila zatočišče številnim popotnikom.

Nekaj časa do leta 1956 je bila oskrbnica lesene brunarice moja stara mama Marija Pajer skupaj s kuharico Tončko Anžič iz Rakovice

pri Besnici. Moji spomini na tisti čas obsegajo predvsem številne peš izlete iz Kranja na Šmarjetno goro. Živ pa je tudi spomin na praznik sv. Miklavža, ki je meni in sestri prinesel na Šmarjetni gori dva iz blaga sešita medvedka. Moj je bil črn z rdečimi in zelenimi progami, sestrin pa ves zelen. Oba sta bila napolnjena z žaganjem in so ju kasneje uničili molji. Spominjam se tudi sankanja od drugega ovinka navzdol po zasneženi makadamski cesti. Z višjih ovinkov se nisva upali peljati. Sankat sva se hodili, dokler se nekdo ni zaletel v najine sani in jih tako uničil, da niso bile več uporabne. Novih nisva več dobili.

Znana oskrbnica koč na Šmarjetni gori je bila tudi Rozalija Čeferin - Rozka. Ko so brunarico zaprli za gostinske potrebe, se je preselila na Kravec.

Hotel na Šmarjetni gori so gradili slovenski planinci skupaj z Občino Kranj, vendar je za dokončanje vedno

primanjkovalo sredstev. Leta 1971 je hotel prevzel Aerodrom Brnik, ki pa ga je neuspešno dajal v najem raznim posameznikom. Leta 1975 je objekt prevzela Občina Kranj. Nekaj mesecev so v hotelu prebivali starejši občani doma upokojenec iz Preddvora, medtem ko so njihov dom prenavljali. Tudi gostincu Dejanu Djuričiču z desetletno pogodbo s Šmarjetno goro ni uspelo. Vsi objekti so bili po njegovem odhodu v zelo slabem stanju.

Leta 1986 so na licitaciji objekte na Šmarjetni gori kupili Jekovčevi z Luž. Že naslednje poletje so uredili teraso pred hotelom, postavili brunarico, mize, klopi in stole. Postopoma so preuredili dvajset hotelskih sob, restavracijske dvorane in uredili seminarski center. Vse leto pripravljajo prireditve. V obnovo hotela in njegove okolice so vložili ogromno truda, časa in sredstev. Gre jim vsa zahvala, da so pešpoti in cesta zopet oživele. Domačini in tujci so se začeli vračati in uživati v njeni gostoljubnosti ter prelepem razgledu, saj se skoraj petina Slovenije vidi z vrha. Cerkevica sv. Marjete, zavetnice pred nevihto in točo, je bila popolnoma obnovljena v romanskem slogu leta 1989. Poleti 1992 je bila obnovljena in razširjena tudi asfaltna cesta iz Kranja na vrh.

Danes se Hotel Bellevue vidi z vseh vpadnic v mesto Kranj kot mogočna bela lisa, ki kljub vsem pretresom še danes uspešno kljubuje prostoru in času. Na Ivana Cofa spominja le plošča, vzdana v steno hotela in na kateri piše: »Spominu Ivana Cofa, Prijatelji«. Prvotno je bila vzdana v skalo na drugem ovinku nad sedlom.

Lesena brunarica na Šmarjetni gori sredi petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja

Leseno Cofišče s posajenimi lipami pred požarom leta 1899

Razglednica Hotela Bellevue iz leta 1927

Na robu

Starši, vam je tega treba?

MILENA MIKLAČIČ

usode

Moj današnji sogovornik, ki prihaja z Gorenjskega, si je nadel ime Črt. Je letnik 1963. Pove, da se je rodil kot pankrt. Ne le kot nezahelen otrok, tudi kot tisočkrat prekleti otrok. Kaj vse so mu rekli! Kaj vse so počeli z njim!

»Samo ubili me niso!« nadaljuje. »Kadar me je mama brcnila, in to je počela pogosto, je zmeraj ciljajla v mednožje. Bogve, zakaj. A sem bil trmast otrok, nisem klo-nil, nisem se vdal! Ko mi kdo omeni otroštvo, se najprej spomnim na napolitanke. Mama jih je imela zelo

rada. Niti enkrat samkrat jih ni delila z menoj! Pa veste, kaj je najraje počela? Dala je noge na mizo, prižgala televizijo in jih jedla pred mojnimi očmi. Premaze je sladko strastno polizala, in to z zaprtimi očmi. V sedmem razredu, ko sem začel raznašati časopise, da sem zaslužil vsaj za šolske potrebščine in obleko, so bile napolitanke prve stvar, ki sem jih kupil. A mi okus ni bil všeč. Pa še zagabile so se mi. Dal sem jih sošolcu, ki jih je rad pojedel.

Po vasi so govorili, da sem ali poštarjev ali župnikov. Ne vem, koliko je bilo v govoricah resnice, kajti ne eden ne drugi me nista pogledala, ko smo se srečali. Vem pa, da je mama vse moške tega sveta, z menoj vred, na smrt sovražila.

»Drek«, ki sem ga bil deležen doma, se me po nekem čudežu ni dotaknil. Kar zdrsel je po moji koži! No, roko na srce: tudi v šoli niso bili kaj prida milostni. Zdelo se mi je, da sem zmeraj do bil nižjo oceno, kot sem si jo zaslužil. V osmem razredu sem bil dober, pa sem se vseeno vpisal na gimnazijo. In to sam! Razredničarka je skoraj kap, ko je izvedela.

V drugem letniku sem se preselil v Ljubljano. Doma je postalo nevzdržno. Mama je odvila vse žarnice, da se nisem mogel učiti. V šolo sem

se zato vozil s prvim, delavskim avtobusom, da sem pred poukom naredil vsaj domačo nalogo. Pa sem bil vseeno med najboljšimi!

Našel sem si skromno sobo. Pred šolo sem raznašal časopise, najprej Delo potem še Dnevnik. Bilo je zelo naporno, a je šlo, saj sem bil narejen iz trdnega, zdravega lesa!

S preživetjem in šolo sem imel toliko dela, da vse do absolventa na dekleta nisem niti pomislil. Iz prihrankov sem si kupil staro, a dobro ohranjeno »stoenko«. Za majhen denar mi jo je prodala gospa Marica, pri kateri sem še zmeraj stanoval in mi je bila nekakšna druga mama. Ko sem se pripeljal pred domačo hišo, mi mama ni hotela odpreti.

»Pa pridi k nam na kavo!« sem zaslišal ženski glas, in to ravno v trenutku, ko sem se nameraval odpeljati. Poklicala me je Maruša, sosedovo dekle. Že dolgo je nisem videl, a kot otroka sva se včasih igrala. Potem so ji njeni pripovedali, da bi se družila z menoj. Bila je sama doma, zato se me je upala povabiti k sebi. A le na dvorišče, drugam pa ne. Več kot dve uri sva klepetala, potem pa sva se dogovorila, da se raje srečujeva v Ljubljani.

Zaljubljen sem se vanjo, ona pa vame. Več kot štiri leta sva svojo ljubezen skrivala pred

njenimi domačimi. Če bi izvedeli, da se druživa, bi bil ogenj v strehi. Potem pa sva spočela otroka in ni nama kazalo drugega, kot da se poročiva. Oba sva že bila v službi, ne stanovanje ne denar nista bila več problem.

Ko so njeni izvedeli zame, so me najprej prekleli. Maruša je mama oklofutala in jo ozmerjala kot psa. Na račun moje mame in na račun mene, pankrta, ji je zmetala v obraz vse čenče, ki so v več kot 25 letih krožile po vasi. Nazadnje so šli Marušini starši še do župnika in mu prepovedali, da naju poroči. Brez težav jih je ubogal. Izgovoril pa se je, da nimam zakramentov. To je deloma res držalo, saj mi je manjkal zakrament birmе. Odločila sva se, da se poročiva kar v Ljubljani. Izbrala sva faro, kjer sva nameravala graditi hišo. Na pogovoru pri tamkajšnjem župniku sva se temeljito izkašljala. Ponudil se je, da pokliče najinega domačega župnika in mu pove svoje, a sva se mu za to pomoč raje lepo zahvalila.

Od najine poroke je minilo že trideset let. Mislim, da lahko rečem, da sva se prav odločila, ko nisva poslušala njenih staršev. Trideset let naju niso niti enkrat poklicali, nama pisali, se pozanimali, kako živiva. Niti takrat ne, ko so se nama rodili trije otroci. Pa jim piševa za vsak

rojstni dan, za vse praznike. Od njih pa niti glasu. Ne rečem, če počne neumnosti moja mama, za katero tako in tako vem, da me ni nikoli marala ... A Marušini starši! To pa je malo čudno, saj so, kolikor vem, še zmeraj v fari za zgled. Upam, da se bodo zamislili, ko bodo brali tole zgodbo.

Gospa Marica je sicer že stara in betežna, a jo imam še zmeraj za svojo mamo. Pogosto jo obiskujem in ji pomagam: prinesem ji kaj iz trgovine, jo peljem k maši, na pokopališče, k prijateljicam. Od srca je hvaležna za vse. Je pa zanimivo, da ne more razumeti, zakaj je pri meni zapisana z zlatimi črkami. Ko sva skupaj, na glas razmišlja o ženskah, kakršna je moja mama. Sama je sicer bila poročena, a ji je mož zgodaj umrl, tako da otrok nista imela. Po njenem zgledu tudi sam zelo rad pomagam.

A danes so drugi časi. Hvaležnosti ni več, ljudje so postali zelo zahtevni. Lansko leto smo brezplačno odajali sobo dvema fantoma. Velikokrat ju je žena povabila tudi na večerjo, ali pa jima pustila v vrtni uti zajtrk. Neka večera pa so nas obiskali starši enega od njiju. Obtožili so me, da njunega otroka nalašč zastrupljam s salamo in mesnimi izdelki. Bili so vegani in so pričakovali, da če že poskrbim za želodec njihovega potomca, naj bo to na primeren način. Nič ne bom povedal, kako sem komentiral.

Z ženo nama ni bilo poslano z rožicami. Imela

sva veliko zdravstvenih težav. Bili so trenutki, ko sva že mislila, da bova bitko za življenje izgubila. A sva kar upala in vztrajala. Morda je naju reševala tudi vera?

Zelo rad bi se srečal z mamom. Pa ne zato, da bi ji očitil, kakšna je bila do mene, temveč zato, da bi ji povedal, da sem ji odpustil.

Tudi ženi ni lahko. Žalostni občutki se pojavijo zlasti v času cerkvenih praznikov. Pri nas jih praznujemo sami. Drži, da sedijo za mizo najini otroci in njihovi partnerji, a po tihem hrepniva tudi po bližini ženinih staršev, ki se nočejo in nočejo odtajati in hčerki odpustiti. Kaj že? Da jih ni ubogala? Da se je zaljubila v fanta, ki jim ni bil po volji?

Kadar imam čas, berem duhovne knjige, ker želim tudi v njih najti odgovore, zakaj se nekateri starši nečloveško in neprimerno obnašajo. Razumel bi, če bi se obnašala vzvišeno in oholo, če jim žena ne bi že stokrat ponudila roke ... Potem bi še razumel.

Primestno naselje, v katerem sva si zgradila hišo, je lepo in urejeno. A za mnogimi stenami se skrivajo tudi grde zgodbe. Naša vrtna uta je kot nalašč za poslušanje. Sosedo dobro vedo, kam priti, ko potrebujejo razumevalno ramo. Naselje se počasi stara. Mladi odhajajo. Tudi bršlink na oknih je iz leta v leto manj. Trudim se, da bo v naši hiši zmeraj dovolj življenja. Tišina bi me čisto zamorila.◀

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jernej Basar med najboljšimi govorniki Avstrije

PETER COLNAR

Pridigar, duhovnik, redovnik, jezuit in humanist Jernej Basar se je rodil v Škofji Loki 20. avgusta 1683. Bil je med Slovenci, ki so bili najuspešnejši v kraljevini, saj so ga šteli med tri najboljše takratne govornike Avstrije. Njegov sloves se je razširil do Belgije in Poljske, saj so ga tudi od tam spraševali za nasvete ...

Humanizem in filozofijo je študiral menda v Ljubljani, teologijo pa na Dunaju. Osem let je služil v dušnem pastirstvu, nekaj časa tudi v Mengšu. Leta 1718 stopil v red jezuitov. Okoli leta 1726 je prišel v ljubljanski samostan, nekaj časa pa je živel tudi v Dobrli vasi ali v Celovcu. Med jezuiti je služil v najrazličnejših panogah,

zlasti kot vodja duhovnih vaj za laike, predsednik Bratovščine trpečega Kristusa, slovenski pridigar in pisatelj.

V ljubljanskem samostanu je deloval v času, ko so začeli jezuiti po stoletnem zastoju vnovič resno misliti na pomoč tiskane slovenske besede. Bil je prvi jezuit, ki mu je bilo zopet od »vikših naloženo v kranjskem jeziku ene bukve popisati«. Izdal je zbirko pridig, s katero je hotel dati 52 novih slovenskih obrazcev za nedeljske govore. S tem je ponudil razumljiv kažipot tistim, ki so hoteli delati duhovne vaje, a so razumeli samo slovensščino. Bratovščina sv. Ignacija za duhovne vaje v Dobrli vasi, na katero je pri tem

zlasti mislil, je bila po njegovi zaslugi tretja bratovščina na slovenskem ozemlju, ki je dobila svoj slovenski tekst.

Teksti, ki jih je tudi govoril na prižnici, predstavljajo takrat nov tip slovenske pridige. Bratovščina umirajočega Kristusa v cerkvi sv. Jakob v Ljubljani je dobila slovensko navodilo v času, ko je bil Basar njen predsednik. Oskrbel je tudi nov slovenski prevod španskega soneta in še novo slovensko redakcijo Stabat mater (Pomoč). Vedno je poudarjal potrebo po pridiganju v narodnem jeziku. Poleg izrazov kranjski in carniolicus je uporabil tudi izraz Slovenci v današnjem pomenu besede.

Izmed slovenskih knjig je uporabljal vsaj

Zanimivi Gorenjci dežele Kranjske:

- V Kranju se je 19. 8. 1862 rodil pravnik Franc Geiger. Kot finančnik in pravnik je delal v Trstu, Ljubljani, Radovljici, Krškem in Kočevju.
- Na Visokem pri Kranju se je 19. 8. 1872 rodil urar Janez Eržen. Bil je prvi načelnik čebelarške podružnice v Cerkljah, ki jo je vodil 18 let.
- V Železnikih se je 19. 8. 1875 rodil zdravnik dermatovenerolog Jernej Demšar. Bil je prvi predstojnik dermatološke klinike.
- V Kamniku se je 19. 8. 1880 rodil pravnik in zgodovinar Janko Polec. Po prevratu je bil do januarja 1919 jugoslovanski član likvidacijske komisije na Dunaju.
- V Repnjah pri Vodica h se je 21. 8. 1780 rodil slovenski jezikoslovec Jernej Kopitar.
- V Podhому pri Bledu se je 21. 8. 1847 rodil šolnik Andrej Žumer. Od leta 1882 je bil šolski nadzornik za kamniški in od leta 1888 tudi za kranjski okraj.

Dalmatinovo Biblijo in lekcijonar, vendar ni imel za potrebno, da bi njun jezik in pravopis dosledno posnemal. V njegovem jeziku so poleg elementov literarnega jezika novi elementi njegove rodne gorenjsščine. V pisavi je poleg upoštevanja pravil, posnetih iz

Biblije in lekcijonarja, opozarjal na mnoge stvari, ki se jih je zavedal, nanje opozarjal, vendar ne zahteval češ: »skuzi taku kranjsku pisanje jest Slovencam obenerne terdne regelce ne stavi-m, temuč samu pot rezodenem k'lohkešimo branjo tiga mojga pisanja.«

Skrivnosti pod pepelom, I.

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Pred 940 leti, leta 79, nad Pompeji neba ni bilo več. Le grozljiv, neprediren velikanski oblak vulkanskega pepela z morjem švisteh plovcev. Cvetoe mesto s pogledom na neapeljski zaliv, ki je imelo med 8000 in 10.000 prebivalcev, se je spremenilo v okamnelo grozo, ki je trajala nekaj stoletij. O strašnem izbruhu je natanko pisal zgodovinar Plinij ml., katerega stric, pisatelj in prefekt ladjevja v bližnjem pristanišču, je prihital na pomoč, a je v katastrofi našel smrt. Vulkan je bruhal 18 ur. Živi so pomislili, da je konec sveta ...

Izkopavanja so se začela že v 18. st., v času neapeljskih

kraljev, ki pa so naredili več škode kot koristi. Načrtovana raziskovanja so sledila 1863 ... in trajajo še danes. Po obisku turistov je pred Pompeji le rimski kolosej. Veliko že rekonstruiranega se je po dolgotrajnih nalivih spet podrlo, tako da so nekateri predeli Pompejev zdaj zaprti za obiskovalce.

V obljudenem pristanišču v zalivu ob ustju reke Sarno je cvetela trgovina z začimbami, oljem, vinom, tkaninami in keramiko. Rimski vojskovodja in državnik Sula je zasedel Pompeje v letu 80 pred n. št. in postali so rimska kolonija. Rasla so javna poslopja, forum, amfiteater za gladiatorske igre za 20.000 gledalcev, tržnice, kopaljšča, javne kuhinje in tudi toplice.

Pompeji so postajali tudi počitniško naselje premožnih Rimljanov. Gosposke vile, razkošje, freske na stenah, velikokrat erotično obarvane, hrana pa izbrana ...

Če boste kdaj popotovali po deželi Kampanija, izbira je velika in slastna.

Bučna rižota z maskarponejem in parmezanom

Za 4 osebe potrebujemo: 2 žlici oljčnega olja + 1 žličko masla, 1 čebulo, 1 strok česna, 500 g očiščenih muškatale ali hokaido buče, 250 g riža za

rižoto, 2 dl vina, 8 dl zelenjavne osnove, 4 žlice maskarponeja, 2 žlici naribanega parmezana, sol in poper po okusu, 1 žličko timijanovih lističev, 1 pest bučnih semen.

Čebulo olupimo in sesekljamo. Česen stremo. Bučo očistimo, izdobjemo in narežemo na majhne kocke. Segrejemo zelenjavno osnovo.

V posodi segrejemo olje in maslo. Na maščobi prepražimo čebulo in česen in pazimo, da ne dobita barve. Dodamo bučne kocke in nekajkrat premešamo.

Pridamo riž in mešamo, dokler ne postekleni. Nato prilijemo vino in počakamo, da povsem izpari. Dolijemo zelenjavno osnovo, da je riž dobro pokrit. Rižoto kuhamo približno 20 minut, odvisno od vrste riža, in po potrebi zalivamo z vročo osnovo. Od časa do časa zelo previdno premešamo. Ko je riž kremast, a še na zob, ugasnemo izvor toplote, solimo in popramo. Vmešamo maskarpone in parmezan, pokrijemo posodo in počakamo nekaj minut, da se okusi prepojijo. Posujemo s timijanovimi lističi.

Rižoto ponudimo v ogretyh globokih krožnikih.

Zraven se prileže hrustljava mešana zelena solata, posuta s prepraženimi bučnimi zrni.

Pa dober tek!

Vaš razgled

V pričakovanju dogodka, čakajoči v vrsti za obrok na zadnje čase vedno bolj priljubljeni Odrpi kuhni, mogoče prosilci čakajo na gradbeno dovoljenje, bo nekdo prišel mimo, pa nekoliko zamuja ...? Kdo ve, kaj se podi po mislih prijetne družine, ki se je oni dan zbrala na vrtu gradu Zaprice v Kamniku? Nekdo je rekel, da je pred njimi sedem naglavnih grehov. Mu gre verjeti? I. K. / Foto: Tina Dokl

Na tekaški Kranjskogorski 10ki sta bila posebne pozornosti deležna Španca Lourdes San Mateo in Sebastian Jurado. Sta dokaz, da se tekme lahko udeležiš tudi z majhnimi otroki. Deset kilometrov sta pretekla skupaj – v dobrih 53 minutah. M. B. / Foto: Maja Bertonec

Nove knjige (500)

21 nasvetov za 21. stoletje

MIHA NAGLIČ

»Človeštvo je sredi sprememb, kakršnih še ni doživelo – vse naše stare zgodbe se sesedajo, nove zgodbe, ki bi jih zamenjala, pa še ni. Kako lahko sebe in svoje otroke pripravimo na svet, v katerem se dogajajo najkorenitejše spremembe v zgodovini in ki je ovit v radikalne negotovosti? Danes rojeni otroci bodo leta 2050 stari dobrih trideset let. Če bo vse po sreči, bodo živi tudi še leta 2100 in bodo morda celo aktivni prebivalci 22. stoletja. Česa bi jih morali naučiti, da bodo znali preživeti in dobro živeti leta 2050 ali v 22. stoletju? Katere spretnosti bodo potrebovali, da bodo dobili službo, razumeli dogajanje okoli sebe in znali krmariti po blodnjaku

življenja? Odgovorov na ta vprašanja ne poznamo, saj nihče ne ve, kakšen bo svet leta 2050, kaj šele leta 2100. Prihodnosti seveda nikoli nismo znali točno napovedovati. Toda zdaj je to še težje kot kdaj prej; ko nam bosta tehnika in tehnologija omogočili inženiring telesa, možganov in uma, ne bo več nobene gotovosti niti v zvezi s tem, kar se je prej zdelo trdno in večno ...« (str. 293)

To je odlomek iz knjige, ki bi jo moral prebrati vsak, ki ga zanima, kaj se nam obeta v bližnji ali malo bolj oddaljeni prihodnosti. V besedilu, ki gornjemu sledi, sem Kitajsko nadomestil s Slovenijo. In tako se glasi: Pred tisoč leti je bila za ljudi prihodnost v marsičem neznanca, pa so bili kljub temu prepričani, da se osnovne

značilnosti človeške družbe ne bodo spremenile. Tisti, ki so leta 1019 živeli na ozemlju današnje Slovenije, so vedeli, da bi cesarstvo nemške dinastije Otonov do leta 1050 lahko propadlo, da bi Vikingi lahko napadli s severa in da bi epidemije lahko pobile milijone ljudi. Vendar jim je bilo jasno, da se bo tudi leta 1050 večina ljudi preživljala s kmetovanjem in tkanjem, da bodo moški še vedno vladali nad ženskami, da bo pričakovana življenjska doba še vedno okoli štirideset let in da bo človeško telo popolnoma enako. Zato so revni starši leta 1019 svoje otroke učili

sejati žito in tkati domače leno platno, premožnejši so sinove učili, kako naj se izurijo v veččinah branja, pisanja in bojevanja, hčere pa, naj bodo skromne in poslušne gospodinje. Bilo je očitno, da bodo leta 1050 te spretnosti še vedno potrebovali. Danes pa nimamo pojma, kakšna bosta leta 2050 Slovenija in preostali svet ... Nekateri ljudje bodo verjetno živeli veliko dlje kot zdaj; človeško telo bo po zaslugi bioinženiringa ter neposrednih vmesnikov med možgani in računalniki doživelo revolucijo, kakršne ni še nikoli ... Hm.

Yuval Noah Harari, 21 nasvetov za 21. stoletje, prevedla Polona Mertelj, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2019, 360 strani

razpredrilo GG

Praznik idrijskih žlikrofov (3)

BOGAT KULINARIČNI IN SPREMLJEVALNI PROGRAM

Spoznajte stoletno zgodbo jedi, ki iz tradicije prehaja v sodobnost, v živo, na Prazniku idrijskih žlikrofov, ki ga bo Idrija gostila jutri, v soboto, 24. avgusta. Začnete v dopoldanskih urah.

Alenka Brun

Idrijski žlikrofi so poleg dediščine rudarjenja in idrijske čipke pomemben in eden bolj priljubljenih delov idrijske kulturne dediščine. So okusne in edinstvene polnjene testenine, a pripovedujejo tudi zgodbo o lokalnih surovinah, o »zero waste« miselnosti stoletja – preden je postala popularna, o težkih razmerah v hribovitih Alpah ter o migracijah, s katerimi so v Idrijo prišle polnjene testenine, ter se tu na unikatni način izoblikovale v žlikrofe. »Idrijski žlikrofi utelešajo skromnost, iz katere nastaja vrhunskost. To

je navsezadnje bistvo Idrije – iz preprostih osnov, v primeru žlikrofov so to moka, jajca in krompir, ji je uspelo ustvariti zelo samosvoje in razpoznavne rešitve,« pravijo organizatorji Praznika idrijskih žlikrofov, ki ga bo središče Idrije, Trg sv. Ahacija, gostilo jutri.

Obljubljajo tako bogat kulinarčen kot spremljevalni program. V okviru slednjega, pravijo organizatorji, bodo zase našle kaj zanimivega prav vse generacije. Lovske družine bodo tekmovala v kuhanju divjačinske bakalce za naziv jagerchef 2019; idrijske žlikrofe boste lahko okušali na več kot 25 načinov na več kot desetih stojnicah, kjer bodo

na voljo tudi druge tradicionalne idrijske jedi. Ne bo manjkala tržnica z bogato ponudbo izdelkov blagovne znamke Idrija izbrano ter drugih lokalnih in regionalnih proizvajalcev. Praznika se bodo udeležili predstavniki slovenskih mest s stojnicami avtohtonih jedi, kot so to bovški krafi, kobariški štruklji, koroški klocovi nudlji ... Pri kuhanju boste lahko spremljali Črta Butula, degustirali vina ter prisluhnili predavanju sommeliera in vinarja Matjaža Lamuta iz vinske kleti Tilia Estate – Hiša pinotov. Izbranim vinarjem bodo na Prazniku idrijskih žlikrofov delali družbo tudi mladi mikropivovarji. Popoldne bo sledil

koncert skupine Suhu cvetje, zvečer bo nastopila zasedba Aldo Kumar in Anbot, kar je ljubiteljsko »zabavlaški« projekt priznanega idrijskega skladatelja. Vzoredno bo na Mestnem trgu v Idriji potekal še Hg Trail, prvi trail tek po okolici Idrije, in v poznih večernih urah nedalet stran tudi zaključek študentskega festivala Čipkarija s skupinami Elvis Jackson, Koala Voice in Prismo-jeni profesorji bluesa.

Kuharski šov s Črtom Butulom

Gre za kuharja mlajše generacije z močno lastno vizijo. Jutri se bo obiskovalcem Praznika idrijskih žlikrofov predstavil ob 16. uri.

Črt Butul je odraščal na Primorskem, v Manžanu. Nekateri menijo, da izhaja iz močne kuharske družine. Sam pravi: »Prej bi rekel, da je bila dobra kuhinja tista, ki je bila vedno del naše družine. V kuhinji sem pristal predvsem zaradi ljubezni do sestavin in narave, ki me je obdajala. Kuhinja je bila v bistvu neka nadgradnja, kreativni poligon lokalnega in sezonskega. To je tisto, kar me vedno in redno navdihuje in navdušuje. Ter seveda hedonizem. To tudi sodi zraven.«

Organizatorji Praznika menijo, da se slovenska kuhinja počasi, a zagotovo postavlja na svetovni zemljevid. V tem procesu moderni slovenski kuharski mojstri številne tradicionalne

Idrijski žlikrofi z ocvirki / Foto: arhiv organizatorja

jedi pripravljajo na sodoben način, jih na novo odkrijejo ter vse večji poudarek dajejo lokalno pridelanim sestavinam in trajnostnemu pristopu. Črt razmišlja, da smo doslej o tem procesu le poslušali. »Zdelo se je, kot da ne vemo, kaj moremo narediti, ko govorimo o lokalnem in sezonskem. K sreči zdaj to področje veliko bolj poznamo, tudi zaradi nas, chefov, ki bi morali redno promovirati ravno lokalno biodiverzitetu in tradicijo.«

Pripravlja na Prazniku idrijskih žlikrofov obiskovalcem kako presenečenje, nas je še zanimalo.

»Biti gost na tovrstnih prireditvah je velika čast in odgovornost, saj ocenjevanje tradicije ni enostavno. Dobil sem kup materiala, ki sem ga moral preštudirati, in moram reči, da komaj čakam. Omarka, ki jo pripravljam, pa bo ravno kombinacija našega dela regije z idrijskim,« odgovori in še enkrat ponovi, da komaj čaka jutrišnjo soboto.

Praznik idrijskih žlikrofov v Idriji bo jutri, 24. avgusta. Gostilo ga bo središče mesta, Trg sv. Ahacija – v vsakem vremenu. / Foto: arhiv organizatorja

Naaaj dan 2019

Od včeraj in do nedelje, 25. avgusta 2019, v Predosljah pri Kranju poteka letošnji Naaaj dan. Danes, 23. avgusta, bo zvečer oder zavzel Jan Plestenjak, jutri od 15. ure dalje pripravljajo pester program za male in velike otroke, gasilsko tekmovanje Xcover Combat ter zabavo do jutranjih ur s skupinami Pop Design, Zvita feltna in Bečo & Co. Pripravljajo tudi polnočni ognjemet. Nedelja pa bo bolj družinsko obarvana. Začeli bodo ob 13. uri. V večernih urah bodo za glasbo poskrbeli Poskočni muzikanti, Veseli svatje ter San Di Ego Band. V soboto in nedeljo je vstop prost.

Po vinu še pivo ob Blejskem jezeru, na Voglu pa Kulinarčni večer pod zvezdami

Od danes do nedelje, od 23. do 25. avgusta, bo na jezerski promenadi na Bledu dogodek Pivo ob Blejskem jezeru. Po avgustovskem vinskem koncu tedna, ko so se številnim gostom Bleda predstavili slovenski vinarji, se bodo tokrat predstavile male slovenske pivovarne iz različnih slovenskih regij. Na Voglu pa danes zvečer pripravljajo tradicionalni Kulinarčni večer pod zvezdami, kjer bosta ponovno staknila glavi Gorenjca, znana kuharska mojstra Uroš Štefelin in Igor Jagodic. Jutri bodo z glasbo in Veselimi Begunčani zaključili poletno sezono, zvečer pa pripravljajo še astronomski večer.

Sredini večeri na Medenem vrtu

Ko se sonce poslavlja od dneva in poletna vročica malo popusti, se na terasi Medenega vrta v Šenčurju ustvari prijeten ambient. V tokratnem sklopu sredinih večerov vzdušju dodajajo piko na i še kvalitetni akustični koncerti. Minulo sredo je nastopil Nejc Ušlakar, 28. avgusta prihaja v Šenčur Adi Smolar, 4. septembra bodo nastopili Kvatro-pirci, Vlado Pilja pa bo nastopil kot zadnji 11. septembra.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Po nekem neuspelem podvigu se boste kar hitro pobrali in nikakor ne boste obupali, čeprav bodo to nekateri pričakovali. Poslovno pa tudi zdravstveno se vam obetajo boljši časi, le pri finančnih zadevah bodite malo bolj pazljivi, da se ne opečete.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Kar ni obvezno narediti danes, naj se preloži na jutri – ali pa še kasneje. Svojo okolico boste zaradi tega mnenja presenetili, a to bo vaš najnovejši moto. Seveda se ga boste držali le določen čas. Ljubljena oseba vam pripravljata presenečenje.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Malce bolj morate biti vztrajni in strpni. Na cilj se ne pride vedno po ravni poti. Pomembno je, da je želja dovolj goreča in da imamo cilj. Pri finančnih zadevah se boste malo preveč zapletli, česar pa ne morete preprečiti. Obisk vas bo presenetil.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Le če boste trdno odločeni, boste lahko izpeljali svoj načrt. Nasveti, ki jih boste dobili od ljudi, vas lahko samo zmedejo in s tem oddaljijo od prvotnih ciljev. Pokazala se vam bo priložnost za potovanje v tujino in niti malo ne boste oklevali.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Tista odločitev, ki vam jo bo narekovalo srce, bo prava. A vseeno boste kar za nekaj časa obstali na mestu – ne vedoč, katera stran je pravilna. Poslovna odločitev se vam bo obrestovala in finance vas bodo spravile v dobro voljo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Zasluzka boste zelo veseli in s tem boste dobili tudi zagon za nove ambicije. Lahko pa se zgodi, da vam čisto vsi ne bodo privoščili veselja in dobre volje, zato bodite pripravljeno na obrambo, saj znate biti z jezikom zelo ostri.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Ponudi se vam enkratna priložnost za daljše potovanje. Vse to bo za vas tako nepričakovano, da ne boste zmogli najti vzrokov proti. Na delovnem mestu boste izvedeli novice, zaradi katerih boste v prednosti pred sodelavci.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Odpirajo se vam nove možnosti, s tem pa tudi velika tveganja. A svojih zmoglosti se boste kljub vsemu zavedali, zato vam bo vse teklo po načrtu. Na prijateljske nasvete se boste lahko zanesli. Finančnih tveganj pa si raje ne privoščite.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Čeprav se vam bo zdelo, da je vse v redu, ne smete zaupati prvemu vtisu. Še posebno bodite pozorni pri poslovnih zadevah. Na čustvenem področju se vam bo končno marsikaj spremenilo na bolje. Dobra volja in pozitivna delata čudeže.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Ker boste dobili še dodatne informacije, se vam ne bo težko odločiti in čakali boste na rezultate, od katerih si veliko obetate. Pred vami so tudi novi poslovni podvigi, ki se jim boste kot običajno težko uprli. Čaka vas presenečenje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Marsikaj bi bili pripravljeno storiti, če bi vedeli, da vam to prinese pozitivne rešitve. A ni kaj, sedaj je prišel čas za tveganje, saj sicer nikoli ne boste izvedeli, kaj vse bi še lahko bilo. Vztrajnost in trma vam bosta sedaj prišli zelo prav.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Takoj se morate znebiti notranjih strahov. Strah vam vsako težavo naredi še hujšo in večjo. Oseba nasprotnega spola vas bo povabila na daljšo pot. Odzovite se, saj vam to prinaša veselje. V kratkem se vam nasmehne sreča.

TA JE DOBRA

Zmečkanih dvajset tisočakov

Po čudoviti večerji ob svečah in steklenici dobrega vina žena odpelje moža v spalnico.

Poleže ga na posteljo, mu pomežikne in mu nežno reče: »Dragi, si kdaj videl, kako je videti zmečkanih deset evrov?«

»Ne,« odgovori on. Počasi med ritmičnim zibanjem bokov odpne zgornje tri gumbe svoje bluže in izmed prsi izvleče zmečkanih deset evrov.

On se nasmehne in vzame bankovec. »Dragi, si kdaj videl zmečkanih petdeset evrov?«

»Uuuh ... Ne!« Ona se spet nasmehne, privzdigne krilo in izpod hlač izvleče zmečkanih petdeset evrov.

V pričakovanju novega vprašanja vzame bankovec. »In zdaj mi povej, si kdaj videl zmečkanih dvajset tisoč evrov?«

»Ne,« reče že čisto vzburljen.

»No, potem pa poglej v garažo!«

Policisti pišejo test

Štirinajst policistov piše test. Vprašanje se glasi, kateri avto je najhitrejši. Prvi napiše Jaguar. Drugi pogleda k sosedu, ne vidi dobro in napiše januar. Tretji pogleda k sosedu, in da ne bi imel enako kot on, napiše februar. In tako do policista, ki napiše december. Štirinajsti ni imel druge možnosti in je napisal srečno novo leto.

Ne najboljši izlet

Znanca se v ponedeljek pogovarjata: »Kako je bilo na sobotnem izletu?«

»Grozno! Ko smo se pripeljali na železniško postajo, nismo mogli najti gostilne, ko smo se vračali, pa nismo mogli najti železniške postaje.«

LAŽJI SUDOKU

1	8	7	9	2	
4			9	6	8
	2	3	5		
8				3	1
	5	2	1	4	
7	1	4			6
		7	6	5	
	3	9	8		7
6	7		1	2	4

Rešitev:

8	9	7	6	5	1
1	2	3	4	8	9
2	5	6	3	7	4
9	3	1	4	2	5
3	6	5	8	9	7
5	7	2	1	6	3
6	4	8	9	3	2
7	2	9	5	1	6

TEŽJI SUDOKU

7	5			4	2	6
		7			3	8
	3				9	
		9	5	1		
2						5
	8	1	6			
	2				7	
9	7		4			
5	6	3		8		

Rešitev:

4	8	9	7	6	5	1
6	2	3	1	4	8	9
3	7	5	2	9	6	4
8	1	6	3	5	4	2
2	9	4	8	1	7	6
7	5	3	6	2	9	8
9	6	8	5	7	3	4
5	4	2	1	8	6	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

LEPO JE BITI MUZIKANT

Jazz kamp Kranj 2019 se jutri zaključuje, uvod v Dneve poezije in vina so gostile tudi Mošnjaje. Festival Avsenik bo v Begunjah, letos že petič.

Alenka Brun

Danes zvečer na vrtu kavarne Cafe galerija Pungert v sklopu Jazz kampa Kranj 2019 nastopa Janez Bončina - Benč s prijatelji, jutri pa se Jazz kamp zaključuje. Od 10. ure dalje boste lahko na različnih lokacijah v starem mestnem jedru Kranja prisluhnili različnim izvajalcem oziroma udeležencem kampa, zvečer pa bo sledil še zaključni koncert.

Danes se v Begunjah začne peti mednarodni Festival Avsenik. Je revijalne narave, organizirajo ga na dve leti. Na tiskovni konferenci so o njem spregovorili njegov umetniški vodja Gregor

Avsenik, glavna organizatorica Nataša Farkaš, Sašo Gašperin iz Turizma Radovljica, glasbenik Sašo Avsenik in njegova sestra pevka Monika Avsenik. Povezovalno vlogo so zaupali Alenki Godec, ki nam je povedala, da bo povezovala tudi jutrišnji festivalski večer, bodo pa trije večeri prepleteni z najlepšimi vižami Vilka Ovsenika in Slavka Avsenika, spomnili pa se bodo tudi najbolj zaslužnih članov njujnega legendarnega ansambla. Na festivalu nastopajo tuji in domači ansambli, slednjim oder pripada predvsem v nedeljo, na slovenski dan, ki tokrat nosi naslov Slovenija, od kod lepote tvoje. Današnji večer bo mednarodno obarvan, jutrišnji Avsenikov: naslovili

so ju Na avtocesti in Lepo je biti muzikant. Petek in sobota, pravijo, sta že razprodana. Zagotovo pa bo ena večjih posebnosti med nastopajočimi Japonec Takeo Ischi. Gre za enega najbolj znanih jodlarjev na nemško govorečem območju, po vzoru Franzla Langa, kot nam je zaupal Gregor Avsenik. Je pa letošnji festival še posebej prazničen, saj devetdeset let od rojstva Vilka in skoraj devetdeset let Slavka po Gregorjevem mnenju na najlepši način zaokrožuje še deset let uspešnega delovanja Ansambla Saša Avsenika.

Festival Dnevi poezije in vina mesto Ptuj med 21. in 24. avgustom spremeni v stičišče mednarodne poezije. Dan pred uradnim odprtjem so nekateri slovenski

kraji gostili uvodne večere, ki so jih pospremile tudi degustacije vina. V Mošnjah je tako vrt Vile Podvin obiskal tudi eden najbolj vplivnih in globalno prepoznanih kitajskih avtorjev, ikona sodobne kitajske poezije Bei Dao. Žal pa se uvodnega večera ni mogla udeležiti sicer napovedana srbska pesnica in angažirana intelektuala Radmila Lazić.

Bei Dao je izbrane pesmi prebral v svojem jeziku, interpretirala jih je Alenka Bole Vrabc. Za vinski program so poskrbela vina Kupljen iz Jeruzalema, dogodek je povezovala Manca G. Renko. Po končanem branju so se opogumili tudi posamezniki iz občinstva, stopili na oder in predstavili oziroma deklamirali svojo poezijo.

Sašo Avsenik, Monika Avsenik, Sašo Gašperin, Nataša Farkaš in Gregor Avsenik / Foto: Tina Dokl

Monika Avsenik je ob priložnosti tudi zapela; na klaviaturah je Gašper Konc. / Foto: Tina Dokl

Del Vinskega scenosleda, ki spremlja Jazz kamp Kranj, je bil tudi vinar Rajko Andlovic. / Foto: A. B.

Nasmejana Katarina Likozar, ki s svojo delikatесо v Kranju kar vztraja, na prvem džezovskem večeru. / Foto: A. B.

Poslovnež, vinogradnik in vinar Samo Kupljen ter ženski del vodilnega dua Vile Podvin Marcela Klofutar / Foto: A. B.

Večer poezije in vina: Alenka Bole Vrabc, Manca G. Renko in kitajski pesnik Bei Dao / Foto: A. B.

VRTIMO GLOBUS

Umrl je slavni animator Richard Williams

Umrl je **Richard Williams**, trikratni prejemnik oskarja in nagrade bafta. Star je bil šestinosemdeset let. Zanj je bil usoden rak. Najbolj poznan je bil po filmu Kdo je potunkal Zajca Rogerja, ki je v kinematografu prišel pred tridesetimi leti in močno vplival na animirane filme. Njegove animacijske tehnike uporabljajo še danes. Sicer pa je bil poznan tudi po filmih Pink Panther in Casino Royale.

Dwayne Johnson stopil pred oltar

Igralec **Dwayne Johnson (47)** in **Lauren Hashian (34)** sta se po dvanajstih letih zveze poročila. Večno zvestobo sta si obljubila na Havajih. »Vzela sva se 18. Avgusta na Havajih,« sta oznanila veselo novico in jo skupaj s poročnimi fotografijami delila na Instagramu. Zakonca imata skupaj triletno Jasmine in enoletno Tiano. Johnson ima iz prejšnjega zakona še osemnajstletno hčer.

Alyssa Milano spregovorila o splavu

Igralka **Alyssa Milano (46)** je spregovorila o svoji izkušnji s splavom v zgodnjih dvajsetih. »Leta 1993 sem imela dva splava. Bila sem mlada in prvič zaljubljena. Bila sem zaščiten, pa sem kljub temu zanosila. Nisem bila pripravljena biti mamica, zato sem se odločila za splav,« je povedala igralka, ki pravi, da je le nekaj mesecev po tem ponovno zanosila in se spet odločila za prekinitev nosečnosti. Igralka ima danes sedemletnega Mila in štiriletno Elizabello.

Larry King se spet ločuje

Znani televizijski in radijski voditelj **Larry King (85)** in igralka **Shawn King (59)** se po dvaindvajsetih letih zakona ločujeta. To bo za Larryja že osma ločitev, medtem ko je bila Shawn poročena trikrat. »Larry je po angini doživel še srčni napad in takrat se je zavedel, da v zakonu ni srečen,« je povedal vir za People, ki pravi, da sta zakonca deset let spala vsak v svoji spalnici, vendar sta skupaj ostajala zaradi svojih sinov Chanceja (20) in Cannona (19).

Alenka Godec smo tokrat srečali v malce drugačni vlogi, saj smo največkrat navajeni, da poje in drugi napovedo njo. Tokrat je sicer tudi zapela, a v osnovi je vodila tiskovno konferenco v Begunjah, na kateri so predstavili letošnji Festival Avsenik. / Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET V IZOLO: 26. 8., 28. 8., 31. 8.; **TRST:** 9. 10.; **MANDARINE:** 4.–6. 10.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI:** 12.–14. 10.; **BANOVCI:** 3.–6. 11.; **BERNARDIN:** 14.–17. 10.; **STRUNJAN:** 1.–4. 12., **MADŽARSKA:** 3.–7. 11., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 18.–25. 10., **BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI:** 22.–24. 11.. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si**.

PIREDITVE

Srečanje borcev ter članov in prijateljev ZB za vrednote NOB

Martinj Vrh – Občina Železniki, borci gorenjskih partizanskih enot, Združenje borcev za vrednote NOB Škofja Loka in Občinska organizacija za vrednote NOB Železniki vabijo na srečanje borcev gorenjskih partizanskih enot ter vseh članov in prijateljev Združenja borcev za vrednote NOB, ki bo v soboto, 31. avgusta, ob 11. uri na Puču (pri Potočnikovih) v Martinju Vrhu. Slavnostni govornik bo zgodovinar dr. Martin Premk. V kulturnem programu bodo sodelovali KUD France Koblar, harmonikarski orkester Železniki, Francetovi orgličarji in pevci. Podeljene bodo plakete ZB za vrednote NOB Slovenije, zahvale Združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka in zahvala Ivu Miklavčiču ob njegovi stoletnici.

Koliščarski dan – Po sledih Jalnovih Bobrov

Draga pri Igu – Društvo Fran Govekar Ig že desetič prireja Koliščarski dan, in sicer v soboto, 24. avgusta, od 10. do 18. ure na travniku ob ribniku Rakovnik v Dragi pri Igu. Pripravljenih je več kot dvajset delavnic – od izkustveno-arheoloških prek naravoslovnih in ustvarjalnih do iger, za najmlajše pa bodo zabavne igre v otroškem kotičku. V središču pozornosti bo koliščarski voz.

Spust z gorskimi kolesi

Soriška planina – Na Soriško planino se vračajo tekmovalci v spustu z gorskimi kolesi, ki se bodo v soboto in nedeljo, 24. in 25. avgusta, potegovali za točke v Unior downhill cup seriji Slovenskega pokala. Finalna vožnja bo v nedeljo ob 14.30.

IZLETI

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v torek, 27. avgusta, na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Cerklje–Komenda–Križ–Vodice–Kranj. Odhod bo ob 8. uri izpred bivše trgovske šole na Župančičevi ulici. Tura je srednja zahtevna, dolga je 55 kilometrov. Če bo deževalo, bo izlet odpadel.

Jakobova pot po Zgornjesavski dolini

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 31. avgusta, pohodniški izlet po Jakobovi poti po Zgornjesavski dolini: Mojstrana–Belca–Gozd - Martuljek–Log–Kranjska Gora–Podkoren–Rateče (slovensko-italijanska meja). Skupne zmerne hoje bo okrog pet ur, možna bo tudi krajša varianta. Informacije in prijave zbira do četrtka, 29. avgusta, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Na Svetovni festival praznega krompirja v Postojni

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v soboto, 7. septembra, v Postojno na 19. svetovni festival praznega krompirja. Ogleдали si boste tudi spomenik krompirju na Velikem Ubeljskem. Informacije in prijave zbira do zasedenosti avtobusa Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Izlet za delavce in člane društva na Primorsko

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj tudi letos vabi na tradicionalni izlet članov vseh svojih društvenih odborov, odsekov in sekcij ter ostalih delavcev in članov društva. Po jutranji vožnji na Primorsko boste pohod začeli s Prevala na Škabrijel (646 m n. m.), znanem po bojih iz prve svetovne vojne. Pohod na Škabrijel zahteva (skupaj s sestopom) dve uri in 15 minut nezahtevne hoje. Odhod z avtobusom izpred Mercator centra na Primorskem ob 6.30. Prijave in informacije: pisarna društva ob sredah med 17. in 18. uro; Ruža Rajgelj, 031 392 766 ali e-pošta rozalija.rajgelj@gmail.com; prelovsek@gmail.com ali 040 255 163 (Uroš Prelovšek).

OBVESTILA

Osemdeset let Loškega muzeja

Škofja Loka – Loški muzej praznovanje 80-letnice muzeja začenja v torek, 27. avgusta, nato pa za vas cel teden pripravljajo različne dogodke: 27. avgusta: 10.00–19.00: Dan odprtih vrat Loškega muzeja – prost vstop; 17.30: Vodenje po razstavi 80 let Loškega muzeja Škofja Loka s kustosinjama razstave Biljano Ristić in Marijo Demšar (Galerija na Gradu); 19.00: Slovesna prireditve in druženje ob 80. obletnici odprtja Loškega muzeja (dvorišče Loškega gradu); 28. avgusta: 10.30: Predstavitve zbirk pisne kulturne dediščine iz muzejske knjižnice z Miro Kalan (Loški muzej Škofja Loka); 16.00: Vodstvo po stalnih zbirkah in izbranih eksponatih z direktorico Loškega muzeja Sašo Nabergoj (Loški muzej Škofja Loka); 18.00: Vodstvo po zbirki Dražgoše z Biljano Ristić (Dom Cankarjevega bataljona, Dražgoše); 29. avgusta: 10.00: Mladi muzealci raziskujejo (vodstvo in delavnica za otroke, Loški muzej Škofja Loka); 19.00: Predavanje sestre uršulinke Marte Triler: Nunske šole na Loškem gradu (Loški muzej Škofja Loka); 30. avgusta: 17.00: Vodstvo po etnološki zbirki Loškega muzeja s kustosinjino Mojco Šifrer Bulovec (Loški muzej Škofja Loka); 31. avgusta: Podaljšan odpiralni čas muzeja do 21.00; 1. septembra: 10.00: Vodstvo po razstavi 40 let Združenja umetnikov Škofja Loka: umetniki na svojem s kustosinjama Simonu Žvanut in Sašo Nabergoj (Galerija Ivana Groharja); 11.00: Vodstvo po zbirki Franceta Miheliča in razstavi Zbirka v nastajanju s kustosom Boštjanom Sokličem (Galerija Franceta Miheliča, Kašča); 16.00: Kratko vodstvo po razstavi Lubnik – Gora velikanov s kustosom Jožetom Štuklom in Delavnica stripa z Leo Vučko in Damirjem Grbanovičem (okrogli stolp, Loški muzej Škofja Loka); 2. septembra: 10.00: Vodstvo po zbirki Visoška domačija pripoveduje s kustosinjama Biljano Ristić in Mojco Šifrer Bulovec (Visoška domačija, Visoko pri Poljanah); 3. septembra: 19.00: Pripovedke za odrasle v Škoparjevi hiši z Anjo Duša; 4. septembra: Podaljšan odpiralni čas muzeja do 21.00; 17.00: Vodstvo po umetnostnozgodovinski zbirki s kustosinjino Barbaro Sterle Vurnik (Loški muzej Škofja Loka); 18.00: Vodstvo po razstavi 80 let Loškega muzeja Škofja Loka s kustosinjama Biljano Ristić in Marijo Demšar (Galerija na Gradu).

Prikaza oživljanja

Predoslje, Struževo – Ekipe Prve pomoči in prostovoljci RKS, Območno združenje Kranj, bodo delovanje defibrilatorja (AED) in temeljne postopke oživljanja prikazali na prireditvi Naaaj dan 2019 v Predosljah v nedeljo, 25. avgusta, ob 13. uri in na prireditvi Struževski dnevi v torek, 27. avgusta, ob 19. uri v Struževem.

Mesečno srečanje Prerojenih

Kranj – Prerojeni vabijo na mesečno srečanje, ki bo v ponedeljek, 26. avgusta, ob 19. uri v poslovni hiši TELE-TV, Oldhamska cesta 1a. Ob 19. uri bo predavanje Preprečimo in omilimo težave z mehurjem. Prerojeni pravijo, da vam bodo iz lastnih izkušenj tudi predstavili, kako si do več energije in boljšega počutja pomagati z vajami, miselnimi afirmacijami in prehrano za podporo celic, iz katerih je sestavljeno naše telo. Po predavanju bodo ob 20. uri kontrolni in brezplačni pregledi atlasta, nameščanje atlasta in možnost osebnega svetovanja. Več informacij in prijave na tel. 041 289 632 – Jožica.

RAZSTAVE

Fotografije iz tematskih delavnic

Jesenice – Fotografsko društvo Jesenice danes, v petek, 23. avgusta, ob 18. uri vabi na odprte prve nove regijske razstave fotografij v razstavnem salon Dolik na Jesenicah. Pod pokroviteljstvom JSKD, Območne izpostave Jesenice, so na ogled postavili fotografije iz tematskih delavnic, na katerih so sodelovali fotografi iz zgornje gorenjske regije.

Slovo od Peka ... Peko živi

Tržič – V četrtek, 29. avgusta, bo ob 18. uri v Galeriji Atrij Občine Tržič odprte razstave z naslovom Slovo od Peka ... Peko živi. Kustos razstave je dr. Bojan Knific.

PREDSTAVE

O Bobu Marleyju

Jesenice – V torek, 27. avgusta, se bo ob 20. uri v okviru Torkove kinoteke v Banketni dvorani Kolperna na Stari Savi začel glasbeni dokumentarec o Bobu Marleyju z naslovom Marley.

Počitniško potepanje po Ljubljani

URŠA PETERNEL

Jesenice – V Dnevnem centru Društva Žarek na Jesenicah so v vročih počitniških dneh pripravili cel kup zanimivih dejavnosti za otroke in mlade. Med drugim so se z vlakom odpeljali v Ljubljano, kjer so se najprej sprehodili po starem mestnem jedru ter si ogledali tržnico, Zmajski in Šušarski most. Pod Prešernovim spomenikom so si privoščili malico iz nahrbtnika, poletno

pohajkovanje pa si osvežili s sladoledom in kavico. Zatem so se odpravili v Hišo eksperimentov, kjer so si otroci in mladi lahko izdelali padalo, kalejdoskop, kamero ter izvedli poskus s frnikolo in folijo. Kot je povedala strokovna vodja programa Veronika Šuštar, so na počitniško potepanje povabili tudi otroke iz enot društva Bled, Gorje, Mojstrana in Koroška Bela, ki so sicer čez poletje zaprte, in jim tako popestrili počitniške dni.

Otroci in mladi, ki obiskujejo Dnevni center Društva Žarek, so se potepali po glavnem mestu.

KINOSPRED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 24. 8.

20.15 BILO JE NEKOČ ... V HOLLYWOODU

18.10 YESTERDAY

14.25 VELIKO POPOTOVANJE, sinhro.

12.40 ANGRY BIRDS FILM 2, sinhro.

16.00 LEVJI KRALJ, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 24. 8.

18.00, 20.00, 22.20 BILO JE NEKOČ ... V HOLLYWOODU

18.15, 20.10, 22.30 YESTERDAY

13.45, 16.20, 18.10 VELIKO POPOTOVANJE, sinhro.

21.00 STRAŠLJIVE ZGODBE

20.30 PRIDNI FANTJE

13.50, 15.50, 16.40 ANGRY BIRDS FILM 2, 3D, sinhro.

14.40 ANGRY BIRDS FILM 2, 3D, sinhro.

16.00 RAZISKOVALKA DORA

18.40, 21.15 HITRI IN DRZNI: HOBBS IN SHAW

14.00 LEVJI KRALJ

13.40, 15.40, 17.50 LEVJI KRALJ, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 23. 8., sobota, 24. 8., in nedelja, 25. 8.

18.00 VELIKO POPOTOVANJE, sinhro.

20.00 BILO JE NEKOČ ... V HOLLYWOODU

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Po dveh razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je Jelena Justin najlepše vzpone zbrala v tretji knjigi. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.

Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

15 EUR
* poštmina

Vodnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poštmina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjski.glas.si

Gorenjski Glas

**PRAZNIK
IDRIJSKIH
ŽLIKROFOV**

**Sobota, 24. avgust 2019
IDRIJA**

Več kot 25 jedi z idrijskimi žlikrofi
Stojnice mikropivovarjev
in regionalnih vinarjev
Tržnica izdelkov Idrija Izbrano
in drugih lokalnih proizvajalcev
Glasbeni program in
program za otroke - Prost vstop Brezplačno
parkirišče
1 ura vožnje iz Kranja
www.idrijski-zlikrofi.si
Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

LOTO

Rezultati 67. kroga – 21. avgusta 2019
2, 7, 8, 17, 19, 29, 35 in 38

Loto PLUS: **1, 2, 10, 16, 24, 27, 35 in 39**
Lotko: **1 2 7 1 7 4**

Sklad 68. kroga za Sedmico: **4.140.000 EUR**
Sklad 68. kroga za PLUS: **1.280.000 EUR**
Sklad 68. kroga za Lotko: **170.000 EUR**

Nagrajenci nagradne križanke **49. DNEVI NARODNIH NOŠ IN OBLAČILNE DEDIŠČINE**, objavljene v časopisu Gorenjski glas v torek, 6. avgusta 2019, z geslom **KULTURNA DEDIŠČINA V KAMNIKU** so: 1. nagrado, dve povratni vozovnici za nihalko na Veliko planino, prejme **Ivana Flander** iz Zgornjih Gorij, 2. nagrado, dve stopnici za predstavo Lutkovnega gledališča Maribor Čarovnik barv (abonma Kam'nček) v Domu kulture Kamnik, prejme **Milena Hostnik** iz Trziča in 3., knjižno nagrado, prejme **Rozalija Omruž** iz Kamnika. Nagrajencem iskreno čestitamo.

**50 RECEPTOV
ZA OTROKE**

Pred vami je kuharska knjižica, ki bo vaši domišljiji dala prosto pot! Sirove poslastice v obliki sonca, šopki rož iz surove zelenjave, vulkanski krompirji in čokoladne torte, ... Izbirate lahko med 50 recepti, ki vas bodo korak za korakom vodili do kulinarčnih poslastic.

Recepti so opremljeni z zabavnimi ilustracijami in fotografijami, ob katerih se človeku pocedijo slin! 64 strani.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Natorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

5 EUR
* Poštnina
Gorenjski Glas

www.gorenjskioglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

NAJAMEM

MLAJŠA upokojenka išče garsonjero ali manjše stanovanje, v Kranju ali bližnji okolici, tel.: 031/432-826 19002204

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE

HIŠO v Kranju kupim ali najamem, tel.: 031/449-093 19002198

POSESTI

PRODAM

NA Kokrski prodam travnik, površina 9.300 m², tel.: 041/582-415 19002183

domplan

Domplan, d. o. o., Bleiweisova 14, 4000 Kranj T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701 M: 030 641 621, I: www.domplan.si E: domplan@domplan.siV zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

MOTORNJA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

PEUGEOT 306 1.6, letnik 1998, cena ugodna, dobro ohranjen, tel.: 040/739-512 19002188

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Druulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 19001998

LOKA NEPREMIČNINE

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o. Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00 e-mail: info@loka-nepremicnine.si 19002208

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevzorna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Copova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19001995

STROJI IN ORODJA

PRODAM

PRODAMO več CNC strojev za obdelavo kovin. Informacije in dogovor za ogled možen na lokaciji v Škofiji Loki le po predhodni najavi na tel. 041/673-782 - Andrej Mušič ali 041/757-610 - Marko Mušič 19002194

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19001988

KVALITETNA bukova ali hrastova drva, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/639-348 19002197

SUHA bukova drva, Radovljica, tel.: 031/632-677 19002203

SUHA bukova drva, tel.: 041/705-352 19002205

SUHE bukove razjze za kurjavo ali ogelje, tel.: 030/601-414 19002209

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

LEPO ohranjen trosed in tabure, računalniško mizico in sesalec na vodo, ugodno, tel.: 031/495-502 19002202

PISALNO mizo 120 x 70, 3 + 1 predal in zelo star pisalni stroj, uporaben, tel.: 051/427-576 19002185

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

GORSKO kolo, tel.: 040/705-145 19002187

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige? Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225 19002208

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, ogled Stara pošta Kranj, ugodno, tel.: 040/567-544 19002042

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, razglednice, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 19002177

STARINE

mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19001994

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA CENEJE - podvojimo vrednost vašega zelenega recepta do 101 EUR! Optika Aleksandra, Qlandia, tel.: 051/431-721, www.optika.si 19002207

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

PASJO kočjo za velikega psa, pisano ovnačko in zajca za plemo, tel.: 041/583-870 19002179

PODARIM

PRIJAZNO 1 leto staro, sterilizirano muco, tel.: 031/329-228 19002192

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

SILOKOMBAJN Mengele MB 220, tel.: 041/356-157 19002200

PRIDELKI

PRODAM

UGODNO - kvalitno vino rdeči bizejčan, z oceno 16.50, vino ima analizo, možen preiskus, cena refuze 1 EUR/l., tel.: 041/409-704 19002196

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA ČB, eden težek 230 kg, drugi star 14 dni, tel.: 041/835-416 19002195

2 TELICI belgijski, težki 250 kg, tel.: 031/585-345 19002189

7. SEPTEMBRA bodo na prodaj rjave kokoši nesnice, na začetku nesnosti, talna reja, naročila 051/378-939 19002190

BIKCA ČB, starega 1 teden, tel.: 041/418-616 19002178

ČB bikca in teličko, stara 14 dni, in pakej Vicon, 5.2 m, tel.: 031/871-659 19002184

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo, in KG beli piščanci za dopiranje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 19001991

KRAVO simentalko, staro 6 let, breja 9 mesecev, tel.: 041/231-305 19002211

NESNICE - rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 19001941

PAŠNO kravo simentalko, v 5. mesecu brejosti, tel.: 04/25-51-928 19002210

TELICO simentalko, staro 14 dni, tel.: 04/51-46-958 19002182

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19001990

OSTALO

IŠČEM

IŠČEM 3 OSEBE - v dopoldanskem času iščem 3 osebe za delo na kmetiji z zelenjavo, tel.: 051/815-687, Tone 19002153

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

NUDIMO delo v strežbi, nedelje proste. Gostilna pri Slavki, Viktor Marinsek, s.p., Podbrezje 36, Naklo, tel.: 041/740-691 19002206

PIZZERIJA in restavracija nudi redno zaposlitev izkušnemu kuharju/-ici za delo v restavraciji, nudimo redno plačilo, delo v mladem kolektivu in prijetnem ambientu. Vse informacije na telefon 031/327-620. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj. Crnuče 19002131

IŠČEM

IŠČEM DELO - na vseh piknikih, zabavah, porokah vam z živo glasbo popes-trimo dan, tel.: 031/325-654 19002186

IŠČEM DELO - varstvo otroka na mojem domu v Kranju, sem zanesljiva in komunikativna, tel.: 041/532-826 19002189

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Trzic, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19001989ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 19001993

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 19001996

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa silkopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 19002193

BELJENJE in glajenje sten, barvanje fasad, napuščev, ograj, nadstreškov, sanacija plesni, dekorativni ometi in opleski, vam nudi Pavel Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 19002115

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 19001992

LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo nudimo zaključna gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasaderska dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopji ..., tel.: 041/583-163 19001997

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Cularja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
VEDNO BLIZU. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Krompir
DARJA KOČJAN AČKO
ANDREJ GOLJAT

Strokovnjakinja s področja kmetijstva nam v uvodu predstavi zanimivosti o krompirju, njegovo zgodovino, prehranske lastnosti in uporabnost posameznih sort krompirja za kulinarčne namene. Soavtor knjige ponudi paleto receptov za jedi s krompirjem ter nas navduši za pripravo manj znanih, tudi zahtevnejših krompirjevih jedi. Knjiga pa je bogata tudi s klasičnimi recepti, med katerimi ne manjka niti vedno priljubljeni pražen krompir.

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

158 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Natorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

1250 EUR
* poštnina
Gorenjski Glas

www.gorenjskioglas.si

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 19002044

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19001165

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšanje hrupa, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19001987

IŠČEM

IŠČEM gospo za občasnno družbenje s starejšo gospo v Kranju, tel.: 031/322-499 19002191

RAZNO

PRODAM

10-KG tehnično za branjevo na petelina in 4 gume, aluminij 185/65 R14 EP 15Z, 86T radial, tel.: 041/583-870 19002181

3-FAZNI elektro motor in kompet usnjeno obleka za motorista, št. 56, tel.: 041/583-870 19002180

KOMPLET za kaplično zalivanje, kovinski regal 170x75x30 - 5 polic in cirkular za drva, tel.: 041/858-149 19002082

NOVO motorko, garnituro navojnih svedrov, tel.: 041/364-504 19002199

ZAMRZOVALNO skrinjo, 210 litrov, žensko kolo, 21 prestav, tel.: 041/364-504 19002201

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 19001715

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družni nas. So vezi močnejše, brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.

V 71. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož, oče, dedek, brat, stric

PRIMOŽ MOHORIČ

p. d. Beštrov iz Podblice
1. 6. 1948–21. 8. 2019

Dan in ura pogreba bosta objavljena na oglasni deski na kranjskem pokopališču. Ohranili ga bomo v lepem spominu in ga nosili v srcih.

Žalujoci vsi njegovi

Brez slovesa si odšel, niti roke nam podal, ostala je samo praznina in velika bolečina.

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, prapradedek, brat in stric

FELIKS PESTAR

iz Adergasa

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala gospodu župniku Slavku Kalanu, g. Jeriču, pevcem, trobentaču in nosačem za lepo opravljen pogrebni obred, ge. Francki za pomoč in molitve. Hvala za vse besede tolažbe in vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, očeta, brata in dedka

JANKA TROHA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje ali kako drugače izkazali svojo pozornost in pomoč v teh težkih trenutkih. Iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi

Samo to še opravi, samo to še postori, potem se spočijem in umirim. (T. Kuntner)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, moža, očeta, brata, ata, strica in nečaka

JANEZA BLAŽUNA

(26. 8. 1956–15. 8. 2019)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, nekdanjim sodelavcem in znancem za pomoč in podporo v trenutkih slovesa, za vsak stisk roke, topel objem, za darovane svete maše, cvetje in sveče. Posebna zahvala patru Gregorju Kosu, pevcem, trobentaču in sosedom za vso pomoč in iskrene besede ob slovesu. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Večno boš ostal v naših srcih.

Z žalostjo v srcu vsi njegovi

ZAHVALA

Na praznik Marijinega vnebovzvetja se je zaprla njena knjiga življenja.

ALOJZIJA LOKAR

roj. Rogelj

je za nas odprla knjigo toplih spominov.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pisali zgodbe v njeno knjigo, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, se prišli posloviti in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hčerki z družinama
Primskovo, 18. avgusta 2019

ZAHVALA

V neizmerni žalosti sporočamo, da nas je v 44. letu zapustil naš dragi sin, stric, svak, nečak in bratranec

BOŠTJAN NOVAK

p. d. Jakov Boštjan

Ob njegovem slovesu se iz srca iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, denarno pomoč, sveče, sv. maše in cvetje. Posebna hvala nosačem, Franci Bašelj, Dragici Čeferin, baru Melona, nekdanjim sodelavcem iz Iskraemeca, g. Slavku Kalanu, pevcem, zvonarju in pogrebni službi Jerič. Zahvala tudi bolnišnici ORL in Onkološkemu inštitutu Ljubljana za nesebično pomoč pri njegovi bolezni. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim.

Žalujoca ati Andrej in mami Ivanka
Velesovo, 11. avgusta 2019

Zdaj se spočij, izmučeno srce, zdaj se spočijte, zdelane roke. Zaprte so utrujene oči, le moja drobna lučka še brli. (S. Makarovič)

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga teta in botrica

ANTONIJA ŠČUREK

roj. Plut, iz Podbrezj

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darove za sv. maše. Zahvala velja tudi nosačem, sosedi Anici Perne za govor ob slovesu, g. župniku Mihi Lavricu za pogrebni obred, pevcem Lipa, trobentaču, pogrebni službi Navček ter Veroniki Aljančič in Mariji Štut za pomoč v strežbi. Hvala osebju Nevrološke klinike Ljubljana za njeno zdravljenje. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnjo pot.

Žalujoci nečaki Jože, Magda in Polona z družinami
Podbrezje, Gobovce, Kranj, 17. avgusta 2019

Kako prazno je dvorišče, ko naše oko zaman te išče. Dobrota tvojih rok ne mine, a ohranja nam čudovite spomine.

ZAHVALA

V 82. letu starosti je v večnost odšla naša dobra žena, mama, babica, prababica, tašča, sestra, teta, sestrična in prijateljica

ANGELCA OSEL

roj. Jenko, p. d. Rogljeva mama iz Vogelj

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, darove, cvetje, svete maše in molitve. Hvala patru Andreju Piršu za obiske na domu in darovano pogrebno sveto mašo, pogrebni službi Navček, pevcem, nosačem, praporščakom in Dragici za poslovilni govor. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju za lajšanje težav v času njene bolezni, negovalkam DU Kranj, posebno Milči, za skrb in nego. Posebna zahvala Slavi in Anici za pomoč in spremljanje v zadnjih dneh ter vsem, ki ste jo obiskovali.

Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi, ste jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: mož Jernej, hčere Milena, Joži, Mateja, Beti in Tina z družinami, sestra Tilka
Voglje, Mlaka pri Kranju, Dvorje, Sp. Brnik, Trata pri Velesovem, 11. avgusta 2019

ANKETA

Štirje Cankarji

MAŠA LIKOSAR

V okviru Bralnice je publicist in slovenist Alojša Harlamov predstavil literarna dela maturitetnega izpita iz slovenščine 2020: Za narodov blagor, Kralj na Betajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski in Hlapci avtorja Ivana Cankarja. Bodoče maturante smo vprašali, kaj menijo o izbrani literaturi in ali so dela že prebrali.

/ Foto: Tina Dokl

Tina Sušnik, Šenčur:

Poznam eno delo, drugih ne, ker jih še nisem prebrala. Dobro je, ker bomo morali poznati le enega avtorja, slabo pa, ker so štiri dela, ki vsebujejo veliko podatkov, kar bo težavno za pomnjenje.

Manca Jerala, Škofja Loka:

Cankarja že poznam, saj smo ga obravnavali v šoli. Prebrala sem Hlapce, drugih del še ne. Najtežje jih bo razumeti, ker so precej poglobljena. Cankar je pisal o temah, ki so vedno aktualne, tudi danes.

Mija Suljanovič, Škofja Loka:

O Cankarjevih delih sem že veliko slišala, prebiralim smo jih za tekmovanje. Maturitena so zahtevna in obširna, a ideje so morda v družbi bolj vidne kot pred stotimi leti.

Tina Kuhar, Škofja Loka:

Z izbranimi deli sem zadovoljna, bo pa treba biti ob branju zelo zbran, da jih bomo zares razumeli. Obravnavajo teme, o katerih se da razpredati, zato mislim, da z esejem ne bom imela težav.

Lenart Kolja Kokalj, Naklo:

Prebral sem že vsa štiri dela in mislim, da jih pred matura ne bom več. Morda smo za tako težavna dela premladi, a je verjetno prav, da se s temi, kot sta hinavstvo in dvoletnost, soočimo že sedaj.

Za sto let je plesal in pel

Ivo Miklavčič je ta teden praznoval stoti rojstni dan, ob pripravah na praznovanje v Domu upokojeencev Kranj pa se je najbolj veselil plesa. Pri Žoga bendu in pevskem zboru, katerih član je, so mu odsotnost na nastopu ob praznovanju opravičili, vseeno pa je z njimi glasno zapel. Še vedno prebira Gorenjski glas.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ivo (Janez) Miklavčič se je rodil 20. avgusta leta 1919 v Cerkljah na Gorenjskem v Borštnikovi hiši. Že kot otrok je bil izjemno nadarjen za šolo, a kljub možnosti izobraževanja na gimnaziji v Beogradu se je raje odločil za očetov poklic in postal sedlarski mojster.

Ko se je začela druga svetovna vojna, je bil ravno na služenju vojaškega roka. Ob pozivu v nemško vojsko je pobegnil in se priključil partizanom. Kot komandant Prešernove brigade je sodeloval tudi pri osvoboditvi Gorice. Po vojni se je aktivno vključil v družbeno, politično in gospodarsko področje. Kot načelnik oddelka za gradbeno-komunalne zadeve in kasneje kot direktor Domplana Kranj je med drugim sodeloval tudi pri postavitvi Doma upokojeencev Kranj.

Vdovec je že skoraj dvanajst let, 38 let je upokojenec. Kot pravijo njegovi domači in tudi v Domu upokojeencev Kranj, kjer živi od pomladi leta 2015, vseskozi ohranja veselje do življenja in

Foto: Tina Dokl

S čilim stoletnikom Ivom Miklavčičem se je zavrtila tudi v. d. direktorice Doma upokojeencev Kranj Zvonka Hočevar.

smisel za humor. Ko so mu povedali, da mu ob jubileju pripravljajo zabavo, je malo pomislil, nato pa dejal: »No, morda bo šlo. A bo potem tudi ples?«

Čili stoletnik je imel tako ob včerajšnjem

praznovanju v dvorni Doma upokojeencev Kranj seveda priložnost za ples, še prej pa so mu čestitali tako njegovi najbližji – sinovi Branko, Boris in Janez, v. d. direktorice Doma upokojeencev Kranj Zvonka Hočevar,

župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec, v imenu Krajevne skupnosti Vodovodni stolp Nada Mihajlovič, v imenu Krajevne organizacije Rdečega križa Jožica Ribnikar, v imenu Društva upokojeencev Kranj Mija Pavlin, v imenu stanovalcev Marija Šenk, v imenu Skupnosti socialnih zavodov Slovenije pa Jaka Bizjak. Čestitko je slavlencu poslal tudi predsednik republike Borut Pahor, vesel pa je bil prav vseh, ki so mu stisnili roko in zaželeli zdravja in sreče. Kot je povedal, z veseljem še vedno prebira Gorenjski glas, čeprav so črke zadnja leta postale malce manjše. »V življenju sem počel marsikaj, predvsem pa veliko delal. Danes sem vesel, ker imam tri delovne sinove, ki me radi obiskujejo, pa tudi tri vnukinje in vnukinjo. V domu upokojeencev zgledno skrbijo zame in lepše starosti si ne znam predstavljati,« je povedal Ivo Miklavčič in dodal, da mu je žal le za dobrim prijateljem Andrejem Babičem, ki mu je obljubil, da ga bo za stoti rojstni dan slikal, a je pozimi žal umrl.

Prisrčno slovo od »triglavskega« župnika

V Planini pod Golico so se poslovili od »triglavskega« župnika Franceta Urbanije, ki je odslej duhovni pomočnik v Župniji Kamnik. Poslovil se je s pozdravom: »Pa bohvoni, k' smo prijatli!«

URŠA PETERNEL

Planina pod Golico – »Triglavskega« župnika France Urbanija, ki je zadnje desetletje kot duhovni pomočnik delal v Župniji Jesenice in Sveti Križ, se je konec julija poslovil od faranov v Planini pod Golico. Odslej bo delal kot duhovni pomočnik v župniji v Kamniku, kamor ga, kot je napisal v župnijskem pismu faranom, nadškof pošilja na »počitnice«. Kot je zapisal, je ob svojem prihodu

Zaslužen je za ponovno izgradnjo Aljaževe kapele na Kredarici, pa tudi za obnovo številnih kapel, cerkva, tudi v Mojstrani in na Dovjem, župnišč, postavitve kipa Jakobu Aljažu na Dovjem ... Pred desetimi leti se je odpovedal župniji in prišel za duhovnega pomočnika na Jesenice. Bival je v župnišču pri Svetem Križu v Planini pod Golico in se tesno povezal s krajem. Ves čas je ostal povezan tudi z gorami, maševal na Kredarici, posebej

Konec julija se je France Urbanija poslovil od Planine pod Golico. Kraji so mu po zahvalni maši pripravili prisrčno slovo. / Foto: Župnija Jesenice

pred desetimi leti krajane in kristjane v Planini pod Golico z besedami apostola Pavla prosil: »Prenesite malo moje nespameti ...« »In ste jo prenašali. Morda nekateri tudi zelo težko ...«

Urbanija je lani z zlato mašo obeležil pol stoletja duhovništva. Prvo kaplansko mesto je dobil v župniji Ljubljana Šentvid, zatem je bil enajst let župnik v Črnomlju, leta 1983 pa je prišel na Dovje, kjer je bil župnik kar 26 let in kjer je dobil vzdevek »triglavskega« župnika.

rad pa je opravljal delo bolnišničnega župnika v jeseniški bolnišnici.

Konec julija je daroval zahvalno mašo, po njej pa so mu mladi in stari pripravili prisrčno slovo. Sam se je poslovil z znamenitim pozdravom gornika Joža Čopa, ki je pokopan prav na pokopališču pri Svetem Križu: »Pa bohvoni, k' smo prijatli!«

Novi duhovni pomočnik je postal Anton Marinko, ki pa biva v župnišču na Jesenicah.

vremenska napoved

Danes in jutri bo spremenljivo do pretežno oblačno, predvsem popoldne se bodo pojavljale krajevne plohe in posamezne nevihte. V nedeljo bo nekaj več sončnega vremena, popoldne pa bo nastalo nekaj plah ali neviht.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

